

26 İyun Silahlı Qüvvələr Günüdür

RƏSMİ DÖVLƏT QƏZETİ

AZƏRBAYCAN

№ 135 (9302) 26 İYUN 2023-cü il BAZAR ERTƏSİ

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MİLLİ MƏCLİSİNİN ORQANI

QƏZETİN ƏSASI 1918-Cİ İLDƏ QOYULMUŞDUR

QƏHRƏMANLAR ORDUSU

İlham Əliyevin yaratdığı ordu dünyada belə tanınır

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularına "general-mayor" ali hərbi rütbəsinin verilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin SƏRƏNCAMI

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 24-cü bəndini rəhbər tutaraq qərara alıram:

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin aşağıdakı hərbi qulluqçularına "general-mayor" ali hərbi rütbəsi verilsin:

polkovnik Elmir Zülfüqar oğlu İbrahimova
polkovnik Arif Həsən oğlu Həsənova
polkovnik İslam Şixzadə oğlu Əmirəğayeva
polkovnik Bilal İsmayıl oğlu Çompuzova
polkovnik İlqar Saab oğlu Qafarova.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 İyun 2023-cü il

Prezident İlham Əliyev Silahlı Qüvvələr Günü ilə bağlı paylaşım edib

Yeni Azərbaycan Ordusunun baş sərkərdəsi və baş qəhrəmanı Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevdir.

Onun rəhbərliyi ilə bu ordu 44 gün ərzində mümkün olmayanı gerçəkləşdirdi:

- * 30 illik işğala 44 gündə son qoydu!
- * BMT-nin, beynəlxalq qurum və təşkilatların, beynəlxalq hüququn 30 ildə edə bilmədiyini qısa müddətdə həyata keçirdi!
- * Düşmən ordusunu məhv etdi, onu diz çökdürdü, ölkə ərazisindən iti qovan kimi qovdu!
- * Özlərini loğahla "məğlubedilməz xalq", "məğlubedilməz millət" adlandırılanları fərarilərə, qorxaqlar yığınağına, əbədi məğlublara çevirdi!
- * Qarabağın Azərbaycana məxsusluğunu iradəsinin, silahının, mənəviyyatının, iqtisadiyyatının və siyasətinin qüdrəti ilə də göstərdi!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Vətən müharibəsinin baş qəhrəmanı olaraq bu şanlı döyüşlərdə düşməne üç mühüm cəbhənin hər birində - həm hərbi meydanında, həm diplomatiya sahəsində, həm də informasiya savaşında qalib gəldi!

Bugünkü Azərbaycan Ordusu ən əvvəl özünün hərbi vərdislərdən dərinə yiyələnmiş əsgər və zabidləri ilə güclüdür! Ən müasir silahlardan istifadə etməklə hərbi əməliyyatlar zamanı ən yeni strategiya və taktika tətbiq edir!

Tarixən qısa müddətdə yaranan və 44 gün ərzində sınaqdan şərəflə çıxan Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bütün dünya orduları üçün nümunəyə çevrildi, XXI əsrin müharibələr tarixində ilk olaraq yeni səhifə açdı!

Bu ordunun əsgər və zabidləri keçilməz cığırlardan keçməklə, sıldırım qayalara dirmaşmaqla, əliyalın, yalnız əsgər xəncəri və "lopatkası" ilə döyüşməklə Şuşa kimi qala şəhərini almağa qadir olduqlarını sübuta yetirdilər!

Bu ordu xalqımızın qürurunu, milli mənliliyini qəhrəmanlığı sayəsində geri qaytardı!

Bu ordu qəhrəman şəhidləri ilə daim qürur duyan, onların qisasını döyüş meydanında artıqlaması ilə alan bir ordudur!

"Özəl tibb fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikasının Qanunu

Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 94-cü maddəsinin I hissəsinin 15-ci bəndini rəhbər tutaraq, "Nağdsız hesablaşmalar haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 9 dekabr tarixli 687-VIQD nömrəli Qanununun icrası ilə əlaqədar **qərara alır**:

"Özəl tibb fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2000, № 3 (I kitab), maddə 129; 2001, № 3, maddə 144; 2002, № 5, maddə 240; 2004, № 6, maddə 396; 2007, № 6, maddə 560, № 10, maddə 938; 2009, № 12, maddə 949; 2015, № 11, maddə 1278; 2020, № 12 (I kitab), maddə 1425; 2021, № 6 (I kitab), maddə 543; 2022, № 6, maddə 592) 13-cü maddəsinin dördüncü hissəsinə "müəssisələri" sözdündən sonra "və özəl tibbi praktika ilə məşğul olan fiziki şəxslər" sözləri əlavə edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 31 may 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikası tərəfindən 1995-ci il yanvarın 10-da təsdiq edilmiş Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim dəyişmələri üzrə çərçivə konvensiyasına uyğun Azərbaycan Respublikasının qəbul etdiyi öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə dair tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 30 aprel tarixli 560 nömrəli Sərəncamında dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

"Azərbaycan Respublikası tərəfindən 1995-ci il yanvarın 10-da təsdiq edilmiş Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim dəyişmələri üzrə çərçivə konvensiyasına uyğun Azərbaycan Respublikasının qəbul etdiyi öhdəliklərin yerinə yetirilməsinin təmin edilməsinə dair tədbirlər haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 1997-ci il 30 aprel tarixli 560 nömrəli Sərəncamının (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2003, № 9, maddə 512; 2007, № 9, maddə 871; 2008, № 9, maddə 797; 2010, № 6, maddə 501; 2020, № 3, maddə 305; 2022, № 5, maddə 539; 2023, № 3, maddə 389) 1-ci hissəsinə aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1. "Azərbaycan Respublikası rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nazirinin müavini" abzasından sonra aşağıdakı məzmununda yeni abzaslar əlavə edilsin:

"Azərbaycan Respublikası energetika nazirinin müavini
Azərbaycan Respublikası fəvqəladə hallar nazirinin müavini
Azərbaycan Dövlət Su Ehtiyatları Agentliyinin sədri
Azərbaycan Respublikası Dövlət Şəhərsalma və Arxitektura Komitəsi sədrinin birinci müavini
Azərbaycan Respublikası Dövlət Statistika Komitəsi sədrinin müavini".

2. "Azərbaycan Meliorasiya və Su Təsərrüfatı Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri" abzası ləğv edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Sloveniya Respublikasının Prezidenti zati-aliləri xanım Nataşa Pirts Musara

Hörmətli xanım Prezident!

Sloveniya Respublikasının milli bayramı - Dövlətçilik Günü münasibətilə Sizə və bütün xalqınıza öz adımdan və Azərbaycan xalqı adından ən səmimi təbriklərimi yetirirəm.

İnanıram ki, xalqlarımızın mənafelərinə uyğun olaraq Azərbaycan-Sloveniya əlaqələrinin inkişafı, həm ikitərəfli, həm də çoxtərəfli müstəvidə qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığımızın ge-

nişlənməsi istiqamətində bundan sonra da birgə sayələr göstərəcəyik.

Bələ bir xoş gündə Sizə möhkəm cansağlığı, xoşbəxtlik, işlərinizdə uğurlar, dost Sloveniya xalqına daim əmin-amanlıq və firavanlıq arzulayıram.

Hörmətlə,

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 22 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 iyul tarixli 1119 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait hesabına işlərin və xidmətlərin göstərilməsinə görə əlavə dəyər vergisindən azad olunan publik hüquqi şəxslərin siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 30 iyul tarixli 1119 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2020, № 7, maddə 899; 2021, № 5, maddə 443, № 6 (I kitab), maddə 584, № 9, maddə 984; 2022, № 1, maddə 21, № 3, maddə 224, № 5, maddə 468, № 8, maddə 882; 2023, № 3, maddə 353) ilə təsdiq edilmiş "Dövlət büdcəsindən ayrılmış vəsait hesabına işlərin və xidmətlərin göstərilməsinə görə əlavə dəyər vergisindən azad olunan publik hüquqi şəxslərin siyahısı"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. aşağıdakı məzmununda 21-7-ci, 35-1-ci və 35-2-ci hissələr əlavə edilsin:

"21-7. Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Antiinhisar və İstehlak Bazarı Nəzarət Dövlət Xidmətinin tabeliyində "Azərbaycan Standartlaşdırma İnstitutu";

"35-1. Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin tabeliyində "Geoloji Kəşfiyyat Agentliyi";

35-2. Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin tabeliyində "Geodeziya və Kartografiya Agentliyi";

1.2. 39-cu hissənin sonundan nöqtə işarəsi çıxarılaraq aşağıdakı məzmununda 40 - 47-ci hissələr əlavə edilsin:

"40. Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin tabeliyində "Azərbaycan Respublikasının Kino Agentliyi";

41. Azərbaycan Respublikasının Dövlət Ehtiyatları Agentliyi

42. Azərbaycan Elm Fondu

43. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının tabeliyində "Mərkəzi Nəbatat Bağı"

44. Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının tabeliyində "Dendrologiya Bağı"

45. Qarabağ İqtisadi Rayonunda Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti

46. Şərqi Zəngəzur İqtisadi Rayonunda 1 sayılı Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti

47. Şərqi Zəngəzur İqtisadi Rayonunda 2 sayılı Bərpa, Tikinti və İdarəetmə Xidməti."

2. Bu Fərman 2023-cü il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin hərbi qulluqçularının təltif edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Sərəncamı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 23-cü bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikasının müstəqilliyinin, ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanılmasında xüsusi xidmətlərinə, öz xidməti vəzifələrini və hərbi hissə qarşısında qoyulmuş tapşırıqları yerinə yetirərək fərqləndiklərinə görə Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin aşağıdakı hərbi qulluqçuları təltif edilsinlər:

"Azərbaycan Bayrağı" ordeni ilə

Hüseynov Mənasib Asif oğlu - baş leytenant
Qocayev Aqil Bərdəş oğlu - baş leytenant
Vəliyev Fərid Azər oğlu - baş leytenant
Usublu İslam Ələddin oğlu - baş gizir

3-cü dərəcəli "Rəşadət" ordeni ilə

Məmmədov Vüqar Zəhid oğlu - mayor
Rzayev Orxan Ənvər oğlu - baş leytenant
Hüseynəliyev Elvin Fəzail oğlu - leytenant

3-cü dərəcəli "Vətənxidmətə görə" ordeni ilə

Babaşov Nəsimi Məhərrəm oğlu - polkovnik
İsmayılov Füzuli Qəzənfər oğlu - polkovnik
Fərmanov Eldar Akif oğlu - mayor
Əhmədov Gülağa Əli oğlu - kapitan
Səlimov Fərhad Mehman oğlu - kapitan
Səmədi Səməd Bəxtiyar oğlu - leytenant
Süleymanov Cavid Fəhrad oğlu - gizir
Mollayev Elçin Zaur oğlu - kiçik çavuş
Doşanov Nurlan Arif oğlu - əsgər

"Vətən uğrunda" medali ilə

Əliyev Elçin Nəriman oğlu - ədliyyə polkovniki
Əmirov Mahmud Səməd oğlu - polkovnik
Abdullayev Azər Üzeir oğlu - polkovnik-leytenant
Ayzavov Sahib Sabir oğlu - polkovnik-leytenant
Babayev Saqi Elxan oğlu - polkovnik-leytenant
Hüseynov Bayram Həbib oğlu - mayor
Abdullayev Ramazan Səfərali oğlu - kapitan
Ağayev Gülməmməd Elşən oğlu - kapitan
Cavadlı Kamal Xaləddin oğlu - baş leytenant
Əkbərov Ceyhun İman oğlu - baş leytenant
Əlibəyli Şəhriyar Ramiz oğlu - baş leytenant (ölümündən sonra)
Əzimli Calal Səlim oğlu - baş leytenant
Hüseynov Elvin Laçın oğlu - baş leytenant
Hüseynov Kamran Namiz oğlu - baş leytenant (ölümündən sonra)
Novruzov Musa Cəmsid oğlu - baş leytenant
Əliyev Babək Əsgər oğlu - leytenant (ölümündən sonra)
Məmmədov Əyyub Vəliəddin oğlu - leytenant
Vəlizadə İbrahim Səməd oğlu - leytenant (ölümündən sonra)
Cahangirov Tural Qələhmətşeyn oğlu - kiçik leytenant
Həsənov Elşad Qabil oğlu - gizir (ölümündən sonra)
Məhərrəmov Vəlif Üzeyir oğlu - gizir (ölümündən sonra)
Zalov Vidadi Nizami oğlu - gizir (ölümündən sonra)
Tağıyev Səbuhü Gündüz oğlu - çavuş (ölümündən sonra)
Cəbarov Marlen Zeynulla oğlu - kiçik çavuş
İsmayılov Nəzir Bəhrüz oğlu - kiçik çavuş
Ramazanov Elxan Elmarov - kiçik çavuş
Bayramov İlkin Bayram oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Cavadov Rəşad Fərzəli oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Həməzəyev Əfqan Bəhman oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Hüseynov Eşqin Cəmil oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Qədirli Elnur Rəcəb oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Mehdiyev Asim Yaqub oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Nəzərov Ayaz Azər oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Salamov Qorxmaz Bayram oğlu - əsgər (ölümündən sonra)

"İgidliyə görə" medali ilə

Cavadov Fəxrəddin Nizam oğlu - polkovnik
Hacıbəliyev Rəhif Süleyman oğlu - mayor
Həsənov Hüseyn Həsən oğlu - kapitan
İsgəndərov Səxavət Qazıbəy oğlu - kapitan
Allahverdiyev Əhliman Kamran oğlu - baş leytenant
Məmmədov Araz Şəmsəddin oğlu - baş leytenant
Məmmədov Taleh Səxavət oğlu - baş leytenant
Muradov Əbubəkir Məhərrəm oğlu - baş leytenant
Mirzəyev Davud Mehti oğlu - leytenant
Bəkirov Rafiq Səlim oğlu - kiçik leytenant
Ağayev Fərid Səid oğlu - baş gizir
Mustafayev Təryel Vəli oğlu - baş gizir
Abdullayev Elfaq Vəzir oğlu - gizir
Abiyev Hacığa Əli oğlu - gizir
Axundov Əbülqəz Nüsrət oğlu - gizir
Ədilov Əhsən Ağasimayıl oğlu - gizir

Novruzlu Mustafə Namiq oğlu - gizir
Əhmədov Xəzri Vəqif oğlu - kiçik çavuş
Hüseynov Rəhif Rəhil oğlu - kiçik çavuş
Abakarov Murad Rəşid oğlu - əsgər
Abdullayev Rövşən Fərid oğlu - əsgər
Hüseynov Xəyal Həsənağa oğlu - əsgər

"Cəsur döyüşçü" medali ilə

Əkbərov Aqil Fəyəddin oğlu - mayor
Bünyatov İsmayıl Qəhrəman oğlu - leytenant
Ağayev Elvin Bəylər oğlu - gizir
Bəşirli Sənan Nazim oğlu - gizir
Əhmədli Cavid Bağış oğlu - gizir
Əliyev Ceyhun Fəzail oğlu - gizir
Gülməliyev Loğman Bəxtiyar oğlu - gizir
Qəhrəmanov Rəşad Yaşar oğlu - gizir
Fərhadov İmran Həbib oğlu - çavuş
Həsənov Tural Qabil oğlu - çavuş
Aliyev Vüsal Yusif oğlu - kiçik çavuş
Əliyev Səbuhü Vahid oğlu - kiçik çavuş
Əlizadə Əli Rəhil oğlu - kiçik çavuş
Nuri Nemət Şahbaz oğlu - kiçik çavuş
Rzayev Oruc Ənvər oğlu - kiçik çavuş
Zəkəriyyəyev Soyyad Ülfət oğlu - kiçik çavuş
Baləoğlu Orxan Mehman oğlu - əsgər
Həbibov Kamran Mütəllib oğlu - əsgər
İsayev Murad Mövlüd oğlu - əsgər
Yusifov Yusif Sübhü oğlu - əsgər

"Döyüşdə fərqlənməyə görə" medali ilə

Ağayev Babək Bəybalə oğlu - mayor
Şükürov Vüqar Fikrət oğlu - mayor
Baxşəliyev Samir Vahid oğlu - kapitan
Qafarov Hilal Malik oğlu - kapitan
Bədəlov Aqşin Şahin oğlu - baş leytenant
Zöhrəbov Namiq Əskər oğlu - baş leytenant
Kərimov Fəzail Baxış oğlu - baş gizir
Məmmədov Səxavət Tərlan oğlu - baş gizir
Hüseynov Nəriman Məzahir oğlu - gizir
Nəgəyev Elşən Şahvələd oğlu - gizir
Zamanov Ərşad Müslüm oğlu - gizir
Əmənov Cəmsid Cəbrayıl oğlu - kiçik çavuş
Babayev Fəzail Atəməlləh oğlu - əsgər
Əhmədov Qismət Bələhməd oğlu - əsgər
Qasimov Afəyeddin Hidayət oğlu - əsgər
Vəliyev Tuqay Nürəddin oğlu - əsgər
Zeynalov Eşqin Ehtibar oğlu - əsgər

"Suqovuşanın azad olunmasına görə" medali ilə

Salamov Qorxmaz Bayram oğlu - əsgər (ölümündən sonra)

"Xocavəndin azad olunmasına görə" medali ilə

Qədirli Elnur Rəcəb oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Mehdiyev Asim Yaqub oğlu - əsgər (ölümündən sonra)

"Kəlbəcərin azad olunmasına görə" medali ilə

Vəlizadə İbrahim Səməd oğlu - leytenant (ölümündən sonra)

"Hərbi xidmətlərə görə" medali ilə

Əhmədov Bahadır Allahverdi oğlu - tibb xidməti polkovniki
Həziyev Samir Mətləb oğlu - polkovnik
İsmayılov Arif Aslan oğlu - tibb xidməti polkovnik-leytenantı
Nəsimov İlqar Kamil oğlu - polkovnik-leytenant
Şükürlü Mətin Əliisa oğlu - polkovnik-leytenant
Rəhimov Hüseyn Ağasən oğlu - mayor
Hacıyev Hacı Fəridun oğlu - baş leytenant
Müseyyibov Rafiq Əzim oğlu - leytenant
Süleymanov Ülvi İldırım oğlu - leytenant
Süleymanov Nurlan Sabir oğlu - gizir
Şahverdiyev Seymur Cəmil oğlu - gizir
Yariyev Məhəddin Abdulla oğlu - gizir
Abdullayev İlyas Seyran oğlu - kiçik çavuş
Dibirov Ramazan Ramilov - kiçik çavuş
Səlimov Ramiz Mübariz oğlu - kiçik çavuş
Mustafayev Ramiz Bağman oğlu - əsgər (ölümündən sonra)
Ramazanov Ramazan Ramazan oğlu - əsgər
Şərifli Şərif Seymur oğlu - əsgər.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi haqqında Əsasnamənin, nazirliyin strukturunun təsdiq edilməsi və aparatının işçilərinin say həddinin müəyyən edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 18 aprel tarixli 392 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

1. "Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi haqqında Əsasnamənin, nazirliyin strukturunun təsdiq edilməsi və aparatının işçilərinin say həddinin müəyyən edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 18 aprel tarixli 392 nömrəli Fərmanında (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2006, № 4, maddə 324, № 10, maddə 849; 2008, № 7, maddə 612, № 8, maddə 715, № 11, maddə 970; 2009, № 12, maddə 983; 2010, № 2, maddə 83, № 10, maddə 851; 2011, № 2, maddə 85; 2012, № 9, maddə 856; 2014, № 4, maddə 362; 2017, № 4, maddə 557, № 5, maddə 813; 2018, № 2, maddə 205; 2020, № 8, maddə 1036; 2021, № 8, maddə 920; 2022, № 8, maddə 869, № 12, maddə 1410; 2023, № 2, maddə 247) aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. adında "aparatının işçilərinin say həddinin" sözləri "işçilərinin ümumi say tərkibinin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 3-cü hissəyə "vahidi" sözdündən sonra "Bakı Şəhər Gənclər və İdman İdarəsi və regio-

nal idarələrin işçilərinin say həddi 435 ştat vahidi" sözləri əlavə edilsin;

1.3. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyi haqqında Əsasnamə" üzrə:

1.3.1. 8.23-cü yarımbənddə "kütləvi informasiya vasitələrində" sözləri "mediada" sözü ilə, "açıqlanmasını" sözü "təşviqini" sözü ilə əvəz edilsin;

1.3.2. 11-ci bəndin birinci cümləsində "aparatının işçilərinin say həddinin" sözləri "işçilərinin ümumi say tərkibinin" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.4. həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Gənclər və İdman Nazirliyinin strukturu"nun 2-ci hissəsinə "Respublikasının" sözü "Respublikası Gənclər və İdman Nazirliyinin" sözləri ilə əvəz edilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti bu Fərmandan irəli gələn məsələləri həll etsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 4 iyun tarixli 646 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi haqqında Əsasnamə"da dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Fərmanı

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 109-cu maddəsinin 32-ci bəndini rəhbər tutaraq **qərara alıram**:

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 4 iyun tarixli 646 nömrəli Fərmanı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2012, № 6, maddə 540; 2013, № 12, maddə 1552; 2014, № 1, maddə 14; 2015, № 6, maddə 699; 2016, № 9, maddə 1487, № 10, maddə 1626; 2017, № 12 (I kitab), maddə 2333; 2018, № 7 (I kitab), maddə 1487; 2019, № 6, maddə 1031; 2020, № 2, maddə 97, № 6, maddə 702; 2022, № 7, maddə 742, № 8, maddə

871, № 11, maddə 1268; 2023, № 2, maddə 245, № 3, maddə 368; Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 5 may tarixli 2132 nömrəli Fərmanı) ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi haqqında Əsasnamə"nin 5.5-ci bəndinin birinci cümləsində "iki" sözü "bir" sözü ilə və "dörd" sözü "üç" sözü ilə əvəz edilsin.

İlham ƏLİYEV,
Azərbaycan Respublikasının Prezidenti

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Gədəbəy rayonunun Söyüdlü kəndində vəziyyətin araşdırılması üçün yaradılmış komissiyanın ilkin hesabatı dinlənilib

İyunun 25-də Azərbaycan Respublikasının Baş naziri Əli Əsədovun yanında Gədəbəy rayonunun Söyüdlü kəndində vəziyyətin araşdırılması üçün Nazirlər Kabinetinin 2023-cü il 21 iyun tarixli Sərəncamı ilə yaradılmış komissiyanın ilkin hesabat iclası keçirilib.

Nazirlər Kabinetinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, iclasda komissiyanın sədri, ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev Söyüdlü kəndində tullantıxana sahəsində aparılmış monitorinqlərin və mövcud vəziyyətin qiymətləndirilməsi işlərinin ilkin nəticələri barədə Baş nazirə məruzə edib.

Bildirilib ki, ərazidə aidiyyəti qurumlar tərəfindən ətraf mühitə təsirlər qiymətləndirilib, o cümlədən su və torpaq nü-

munələri götürülərək analizlər aparılır, atmosfer havasının keyfiyyəti yoxlanılır.

Vurgulanıb ki, eyni zamanda ərazidə fəaliyyət göstərən şirkətin imzalanmış sənədlərinə əsasən öz üzərinə götürüldüyü və Ətraf Mühitə Təsirin Qiymətləndirilməsi Sənədində əks olunmuş su, torpaq və atmosfer havası üzrə keyfiyyət standartlarına, həmçinin bütün digər ekoloji normalara tam riayət etməsi tələb olunur. İclasda aparılmış monitorinqlərin ilkin nəticələri, həm-

çinin komissiya qarşısında duran vəzifələr müzakirə edilib.

Baş nazir sakinlərin sağlamlığının və ətraf mühitin qorunması ilə bağlı vətəndaşların müraciətlərinin ən ciddi şəkildə araşdırılması və mövcud vəziyyətin qiymətləndirilməsi işlərinin davam etdirilməsi üçün müvafiq tapşırıqlar verib.

Söyüdlü kəndində aparılan monitorinqlərin və qiymətləndirmənin yekun nəticələri barədə ictimaiyyətə əlavə məlumat veriləcək.

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 207

QƏRAR

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Naxçıvan Lift Xidmətinin və Naxçıvan Yaşıllaşdırma Xidmətinin Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin tabeliyinə verilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2007-ci il 6 iyun tarixli 586 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikasında dövlət əmlakının idarə edilməsinin təkmilləşdirilməsi üzrə Dövlət Proqramı"nın 7.11-ci bəndinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

1. Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikası Nazirlər Kabinetinin təklifi nəzərə alınaraq, Naxçıvan Lift

Xidməti və Naxçıvan Yaşıllaşdırma Xidməti ştat vahidləri və onlara məxsus əmlakla birlikdə Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyətinin tabeliyinə verilsin.

2. Azərbaycan Respublikasının Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti və Naxçıvan Şəhər İcra Hakimiyyəti bu Qərardan irəli gələn məsələləri qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq həll etsinlər.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 212

QƏRAR

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

"Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə məaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi", "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsinin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) məaşlarının və xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının xüsusi rütbəyə görə məaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin "Gömrük orqanlarının vəzifəli şəxslərinin xüsusi rütbələr üzrə məaşlarının məbləğlərinin təsdiq edilməsi haqqında" 2008-ci il 23 oktyabr tarixli 252-31 nömrəli və "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsinin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) məaşlarının təsdiq edilməsi və "Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsinin xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının və dövlət qulluqçusu olmayan mülki işçilərinin aylıq vəzifə (tarif) məaşlarının təsdiq edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2013-cü il 24 oktyabr tarixli 315-15 nömrəli qərarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2018-ci il 17 may tarixli 224-18 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi haqqında" 2019-cu il 11 aprel tarixli 156-6 nömrəli qərarlarında dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 6 sentyabr tarixli 393 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 10 dekabr tarixli 470 nömrəli Qərarında dəyişiklik edilməsi barədə

"Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2012-ci il 4 iyun tarixli 646 nömrəli Fərmanı ilə təsdiq edilmiş "Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin strukturu"nda dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2023-cü il 5 may tarixli 2132 nömrəli Fərmanının 2-ci hissəsinin icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2019-cu il 10 dekabr tarixli 470 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2019, № 12, maddə 2054; 2022, № 2, maddə 165; 2023, № 4, maddə 585) ilə təsdiq edilmiş 1 nömrəli əlavə - "Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin dövlət büdcəsindən maliyyələşdirilən xüsusi rütbəsi olan

əməkdaşlarının aylıq vəzifə məaşlarının məbləğləri"ndə dəyişiklik təsdiq edilsin (əlavə olunur, məxfi).

2. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyinə tapşırılsın ki, Azərbaycan Respublikası Dövlət Gömrük Komitəsinin dövlət büdcəsindən maliyyələşən xüsusi rütbəsi olan əməkdaşlarının aylıq vəzifə məaşları ilə əlaqədar tələb olunan əlavə vəsaitin maliyyələşdirilməsini Azərbaycan Respublikasının 2023-cü ilin dövlət büdcəsindən müvafiq məqsədlər üçün nəzərdə tutulmuş vəsait hesabına həyata keçirsin.

3. Bu Qərar 2023-cü il iyunun 1-dən tətbiq edilir.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 208

QƏRAR

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyinin Naxçıvan Şəhər Kimya-Biologiya Təmayüllü Liseyinin Naxçıvan Dövlət Universitetinin tabeliyinə verilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

1. Azərbaycan Respublikası Naxçıvan Muxtar Respublikasının Təhsil Nazirliyinin Naxçıvan Şəhər Kimya-Biologiya Təmayüllü Liseyinin Naxçıvan Dövlət Universitetinin tabeliyinə verilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabinetinin Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılmış təklifi qəbul edilsin.

2. Azərbaycan Respublikası Naxçıvan Muxtar Respublikasının Nazirlər Kabineti və Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi Naxçıvan Şəhər Kimya-Biologiya Təmayüllü Liseyin Naxçıvan Dövlət Universitetinin tabeliyinə verilməsi ilə əlaqədar irəli gələn məsələləri qanunvericiliyin tələblərinə uyğun olaraq həll etsinlər.

3. Naxçıvan Şəhər Kimya-Biologiya Təmayüllü Liseyin cari ildə Naxçıvan Dövlət Universitetinin tabeliyində fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi Naxçıvan Muxtar Respublikasının 2023-cü il büdcəsində Naxçıvan Muxtar Respublikası Təhsil Nazirliyinin Naxçıvan Şəhər Kimya-Biologiya Təmayüllü Liseyi üzrə nəzərdə tutulmuş vəsait çərçivəsində davam etdirilsin. 2024-cü ildən isə Azərbaycan Respublikası dövlət büdcəsinin mərkəzləşdirilmiş xərclərində Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi üzrə nəzərdə tutulmuş vəsait hesabına həyata keçirilsin.

4. Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Nazirliyi bu Qərardan 3-cü hissəsində qeyd olunan maliyyələşmə məsələlərini növbəti illərin Azərbaycan Respublikasının icmal və dövlət büdcəsinin tərtibi prosesində nəzərə alsın.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 209

QƏRAR

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 27 avqust tarixli 135 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Təminat xərçliyinin hesablanması, hərbi xidmət müddəti və təminat xərçliyi barədə məlumatların təqdim olunması Qaydaları"nda dəyişiklik edilməsi barədə

"Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 5 noyabr tarixli 627-VIQD nömrəli Qanununun tətbiqi və "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun tətbiqi edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2006-cı il 6 mart tarixli 377 nömrəli Fərmanında dəyişiklik edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2022-ci il 15 dekabr tarixli 1902 nömrəli Fərmanının icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2007-ci il 27 avqust tarixli 135 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2007, № 8, maddə 860; 2012, № 12, mad-

də 1351; 2016, № 7, maddə 1343, № 9, maddə 1585; 2017, № 4, maddələr 620, 643; 2019, № 3, maddə 559, № 8, maddə 1476; 2020, № 3, maddə 348; 2021, № 3, maddə 280, № 10, maddə 1183; 2022, № 8, maddə 1015, № 11, maddə 1339) ilə təsdiq edilmiş "Təminat xərçliyinin hesablanması, hərbi xidmət müddəti və təminat xərçliyi barədə məlumatların təqdim olunması Qaydaları"nda aşağıdakı dəyişikliklər edilsin:

1.1. 4-cü hissədə "6-cı və 7-ci hissələrin" sözləri "7-ci hissəsi" sözləri ilə əvəz edilsin;

1.2. 6-cı hissə ləğv edilsin.

2. Bu Qərar 2023-cü il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 210

QƏRAR

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 28 aprel tarixli 175 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Əmək pensiyalarının təyin edilməsi, hesablanması, yenidən hesablanması, bir növdən başqa növə keçirilməsi və ödənilməsi Qaydası"nda dəyişiklik edilməsi haqqında

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, "Əmək pensiyaları haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda dəyişiklik edilməsi barədə" Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il 30 dekabr tarixli 793-VIQD nömrəli Qanununun icrasını təmin etmək məqsədilə Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

1. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2022-ci il 28 aprel tarixli 175 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2022, № 4, maddə 421; 2023, № 2, maddə 315) ilə təsdiq edilmiş "Əmək pensiyalarının təyin edilməsi, he-

sablanması, yenidən hesablanması, bir növdən başqa növə keçirilməsi və ödənilməsi Qaydası"nın 7.5-ci bəndinin mətni ikinci cümlə hesab edilsin və aşağıdakı məzmununda birinci cümlə əlavə edilsin:

"Əmək pensiyasının və əmək pensiyasına əlavənin artıq ödənilmiş məbləği artıq ödəmənin aşkar olunduğu tarixdən əmək pensiyasından son üç il üçün hesablanaraq tutulur."

2. Bu Qərar 2023-cü il yanvarın 1-dən tətbiq edilir.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti

№ 211

QƏRAR

Bakı şəhəri, 25 iyun 2023-cü il

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 28 sentyabr tarixli 178 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "Qiymətləri (tarifləri) dövlət tərəfindən tənzimlənən malların (işlərin, xidmətlərin) Siyahısı"nda dəyişiklik edilməsi barədə

Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 119-cu maddəsinin səkkizinci abzasını rəhbər tutaraq, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti qərarına alır:

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2005-ci il 28 sentyabr tarixli 178 nömrəli Qərarı (Azərbaycan Respublikasının Qanunvericilik Toplusu, 2005, № 9, maddə 869; 2007, № 1, maddə 45, № 3, maddə 312, № 10, maddə 1021; 2008, № 2, maddə 116; 2009, № 6, maddə 491, № 10, maddə 846, № 12, maddə 1061; 2010, № 3, maddə 264, № 4, maddə 359, № 7, maddə 702, № 12, maddə 1122; 2014, № 3, maddə 321, № 10, maddə 1322; 2015, № 4, maddə 474; 2016, № 2 (II kitab), maddə 366, № 3,

maddə 610, № 5, maddə 951, № 8, maddə 1431, № 9, maddə 1555, № 11, maddə 1955; 2017, № 1, maddə 131, № 3, maddə 510, № 8, maddə 1617, № 12 (II kitab), maddə 2504; 2018, № 6, maddə 1377, № 7 (II kitab), maddə 1630, № 8, maddə 1809, № 11, maddə 2428, № 12 (II kitab), maddələr 2735, 2738; 2019, № 1, maddə 157, № 9, maddə 1564; 2021, № 1, maddə 85, № 4, maddə 417, № 9, maddələr 1049, 1054; 2022, № 4, maddələr 375, 408) ilə təsdiq edilmiş "Qiymətləri (tarifləri) dövlət tərəfindən tənzimlənən malların (işlərin, xidmətlərin) Siyahısı"nın 29-cu və 34-cü hissələri ləğv edilsin.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

Azərbaycan və İran XİN rəhbərləri iki ölkə arasında münasibətlərin cari vəziyyətini müzakirə ediblər

İyunun 25-də Azərbaycan Respublikasının xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov ilə İran İslam Respublikasının xarici işlər naziri Hüseyin Əmir Abdullahian arasında telefon danışıqı baş tutub.

Xarici İşlər Nazirliyinin Mətbuat xidməti idarəsindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, telefon danışıqı zamanı Azərbaycanla İran arasında münasibətlərin cari vəziyyəti və perspektivləri müzakirə edilib.

İkitərəfli və regional əlaqələrə dair bir sıra istiqamətlərdə, o cümlədən iqtisadi və nəqliyyat layihələri ilə bağlı iki ölkənin aidiyyəti qurumları və rəsmiləri arasında baş tutmuş danışıqların və qarşılıqlı təmasların vacibliyi qeyd olunub.

Bununla yanaşı, ikitərəfli gündəlikdə duran həlli zəruri olan məsələlərə dair danışıqların davam etdirilməsinin və onların həllinin əhəmiyyəti vurğulanıb. Telefon danışıqı zamanı həmçinin bir sıra çoxtərəfli və regional məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri

2023

"Ordun varsa, yurdun var" - dəfələrlə tarixin sınaqlarından çıxmış Azərbaycan atalar sözüdür.

Onun həqiqiliyini gözlərimizlə gördük, həyatımızda təsdiqini tapdıq!

Torpaqlarımız ona görə işğala məruz qaldı ki...

Doğma el-obadan ona görə qaçqın düşdük ki...

Otuz il əzablı məcburi köçkün həyatı yaşadığımız ki...

Min bir zillətə düşər olduq ki...

Ordumuz yox idi!

Sovet hökuməti ərazimizi qorumaqdan ötrü bizə ordu yaratmağa icazə vermir.

"Özümüzlükülər" isə həтта ov tüfənglərini də yığışdılar ki, düşməne "zərə" yetirməyək!

Beləliklə, "böyük qardeş"imiz bizim əl-qolumuzu bağlayaraq düşməni silahlandırdı.

Sonra isə arxasında durub yardım göstərməklə torpaqlarımızın işğalında kömək etdi.

Torpaq da gətirdi, evlərimiz, əmlakımız, maddi və mənəvi sərvətlərimiz də.

Neçə-neçə igid övladlarımız isə şəhidliyə qovuşdu.

Artıq tarixə qovuşmuş Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsi başlayanda yaşayış məntəqələrindən erməni yaraqlılarından və terrorçularından qorumaq üçün dəfələrlə təşəbbüs göstərildi, müxtəlif vaxtlarda müxtəlif adlar altında silahlı dəstələr yaradıldı.

A.Mütəllibovun prezidentliyi dövründə DİN-in nəzdində XTPD (Xüsusi Təyinatlı Polis Dəstəsi) təşkil olundu.

Yüngül atıcı silahlarla təchiz olunmuş bu azsaylı dəstə sovet ordusunun arsenalından gen-bol istifadə edən erməni silahlı qüvvələri ilə mübarizədə gözlənilən səmərəni vermədi.

Polis nəfərləri nə qədər igid olsalar da, sayları az, müdafiə edəcəkləri ərazilər isə geniş idi.

Sonralar onların say tərkibi artırılaraq, silahlanma keyfiyyəti, "çeşidi" xeyli dəyişdirildi.

Təəssüf ki, daxili işlər nazirinin müavini vəzifəsinə qədər yüksəldilən R.Cavadov sonralar OMON adı ilə məşhurlaşan bu qurumu dövlətə qarşı yönəldərək xayanətə yuvaratdı.

Beləliklə, OMON-un ölkəyə xeyrindən çox ziyamı deydi.

Keçmiş DQMIV ilə təmas xəttindəki kəndləri "erməni saqqallıları"nın (o zaman İrəvandan Azərbaycan ərazisinə terrorçu kimi göndərilən erməni silahlıları belə adlanırdı) hücumundan qorumaq üçün bir sıra rayonlarda kö-nüllü özünümüdafiə batalyonları yaradıldı.

Həтта bu batalyonların bir qisminə ZTR və PDM (zirehli transportyor və piyadaların döyüş maşını) da vardı.

AXC də özünə silahlı batalyonlar təşkil etmişdi.

Bunların da taleyi uğursuz oldu.

Həmin batalyonların bir qismi kimlərsə maraqlarını təmin edən və ya hansı qrupunsa hakimiyyətə gətirilməsinə xidmət göstərən münaqişələrdə cəlb olunduğundan iflasa uğradı.

AXC batalyonları da sonda "silahlı müxalifət"ə çevrilərək dövlətə qarşı çıxdı.

AXC-Müsavat iqtidarı dövründə ordu yaradılması "ideya"sı da baş tutmadı.

Həlbuki həmin adla əhalidən və ayrı-ayrı şəxslərdən xeyli pul da yığılmışdı.

Xəyanətəkar müdafiə naziri R.Qaziyevin başçılıq etdiyi ordu nə olacaqdı ki...

Başpözüq, bir mərkəzə tabe olmayan, siyasiləşdirilmiş, qanunsuz silahlılar...

Beləliklə, torpaqların müdafiəsi vaxtında və lazımı qaydada təmin olunmadı, vətəndaş müharibəsi alovlandı, Azərbaycanın təkə deklarativ müstəqilliyi deyil, bir dövlət kimi mövcudluğu da real təhlükə qarşısında qaldı.

Əsl ordu quruculuğuna Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə 1993-cü ilin iyun ayından - Ümummilli Liderimizin xalqın arzu və tələbi ilə yenidən ölkə rəhbərliyinə qayıdışından sonra başlandı.

Əvvəla, Ulu Öndər bu sahədə böyük təcrübəyə sahib idi.

Hələ sovet dövründə azərbaycanlılardan ibarət hərbi kadrların yetişdirilməsi qayğısına qalmış, bu məqsədlə C.Naxçı-

QƏHRƏMANLAR ORDUSU

İlham Əliyevin yaratdığı ordu dünyada belə tanınır

vanski adına Hərbi Təmayüllü Məktəb yaratmışdı.

Azərbaycanda yerləşən ali hərbi məktəblərdə yerli zabıt kadrlarının hazırlanması üçün məhz onun təşəbbüsü və təki-di ilə Moskva tərəfindən həmin təhsil ocaqlarında azərbaycanlı gənclərin təhsil alması üçün xüsusi kvota da müəyyən-ləşdirilmişdi.

Ulu Öndər Heydər Əliyev Naxçıvanda həyatının ən çətin dövrünü yaşayarkən bu qədim diyarın erməni işğalından qorunması üçün mühüm zəruri addımlar atmışdı.

Belə ki, keçmiş SSRİ-nin muxtar respublika ərazisindəki hərbi hissələrinin dinc yolla köçürülməsi təşkil edilmiş, həmin hərbi hissələrdəki silah-sursat və hərbi texnika yerində qalmış və bunların əsasında yeni ordu yaradılmışdı.

Noticədə Naxçıvan düşmən işğalından qorunmuşdu.

Qısa müddətdə Azərbaycanda yeni ordu yaradan və onların gücü ilə 1994-cü ilin yanvarında Horadiz əməliyyatı keçirərək 22 yaşayış məntəqə-sini düşməndən geri alan Ulu Öndər Heydər Əliyev, əslində, hələ o zaman

müharibənin gedişində ciddi dönüşə nail olmuşdur.

Bundan sonra atəşkəs barədə razılaşma imzalanmış, ATƏT-in vasitçiliyi ilə sülh danışıqları aparılırsa da, yeni ordu yaradılması daim diqqət mərkəzində saxlanılmışdır.

Heydər Əliyev siyasi kursunun layiqli davamçısı Prezident İlham Əliyev də ölkə rəhbərliyinə başladığı ilk günlərdən müasir və modern ordu quruculuğu ilə məşğul olmuşdur.

Ordu quruculuğu isə böyük səriştə ilə yanaşı, külli miqdarda vəsait, çoxsaylı və profilli kadr hazırlığı da tələb edir.

Həmin dövr ölkənin çiyinlərində bir milyondan çox məcburi köçkün yükü də var idi.

Onları yerləşdirmək, normal həyatlarını və güzəranlarını təmin etmək, neft pullarının olmadığı bir şəraitdə iqtisadiyyatı yüksəltmək müşkül məsələ sayılırdı.

İlham Əliyev bütün bunları bacardı:

* Həm məsələnin sülh yolu ilə həlli üçün danışıqları davam etdirdi;

Bugünkü Azərbaycan Ordusu ən əvəvəl özünün hərbi vərdişlərə dərin dən yiyələnmiş əsgər və zabıtları ilə güclüdür!

Ən müasir silahlardan istifadə etmək hərbi əməliyyatlar zamanı ən yeni strategiya və taktika təbiiq edir!

Tarixən qısa müddətdə yaranan və 44 gün ərzində sınaqdan şərəflə çıxan Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bütün dünya ordularını üçün nümunəyə çevrildi, XXI əsrin müharibələr tarixində ilk olaraq yeni səhifə açdı!

Bu ordunun əsgər və zabıtları keçilməz cığırardan keçməklə, sıldırım qayalara dırmaşmaqla, əliyalın, yalnız əsgər xəncəri və "lopəkasi" ilə döyüşməklə Şuşa kimi qala şəhərini almağa qadir olduqlarını sübuta yetirdilər!

Bu ordu xalqımızın qürurunu, milli məniyyini qəhrəmanlığı sayəsində geri qaytardı!

Bu ordu qəhrəman şəhidləri ilə daim qürur duyuran, onların qisasını döyüş meydanında artdıqlaması ilə alan bir ordudur!

Bu gün 105 yaşını qeyd etdiyimiz Azərbaycan Ordusu 70 illik sovet dövrü nəzərə alınmaqla, əslində, 30 ildir ki, mövcuddur!

Ancaq əsrlərə bərabər inkişaf yolu keçərək hərbi tarixinə düşəcək qəhrəmanlıqlar göstərmişdir.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu ordunun qüdrəti sayəsində beş əsrə ilk dəfə olaraq itirilmiş Azərbaycan əraziləri geri qaytarılmış, iki əsrlik Qarabağ münaqişəsinə bərdəfəlik son qoyulmuşdur!

Hazırda Azərbaycan Ordusunun nümunəsindən dünyanın ən güclü dövlətləri belə, örnək götürərək öz silahlı qüvvələrində islahatlar keçirir, onun təbiiq etdiyi taktikadan öyrənərək istifadə edirlər!

Bu gün Azərbaycan Ordusu vətənin keşiyində mərdliklə və möhkəm dayanıb, düşmənin hər bir tərxiyatına dərhal, güclü və sarsıdıcı zərbələri ilə cavab verir!

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı ordumuz qüdrətləndirir, güclü və yenilməz edir!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev zəfər ordumuza daim xüsusi diqqət və qayğı göstərir!

Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə bütün hərbiçilərimizi, hərbi geyimli və əlisilahlı hər bir Azərbaycan əsgərini və zabıtlarını səmimi-qəlbənd təbrik edirik!

* Həm ölkənin davamlı və sürətli inkişafına nail olmaqdan ötrü zəruri addımlar atmaqla İnkişafın Azərbaycan Modelini formalaşdırdı;

* Həm Azərbaycanı yeni imicdə dünyaya təqdim edərək ölkənin siyasi nüfuzunu yüksəltdi, Cənubi Qafqazın ən güclü dövlətinə və söz sahibinə çevirdi;

* Həm də möhtəşəm, modern, ən müasir texnologiyalara əsaslanan silahlara malik olan qüdrətli ordu - hamının məhəbbətə "İlham Əliyev ordusu" adlandırıldığı yeni silahlı qüvvələr yaratdı!

Bu ordu 2020-ci ilin 44 günlük Vətən müharibəsində bütün dünya qarşısında öz sözünü söyləyərək müqəddəs missiyasını uğurla, qəhrəmanlıqla yerinə yetirdi!

Yeni Azərbaycan Ordusunun baş sərkərdəsi və baş qəhrəmanı Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevdir!

Onun rəhbərliyi ilə bu ordu 44 gün ərzində mümkün olmayanı gerçəkləşdirdi:

* 30 illik işğala 44 gündə son qoydu!

* BMT-nin, beynəlxalq qurum və təşkilatların, beynəlxalq hüququn 30 ildə edə bilmədiyini qısa müddətdə həyata keçirdi!

* Düşmən ordusunu məhv etdi, onu diz çökdürdü, ölkə ərazisindən iti qovan kimi qovdu!

* Özlərini lovgalıqla "məğlubedilməz xalq", "məğlubedilməz millət" adlandıranları fərarilərə, qorxaqlar yığınağına, əbədi məğlublara çevirdi!

* Qarabağın Azərbaycana məxsusluğunu iradəsinin, silahının, məneviiyyatının, iqtisadiyyatının və siyasətinin qüdrəti ilə də göstərdi!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev Vətən müharibəsinin baş qəhrəmanı olaraq bu şanlı döyüşlərdə düşməne üç mühüm cəbhənin hər birində - həm hərbi meydanında, həm diplomatiya sahəsində, həm də informasiya savaşında qalib çıxdı!

Bu gün 105 yaşını qeyd etdiyimiz Azərbaycan Ordusu 70 illik sovet dövrü nəzərə alınmaqla, əslində, 30 ildir ki, mövcuddur!

Ancaq əsrlərə bərabər inkişaf yolu keçərək hərbi tarixinə düşəcək qəhrəmanlıqlar göstərmişdir.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bu ordunun qüdrəti sayəsində beş əsrə ilk dəfə olaraq itirilmiş Azərbaycan əraziləri geri qaytarılmış, iki əsrlik Qarabağ münaqişəsinə bərdəfəlik son qoyulmuşdur!

Hazırda Azərbaycan Ordusunun nümunəsindən dünyanın ən güclü dövlətləri belə, örnək götürərək öz silahlı qüvvələrində islahatlar keçirir, onun təbiiq etdiyi taktikadan öyrənərək istifadə edirlər!

Bu gün Azərbaycan Ordusu vətənin keşiyində mərdliklə və möhkəm dayanıb, düşmənin hər bir tərxiyatına dərhal, güclü və sarsıdıcı zərbələri ilə cavab verir!

Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı ordumuz qüdrətləndirir, güclü və yenilməz edir!

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev zəfər ordumuza daim xüsusi diqqət və qayğı göstərir!

Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə bütün hərbiçilərimizi, hərbi geyimli və əlisilahlı hər bir Azərbaycan əsgərini və zabıtlarını səmimi-qəlbənd təbrik edirik!

Bəxtiyar SADIQOV

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri

Bu gün - 26 İyun Silahlı Qüvvələr Günündə 105 yaşlı Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü silahlı birləşmələrindən biri kimi qəbul olunur. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin sərkərdəliyi ilə 44 günlük Vətən müharibəsindəki böyük zəfər bütün dünyaya ordumuzun qüdrətini bir daha nümayiş etdirdi. Azərbaycan Ordusu şanlı qələbəsi ilə dünyanın ən güclü, müasir silahlı qüvvələri sırasında layiqli yer tutduğunu əyani şəkildə sübut etdi.

İndi böyük qürur hissi ilə Silahlı Qüvvələrimizin Cənubi Qafqazın ən sivil, modern və hazırlıqlı ordusuna çevrilməsinin iftixarını yaşayıq. Son 20 ildə ordumuzun maddi-texniki bazası inanılmaz dərəcədə inkişaf edib. Ali Baş Komandan tərəfindən Silahlı Qüvvələrdə aparılan islahatlar öz uğurlu noticəsini verib. Buna baxmayaraq, Ali Baş Komandan ordumuzun daha da modernləşdirilməsi istiqamətində islahatları davam etdirir. Ordumuzun silah arsenalı gücləndirilir, hərbi sənayemizin inkişafı, silahlı qüvvələrin müasir silah-sursat və texnika ilə təchizatı daha da yaxşılaşdırılır.

Dövlətimizin ordu quruculuğu istiqamətində gördüyü işlər barədə Milli Məclisin deputatlarının fikirlərini öyrəndik.

həyata keçirilməsi ilə bağlıdır. Müdafiə sənayesinin ən yeni nailiyyətlərini ordunun təchizatında istifadə olunması, müasir döyüş texnikalarının mənimsənilməsi, etibarlı müdafiə sisteminin qurulması və digər vacib məsələlər Azərbaycan Ordusunun davamlı olaraq güclənməsini şərtləndirir.

Azərbaycanın dövlət büdcəsindən ən çox vəsaitin möhz ordu üçün nəzərdə tutulması dövlətin təhlükəsizliyi baxımından olduqca zəruridir. 2020-ci ilin payızında Azərbaycan Ordusu nəvə qadir olduğunu dünyaya nümayiş etdirdi. Təbii ki, 2020-ci ilə qədər də ordumuz dünyanın güclü orduları sırasında yer alırdı və bir neçə il öncə də torpaqlarımızı hərbi yolla işğaldan azad etmək gücünə malik idi. Lakin beynəlxalq hüquq normalarına, humanizm prinsiplərinə sudaqət nümayiş etdirərək keçmiş münəfiqə vəziyyətini dinc yolla aradan qaldırmağa çalışırdıq. Hər zaman keçmiş münəfiqənin dinc vasitələrlə həlli istiqamətində danışıqlarda fəallıq göstərirdik. Ermənistan isə danışıqlarda sadəcə olaraq imitativlərə məşğul idi. Özünü sülh tərəfdarı kimi qələmə

Azərbaycanın müasir silah bazarında yerini təyin edir. Bütün bunlar göstərir ki, ölkəmizdə Silahlı Qüvvələrin daha da inkişafı istiqamətində sistemli, düşünülmüş addımlar atılır.

Beynəlxalq reyting cədvəllərinin göstəricilərinə görə, Azərbaycan Ordusu təcavüzkar Ermənistan ordusundan ən azı iki dəfə güclüdür. Bu baxımdan Azərbaycan xalqı təhlükəsizliyinin daha etibarlı təmin olunacağına əmindir, ordusunun gücünə inanır. Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə xalqımızı təbrik edirik! Azərbaycan Ordusu hər bir vətəndaşımızın qürur mənbəyidir!

"Azərbaycan Ordusunun ikisrlik tarixi"

Anar İSGƏNDƏROV,
Milli Məclisin deputatı,
Elm və təhsil komitəsinin üzvü:

- Azərbaycan xanlıqları XIX əsrin ilk 30 ilində Çar Rusiyası tərəfindən işğal ediləndə xanlıqların orduları ləğv, silah-sursatları müsadirə olundu. Çar üsul-ida-

Qiyamçıların qurudan və dənizdən hərə-tərəfli yardım almasına baxmayaraq, 1919-cu ilin avqustunda düşmənin darma-dağın edildi, bölgədə əmin-amanlıq bərpa olundu.

Erməni təcavüzünə qarşı mübarizədə Azərbaycan Ordusu böyük qəhrəmanlıqlar göstərdi. Qısa müddət ərzində Qarabağda ermənilərin pozuculuq fəaliyyətinə son qoyan milli ordu hissələri 1919-cu ilin avqustunda erməniləri Azərbaycan idarəçiliyini qəbul etməyə məcbur etdilər.

1918-1920-ci illərdə fəaliyyət göstərən cümhuriyyətin ən uğurlu işlərindən biri Milli Ordu quruculuğu olub. Qısa zaman kəsiyində 40 minlik bir ordunun yaradılması böyük siyasi hadisə idi. 1920-ci ilin aprel işğalının ən böyük zərbəsi Milli Ordu hissələrinə vuruldu. 1939-1945-ci illər II Dünya Müharibəsi illərində milli Azərbaycan diviziyaları təşkil edildi.

1991-ci ildə Azərbaycan dövlət müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra milli ordu quruculuğu əsas məsələyə çevrildi. Düşmənin havadarlarının gücündən istifadə edərək Azərbaycan torpaqlarının 20 faizini işğal etdi. Ümummilli Lider Heydər

ikişrlik ordu quruculuğu tarixi mövcuddur, lakin müasir mənada Silahlı Qüvvələr anlayışı ilk dəfə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə gündəmə gəlib. Ordu quruculuğu sahəsində müəyyən addımlar atılsa da, AXC süquta uğradığı üçün proseslər davam etməmişdi. 1991-ci ildə müstəqilliyimizi bərpa etsək də, ordu quruculuğu prosesi faktiki olaraq baş tutmamış, nizami ordu yerinə ayrı-ayrı şəxslər ətrafında silahlı qruplar yaranmışdı. Bu gün müstəqilliyin ilk illərində, beynəlmiləliçiliyin təsirlərindən qurtulmuş, özünəməxsus Azərbaycan ordusu zamanında Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaratdığı hərbi məktəbləri bitirən, o cümlədən Heydər Əliyev tərəfindən SSRİ-nin müxtəlif hərbi məktəblərinə və hərbi kafedralarına göndərilən azərbaycanlı zabitlər xidmət edirdi, yeni əsildə kadrlar var idi. Sadəcə 1993-cü ilin iyununa, yəni Heydər Əliyevə qədər döyüş ruhunu dirçəldəcək, sovet ordusunun peşakar zabitlərindən ibarət ciddi kadr ehtiyatını milli orduya çevirəcək, ona komandanlıq edəcək səviyyədə rəhbər olmayıb. Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayıdışı ordu quruculuğunun başlanğıcı oldu və bir il keçməmiş Azərbaycan Ordusu situasiyanı dəyişib uğurlu Horadiz əməliyyatı keçirdi.

Silahlı Qüvvələrimizin sonrakı inkişafı, Şuşaya bayraq sancan müzəffər orduya çevrilməsi isə birmənalı şəkildə cənab İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Möhz onun bütün sahələrdə, o cümlədən iqtisadi sferada uğurlu siyasəti imkan verir ki, ordumuzun daha da gücləndirilməsini birmənalı vəziyyətə gətirəcək vəzifəyə başlanğıcı oldu və bir il keçməmiş Azərbaycan Ordusu situasiyanı dəyişib uğurlu Horadiz əməliyyatı keçirdi.

Silahlı Qüvvələrimizin sonrakı inkişafı, Şuşaya bayraq sancan müzəffər orduya çevrilməsi isə birmənalı şəkildə cənab İlham Əliyevin adı ilə bağlıdır. Möhz onun bütün sahələrdə, o cümlədən iqtisadi sferada uğurlu siyasəti imkan verir ki, ordumuzun daha da gücləndirilməsini birmənalı vəziyyətə gətirəcək vəzifəyə başlanğıcı oldu və bir il keçməmiş Azərbaycan Ordusu situasiyanı dəyişib uğurlu Horadiz əməliyyatı keçirdi.

Vətən müharibəsində özümüzə bərabər elə qələbənin özü qədər qiymətli olan döyüş təcrübəmizi ümumiləşdirərək komanda qüvvələrinin yaradılması, altı hərbi qurum üzrə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin sayının dafələrlə artırılması, silahlı qüvvələrdə yeni strukturlaşma, hərbi təhsilə yeni baxış, Azərbaycan gücü ilə hesablaşılan qüdrətli beynəlxalq subyektdə çevirib. Müzəffər Ali Baş Komandanın özünün də ifadə etdiyi kimi, ölkəmizin öz müqəddəratını özü müəyyən edən, heç kəmdən asılı olmayan dövlət olmağına prosedürə istinadlı maneəni aşmağımıza imkan verir. Bu isə bütün təhdidlərdən sığortalanaq deməkdir. Möhtərəm Prezidentin Müdafiə Nazirliyinin komanda hərbi hissələrinin birinə döyüş bayrağı təqdim edərkən dediyi kimi, möhz bu gücümüzü, hərbi potensialımıza görə istənilən hərbi-siyasi təxribata layiqli cavab verə bilərik.

Üstəlik, ordumuzun zəfərlərini siyasi və diplomatik müstəvidə daha da möhkəmləndirməklə, Azərbaycan hərbi-siyasi güc kimi özünü təsdiq edə bilib. Təbii ki, bütün bunlar yalnız peşakar kadrlar və döyüş ruhu ilə həll ediləcək məsələlər deyil. Xalqımızda döyüş ruhu və Azərbaycanla bağlı sovet ordusunun peşakar zabitləri 90-cı illərdə də var idi, amma o zaman möğlub oluq. Bu mənada mövcud reallıqların kökündə ilk növbədə qətiyyətli siyasi iradə və aydın vizion dayanır. Hər kəs, o cümlədən anti-Azərbaycan dairələr belə, bu iradə ilə hesablaşmağa məcburdur. Dövlət başçısının komanda qüvvələri qarşısında da ifadə etdiyi kimi: "vaxtilə Qarabağ erməniləri üçün hansısa xüsusi status tələb edən qüvvələr artıq təmamilə fərqli açıqlamalar verirlər. Görürük ki, vaxtilə "Qarabağ Ermənistanı" deyən Ermənistan rəhbərləri indi mənim sözlərimi təkrarlayırlar: "Qarabağ Azərbaycanıdır!" Yəni bütün bunlar bizim son iki il yarım ərzində apardığımız siyasətin noticəsidir".

Bu siyasi xətt Azərbaycanı imkan verir ki, beynəlxalq hüquqa əsaslanan şərtləri dikte etsin. Ermənistan bütün xarici təsirləri dəf edərək, ona yaradılmış şansdan yararlanaraq Azərbaycanın tələblərini yerinə yetirəcəksə, dövlət başçımızın təbircə desək, Cənubi Qafqazda uzunmüddətli sülh yarana bilər. Əks halda, sülh olmayacaq. Bu halda isə Müzəffər Ali Baş Komandanı və bu gün 105 yaşını qeyd edən Azərbaycan Ordusunu kimsə dayandıra bilməyəcək.

Əsmər QARDAŞANOVA,
"Azərbaycan"

"Ordu quruculuğu Ali Baş Komandan İlham Əliyevin diqqətindədir"

Aydın MİRZƏZADƏ,
Milli Məclisin deputatı,
Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü:

- Azərbaycan xalqı hərbi sahəyə hər zaman böyük diqqət göstərib. Qədim dövrlərdən bəri Azərbaycan dövlətlərində həmişə torpağını, müstəqilliyini qoruyan ordu olub.

Torpağa, dövlətçiliyə bağlılıq 1918-ci ildə Xalq Cümhuriyyəti elan edildikdən sonra özünü qəbərli surətdə göstərdi. 23 ay müddətində əsgər və zabitlərimiz müstəqilliyimizi, torpaqlarımızın bütövlüyünü qorudular. Həmin dövrdə ermənilərin Azərbaycana qarşı hərbi təxribatlarının qarşısını aldılar. Çox təəssüf ki, sonradan müstəqilliyimizi itirdik.

1991-ci ildə Silahlı Qüvvələrimizin yenidən yaranması cümhuriyyət dövrünün varisi olmaq prinsipi üzərində quruldu. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri yaranan gündən döyüşdə, torpağın müdafiəsində oldu. Birinci Qarabağ müharibəsində fəal iştirak etmiş, yeni texnologiyaları mənimsənmiş, yeni texnikadan istifadə edən milli kadr potensialı ilə tam şəkildə komplektləşib. Hazırda Türkiyə standartlarına uyğun komanda tipli döyüş qabiliyyətli hərbi hissələr yaradılır.

Ali Baş Komandanın tapşırığına uyğun olaraq ordumuz istənilən vəziyyəti yerinə yetirmək iqtidarındadır. Bütün təlimlərdə - istər NATO strukturunda olan, istərsə də digər ordularla birgə keçirilən təlimlərdə Azərbaycan ən yüksək nəticələr göstərir. Azərbaycan Ordusu xalqını, ölkəsini qoruya bilən ən mühüm silahlı qüvvələrdəndir. Vaxtilə Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu hərbi akademiya və müdaximələri olan qalib generallarla təmsil olunmuş ordudur. Azərbaycan Ordusu yeni texnikalarla təmin olunub. Bunun səbəbi "Əsrin müqaviləsi"ndən gələn gələcətin hərbi ordu quruculuğuna yönəldirilməsidir.

Bu gün Azərbaycan Ordusunda xidmət etmək şərəf sayılır. Hər bir Azərbaycan gənci vətənin müdafiəsinin nədən ibarət olduğunu yaxşı bilir. 44 günlük müharibədə qələbə çalan Azərbaycan Ordusu ermənilərin öz ordularını haqqında yaratdığı mifi darmadağın etdi. 44 günə 30 il işğalın nəticələrini aradan qaldırdı. Allah şühidərimizə rəhmət eləsin. Bu gün onların adı böyük ehtiramla anılır.

Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətini təbrik edirik. Onlara uğurlar, qələbələr arzulayırıq!

"Azərbaycan Ordusu xalqın qürur mənbəyidir"

Qüvvələrimiz həm NATO, həm də digər döyüş standartlarına malikdir. Ordumuz həm dağda, həm səhrada, həm suda, həm də havada döyüşməyi bacarır. Azərbaycan Ordusu yeni texnologiyaları mənimsənmiş, yeni texnikadan istifadə edən milli kadr potensialı ilə tam şəkildə komplektləşib. Hazırda Türkiyə standartlarına uyğun komanda tipli döyüş qabiliyyətli hərbi hissələr yaradılır.

Ali Baş Komandanın tapşırığına uyğun olaraq ordumuz istənilən vəziyyəti yerinə yetirmək iqtidarındadır. Bütün təlimlərdə - istər NATO strukturunda olan, istərsə də digər ordularla birgə keçirilən təlimlərdə Azərbaycan ən yüksək nəticələr göstərir. Azərbaycan Ordusu xalqını, ölkəsini qoruya bilən ən mühüm silahlı qüvvələrdəndir. Vaxtilə Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu hərbi akademiya və müdaximələri olan qalib generallarla təmsil olunmuş ordudur. Azərbaycan Ordusu yeni texnikalarla təmin olunub. Bunun səbəbi "Əsrin müqaviləsi"ndən gələn gələcətin hərbi ordu quruculuğuna yönəldirilməsidir.

Bu gün Azərbaycan Ordusunda xidmət etmək şərəf sayılır. Hər bir Azərbaycan gənci vətənin müdafiəsinin nədən ibarət olduğunu yaxşı bilir. 44 günlük müharibədə qələbə çalan Azərbaycan Ordusu ermənilərin öz ordularını haqqında yaratdığı mifi darmadağın etdi. 44 günə 30 il işğalın nəticələrini aradan qaldırdı. Allah şühidərimizə rəhmət eləsin. Bu gün onların adı böyük ehtiramla anılır.

Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə Azərbaycan Ordusunun şəxsi heyətini təbrik edirik. Onlara uğurlar, qələbələr arzulayırıq!

"Azərbaycan Ordusu xalqın qürur mənbəyidir"

Əhsad MİRBƏŞİROĞLU,
Milli Məclisin deputatı,
Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü:

- Hər bir dövlətin əsas dayacağı onun ordusudur. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bu gün dünyanın güclü orduları sırasında yer alıb. Bu, ordu quruculuğu istiqamətində sistemli addımların atılması, ordunun davamlı olaraq maddi-texniki bazasının gücləndirilməsi və idarəçiliyinin düzgün

verərək Azərbaycan torpaqlarını işğal altında saxlayırdı.

Prezident İlham Əliyev isə dafələrlə qeyd etmişdi ki, biz nəticəsiz danışıqları sonsuzluğa qədər davam etdirməyəcəyik. Dövlətimizin başçısı qeyd etdi ki, əgər münəfiqə dinc yolla aradan qalxmasa, onda Azərbaycan hərbi yolla torpaqlarını işğaldan azad edəcək. İlham Əliyevin bu mövqeyi təcavüzkar Ermənistan tərəfindən qiymətləndirilmədi. Ermənistan irəli gedərək yeni ərazilər işğal etmək üçün yeni müharibə şüarını səsləndirməyə başladı, işğalçılıq planlarını davam etdirməyə cəhd göstərdi. 2020-ci ilin iyulunda Tovuz istiqamətində ciddi təxribatlar törədərək yeni əraziləri işğal etməyə çalışdı. Sentyabrda isə genişmiqyaslı təxribatları intensivləşdirərək işğalçı siyasətdən çəkməyəcəyini bir daha nümayiş etdirdi. Belə olan halda Azərbaycanın səbir kasası daşdı və 2020-ci il sentyabrın 27-də torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi əməliyyatlarına başlandı. 44 gün ərzində Ermənistan ordusu möğlub edildi.

Azərbaycanda ordu quruculuğu Zəfərdən sonra da davam etdirilir. Prezident İlham Əliyev hər zaman qeyd edir ki, bu gün hüququn gücü yox, gücün hüququ işləməkdədir. Ona görə davamlı olaraq hərbi gücümüzü daha da artırmalıyıq. Bu gün Azərbaycan Ordusu daha da güclənir, yeni hərbi hissələr, komandolar yaradılır, ordu quruculuğu sahəsində beynəlxalq əməkdaşlığımız və xüsusən Türkiyə ilə birgə təlimlərimiz genişlənir. Təbii ki, bunlar Azərbaycan Ordusunun gücünü artırır, ordumuz müasirləşdirir, onun müdafiə qabiliyyətini artırır, dövlətimizin təhlükəsizliyini daha təminatlı edir.

Ordu həm də dövlətin xarici siyasətinə birbaşa təsir edir. Dövlətin diplomatiyası güclü orduya söykənərək həyata keçiriləndə o diplomatiya daha təsirli olur.

2020-ci ildən ötən zaman ərzində də Ermənistanın təxribatlarının davamlı olduğunu görürük. Azərbaycan bu təxribatların qarşısını qətiyyətlə alır.

Bu gün Azərbaycan uğurla müdafiə sənayesini də inkişaf etdirir. Ordu quruculuğu, Silahlı Qüvvələrin inkişafı istiqamətində bu sahənin ayrıca yeri var. Bu həm ordumuzun daxili resurslar, yerli istehsal hesabına təchizatını genişləndirir, həm də Azərbaycan iqtisadiyyatına dəstək elementləri formalaşdırır. Həmçinin

rəsi XIX əsrin 70-ci illərində müsəlmanların, o cümlədən azərbaycanlı əhəlinin hərbi xidmətə çağırılması dayandırdı, hərbi xidmət hərbi mükəlləfiyyətlə əvəz olundu. Fevral burjua inqilabından sonra rus ordusunun tərkibində kifayət qədər erməni, gürcü əsgər və zabiti xidmət etdiyi halda, azərbaycanlılar haqqında bunu demək mümkün deyildi.

Azərbaycanın milli-demokratik qüvvələri Kerenkinin rəhbərlik etdiyi Müvəqqəti hökumətə milli qoşun hissələrinin yaradılmasına icazə verilməsi ilə bağlı müzakirlər etmə də, hökumət bu işi 1917-ci ilin sentyabrın sonuna kimi ləngitdi. 1917-ci ilin dekabrında Zaqafqaziya Komissarlığının qərarı ilə müsəlman Korpusu yaradıldı. Korpusun komandiri general-leytenant Əliqası Şıxlinski təyin olundu.

1918-ci il mayın 28-də Tbilisidə Azərbaycan Milli Şurasının üzvləri Müsəlman Şərqində ilk cümhuriyyətin yaradılmasını elan etdilər. Gəncəyə köçən hökumət iyunun 26-da Müsəlman Korpusunun Əlahiddə Azərbaycan Korpusu adlandırılması haqqında qərar verdi.

Beləliklə, Milli Azərbaycan Ordusunun təşkilinə başlandı. İyunun 4-də Azərbaycan hökuməti ilə Osmanlı dövləti arasında imzalanmış Batum müqaviləsinin 4-cü bəndinə uyğun olaraq, Nuru Paşanın rəhbərlik etdiyi Qafqaz-İslam Ordusu Azərbaycanın köməyinə gəldi. Milli Ordu hissələri ilə Qafqaz-İslam Ordusu ümumi düşməne qarşı vahid qüvvə şəklində birləşməyə müvəffəq oldular. Gəncədən başlanan mücadilədə Türk-Azərbaycan qoşunları ilə Bakı Soveti qüvvələri arasında həlledici döyüş Qaraməyov ətrafında baş verdi. Sentyabrın 15-də Bakı düşməni qüvvələrindən azad edildi. Milli Hökumət Gəncədən Bakıya köçdü. Beləliklə, Bakı öz tarixində ilk dəfə olaraq bütün Azərbaycanın paytaxtına çevrildi.

Milli Ordu hissələri Bakını və Qarabağı düşməni qüvvələrindən təmizlədikdən sonra sırada Lənkəran dayanırdı. Hələ 1918-ci ilin avqustunda bu bölgə ilə heç bir əlaqəsi olmayan millətçi rus zabitləri Molokan qiyamını həyata keçirdilər. Ona görə də Azərbaycan Ordusunun qarşısında duran əsas məsələ bu bölgədə qiyamı yatıraraq Milli Hökumətin idarəçiliyini bərpa edilməsinə nail olmaq idi.

Arzu NAĞİYEV,
Milli Məclisin deputatı,
Müdafiə, təhlükəsizlik və korrupsiya ilə mübarizə komitəsinin üzvü:

- Bu gün Azərbaycan Ordusu dünyanın güclü orduları sırasında. Silahlı

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri

2023

Ən yaraşlıq paltar - əsgər forması, ən şərəfli xidmət - əsgərlik, ən müqəddəs musiqi - əsgər marşdır

Dünya xalqlarının tarixində xüsusi musiqi əsərləri olur ki, onlar uzun müddət yaddan çıxır. Məsələn, Mixail İsakovskinin 1938-ci ildə yazdığı əfsanəvi "Katyuşa" mahnısı bu gün də rus musiqiçilərinin repertuarından düşmür. Vətənpərvərlik ruhunda yazılmış bu mahnı 1941-1945-ci illər müharibəsində sovet əsgərlərinin himnə çevrilmişdi.

Müharibə gedən 5 il ərzində sovet ordusunun əhvali-ruhiyyəsinə yüksəldən "Katyuşa" dünyanın müxtəlif dillərində oxunmuş və hələ də oxunmaqda davam edir. Faşizm üzərində qələbə müəyyən ideoloji rol olan bu mahnı sonralar Rusiyada heykəltaraşlar tərəfindən əbədiləşdirilib. Smolensk vilayətindən keçən Uqra çayı sahilində 1983-cü ildə taxtadan ucaldıran abidə "Katyuşa" mahnısına həsr olunub. Hətta homin vilayətin kəndlilərinin birində "Katyuşa" muzeyi də var.

İkinci Dünya müharibəsinin gedində Üzeyir bəy Hacıbəylinin Səməd Vurğunun sözlərinə yazdığı "Şəfqət bacısı" mahnısı da "Katyuşa" qədər sovet Azərbaycanında əks-səda vermişdi. Fatma Mehraliyevanın möhtəşəm ifasında səslənən bu mahnı heç bir azərbaycanlının vətənpərvərlik ruhuna təsirsiz ötürməmişdir. Bu gün isə Üzeyir bəy "Cəngi"si, "Koroğlu" operasındakı uvertürası bizim gənclərin vətənpərvər ruhda yetişməsində böyük rol oynayır, onları qəhrəmanlığa səsləyir, torpağın, vətənin müdafiəsinə hazırlayır. Azərbaycan milli-azadlıq hərəkatının başladığı illərdə Azadlıq meydanında səslənən "Koroğlu" uvertürasını meydana toplaşanlar xorla ifa edirdilər. Əsər insanlarda yaratdığı coşqu qədər, həm də onları torpağa sarılmağa, vətənin müdafiəsi uğrunda ölməyə getməyə ruhlandırır. Məhz həmin ruh 44 günlük savaşda düşməni darmadağın edib diz çökdürdü.

İllərdir dillər özəri olan "Əsgər marşı" da Birinci Qarabağ müharibəsində müsəlləh əsgər rolunu oynayan mahnı idi. İlk vaxtlar "Laçın batalyonunun marşı" kimi oxunan bu musiqi parçası sonralar Cavanşir Quliyevin bəstəsində mükəmməl bir əsərə çevrildi. Heç də "Katyuşa"dan geri qalmayan "Əsgər marşı" 1992-ci ildən bəri təkcə əsgərlərin deyil, uşaqların tutmuş böyük qədər hər kəsin dilinin özəri, ruhunun coşusudur. Bənzərsiz səsi ilə ürəkləri rıqqətə gətirən Şəmistan Əlizamanlı "Əsgər marşı"ni ifa edəndə insana elə gəlir ki, əsgərlərin ayaq səsinə eşidir, düşməni diz çökdürdüyünə şahidlik edir.

İkinci bir mahnı da var - "İgid əsgər, möhkəm dayan" - "İgid əsgər, möhkəm dayan" mahnısı bu musiqi parçasını hər dəfə möhtəşəm səsi ilə oxuyanda sanki insanın burnuna müharibə qoxusu gəlir. Gün gəldi ki, həmin qoxunu canına hopduran Azərbaycan Ordusunun əsgər və zabitləri bu mahnı ilə nəfə çıxib

düşməni üzərinə şığıdılar. "Cənab leytenant" mahnısı isə Ramil Səfərovun simasında Azərbaycan zabitlərinin şərafətinə yazılıb. Bu mahnıda da ifaçı çalışıb ki, dinləyiciyə zabit şərafətinin dəyərini çatdırarsın, vətənpərvər mahnıların xalqın ruhu olduğunu söyləsin.

Bu ruhda yazılan musiqi əsərləri Azərbaycan Ordusunun şərafətini qoruyan, namusunu və qeyrətini uca tutan nota köklənib. Ona görə də əvvəllər belə musiqiləri dinləyəndə adam düşüncəli, ki, bir alaya, bir bölüyə bərabər olan homin marş və mahnılar bizə Zəfər Gününü xatırladır və tezliklə onların sadəliklərində addımlayan Azərbaycan əsgərinin qələbə paradına şahidlik edəcəyik. Elə də oldu. Bu vətənpərvər əsgər tarənələri Azərbaycan Ordusunu coşdurdu, əsgərinə ruh verdi, zəfərin bir nəfəs qədər yaxın olduğunu sezdirdi

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Bu gün qəhrəmanlıq bayramıdır

Ordu dövlətin gücünün, xalqın şərafət və ləyaqətinin ifadə formasıdır. Bu bir həqiqətdir ki, güclü dövlətin zəif ordusu, birliyi olmayan xalqın da güclü ordusu ola bilməz. Bu gün bizə qürur yaşadan, 2020-ci ilin 27 sentyabrında başlayıb möhtəşəm zəfərimizlə bitən müharibədə öz adını dünya hər tarixinə qızıl hərflərlə yazmış bacaran, dünyanın ən güclü orduları sırasında yer alan Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin 105 yaşını qeyd edirik.

Tarix hadisələrin ardıcılığını, tarixi prosesi, təsvir olunan faktların obyektivliyini müəyyən etmək və hadisələrin səbəbləri haqqında nəticə çıxarmaq üçün keçmişlə bağlı mənbələri öyrənmək elmdir. Sözsüz ki, tarixi bilməyənlər keçmişin səhvlərini təkrarlayırlar. Keçmişin səhvlərini təkrarlamaq üçün tarixi bilmək, ondan dərs çıxarmaq lazımdır.

XX əsrin əvvəllərində xalqımızın döyürü ziyahları, vətənpərvər oğulları dövlət qurub uğurlu bayrağımızı qaldırdılar. O dövr üçün bu, böyük fədakarlıq, hətta tarixi qəhrəmanlıq idi. Həmin dövrdə Azərbaycanda, eləcə də regionda və dünyada gedən proseslər üzündən dövlət cəmi 23 ay duruş götərdi. Ozamanki ordunun Hərbi Dəniz Qüvvələrinə rəhbərlik edən Cingiz İldırım bölgəliklərinin tərəfinə keçib öz hökumətinə ultimatum verdi.

70 illik kommunist istilasından sonra Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdi. Yenə də Azərbaycanın müstəqilliyini istəməyən xarici güclər hərəkatə keçdi. Ortağa erməni faktoru atıldı. Bir qrup təcrübəsiz və başıpozuq dəstənin hakimiyyəti idarəetmə fikrinə düşməsi, əslində, olduqca ironik görünürdü. Hər gün torpaqlar işğal olunur, vətən parçalanmaq, dövlət yox olmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qalmışdı. Ordu quruculuğundan, vahid komandanlıqdan

danışmağa dəyməzdi. Vətən uğrunda canlarından keçən fədakar gənclər silaha sarılıb düşmənlə döyüşə girsələr də, canlarını vətənə qurban etsələr də, vahid komandanlıqdan, vahid ordudan söhbət belə, gedə bilməzdi. Odu ki, zaman yeni çingiz ildırımını, surət hüseyinlərini, rəhim qaziyevləri yetişdirdi.

Dövlətin taleyi təhlükədə, xalq-vətəndaş müharibəsi, vətən parçalanmaq təhlükəsi ilə üz-üzə qaldığı bir zamanda Ulu Öndər Heydər Əliyev xalqın səsinə səs verərək hakimiyyəti qaytarmağa razılıq verib belə bir zamanda Azərbaycanı qorumaq kimi tarixi missiyasını öz üzərinə götürdü. Heydər Əliyev deyirdi: "Mən Azərbaycan Respublikasının bu ağır dövründə bu ağır yükü öz üzərimə götürmüşəm. Ona görə yox ki, bu vəzifə mənə lazımdır. Bəzilər buna can atırlar. Ona görə götürmüşəm ki, öz bacı-qardaşlarımızı, torpağımıza xidmət edim... Mən bütün bu təxribatçıların, terrorçuların qabağında durmuşam və duracağam. Azərbaycanın müstəqilliyini qoruyuşam və qoruyacağam. Əgər hər hansı bir namərd gülləsi, hər hansı bir terrorçu gülləsi mənə həyatdan götürərsə, özüm də, övladlarım da müstəqil Azərbaycanın yaşaması yolunda qurban olmağa hazırım".

Ulu Öndər hakimiyyətə gəldikdən sonra Azərbaycan müstəqilliyini möhkəmlətmək üçün nizami ordu quru-

culuğuna start verdi. İlk növbədə vahid ordu, vahid komandanlıq yaradıldı. Ayrı-ayrı siyasi birliklərə, qruplara, fərdlərə xidmət edən silahlı birliklərə loğv olundu.

Azərbaycan Silahlı Qüvvələri 1993-ci ilin dekabrından yanvarın 6-dək Füzuli rayonunun Horadiz qəsəbəsi və işğal olunmuş kəndlər uğrunda uğurlu döyüş əməliyyatına başladı. Bu, Ümmümilli Liderin Ali Baş Komandanlığı altında ordumuzun apardığı ilk uğurlu əməliyyat idi. Həmin döyüşlərdə Horadiz qəsəbəsi, Füzuli rayonunun 20, Cəbrayıl rayonunun Cocuq Mərcanlı kəndləri işğaldan azad olundu. Əməliyyatda misilsiz qəhrəmanlıq nümunələri göstərdiklərinə görə 8 nəfər Azərbaycanın Milli Qəhrəmanı adına layiq görüldü. Horadiz əməliyyatının əhəmiyyətindən danışarkən qeyd etmək vacibdir ki, bununla da ermənilərin məğlubedilməzliyi haqqında yaranmış mifə son qoyuldu. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrində özünə inam hissi yarandı. Azərbaycan düşmənlə məğlub tərəf kimi yox, ordusu, gücü olan tərəf kimi masa ətrafında oturma bildi.

Ulu Öndər yaxşı bildirdi ki, xaricdən hər cür dəstək alan, müasir silahla silahlandırılan və təlimatlandırılan düşmənin qarşısına yalnız güclü ordu ilə çıxmaq olar. Güc toplamaq, əsl orduya sahib olmaq üçün

isə atəşkəs lazım idi. Beləliklə, 1994-cü il mayın 12-də "Bişkek protokolu" imzalandı. Azərbaycanın ordu quruculuğunda yeni mərhələ başladı. Sonralar ordumuzun gücünə tam əmin olan Ulu Öndər deyirdi: "Hazırda Azərbaycanın Silahlı Qüvvələri müasir hərbi texnika ilə təchiz edilib, möhkəm nizam-intizam, yüksək döyüş ruhu ilə seçilən, düşməni sarsıdıcı zərbə vurmağa qadir olan bir ordudur. Milli Ordumuz müstəqil dövlətimizin ən böyük dayacağıdır".

Azərbaycanın Qarabağ siyasəti qan tökmək, müharibə etmək deyildi. Yolunuz silh yolu idi. Nə yazıq ki, düşməni bunu anlamaq istəmədi. Görünür, müvəqqəti qələbə düşməndə qalib efiyriyası yaratmışdı. Hakimiyyətə gəldiyi gündən Ulu Öndərin siyasi kursunu davam etdirəcəyini bəyan edən İlham Əliyev ordu quruculuğuna diqqətini daha da artırdı. Məsələn çox dəqiq və konkret qoyulmuşdu: "Əgər problem silh yolu ilə öz həllini tapmasa, torpaqlar müharibə yolu ilə azad olunacaq". Prezidentin müvəqqəti qələbə düşməndə qalib efiyriyası yaratmışdı.

Hakimiyyətə gəldiyi gündən Ulu Öndərin siyasi kursunu davam etdirəcəyini bəyan edən İlham Əliyev ordu quruculuğuna diqqətini daha da artırdı. Məsələn çox dəqiq və konkret qoyulmuşdu: "Əgər problem silh yolu ilə öz həllini tapmasa, torpaqlar müharibə yolu ilə azad olunacaq". Prezidentin müvəqqəti qələbə düşməndə qalib efiyriyası yaratmışdı.

2020-ci ilin ortalarında ölkəmizin qorb sərhədlərində ermənilərin törətdikləri təxribatlar, 14 iyul 2020-ci ildə qəhrəman generalımız Polad Həşimovun şəhid olması Ermənistan rəhbərliyinin yersiz, populist bayatları xalqımızın səbir kasasını daşdırdı. Gənclərimiz meydanlara axıyıb ağız düşməni həddini göstərməyən zamanın çatdığını bildirdilər. Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin cavabı konkret oldu. "Bu qan yedə qalmayacaq. Tökülən hər qan üçün düşməni cavab verəcək. Biz torpağımızın bir qarışını da güzəştə getməyəcəyik..." - dedi.

27 sentyabr 2020-ci ildə düşməni təxribatının qarşısını almaq məqsədilə ordumuz zəfər yürüşünə çıxdı. Müzəffər Azərbaycan Ordusunun Ali Baş Komandanı xalqın qarşısına çıxıb düşməni qəzəb püskürdü. Bu ağır günlərdə "Xalq - Prezident, Prezident - Xalq" birliyindən güc alan ordumuz düşməni göz açmağa aman vermədi. Qəhrəman əsgər və zabitlərimiz cəmi 44 günə işğal altında olan torpaqlarımızı azad etdi.

Bu gün Azərbaycan Ordusu Vətənimizi şərafətlə qoruyur, hiyləgər düşmənin çoxsaylı təxribatlarının qarşısını qətiyyətlə alır. Vətənimizi, dövlətimizi təhdid edən xarici qüvvələr Azərbaycanla silahla, zorun gücü ilə danışa bilmədiklərini dərk etməkdədir. Çünki Azərbaycan Ordusunun döyüş təcrübəsi, taktikası dünyanın ən nüfuzlu institutları tərəfindən öyrənilir və tətbiq olunur.

Bu gün xalqımızın qürur günü, qəhrəmanlıq bayramıdır!

Elsən QƏNİYEV,
"Azərbaycan"

Müzəffər ordum mənəm

Azərbaycan Ordusu - Vətənimizin xilaskarı! Çətin günlərdə elimizin arxası, xalqımızın güvənci! Azərbaycan Ordusu - müstəqilliyimizin etibarlı təminatçısı, xoşbəxt günlərimizin dayağı! Azərbaycan Ordusu - xalqımızın qüruru, zəfərimizin simvolu! Azərbaycan Ordusu - qələbəyə gedən yolun yorulmaz yolçusu! Azərbaycan Ordusu - xalqımızın gözləndiyi, vuran qolu! Azərbaycan Ordusu - xalqımızın heç vaxt sönməyən, şölələndikcə şölələnen sevgi ünvanı, işğal olunmuş torpaqlarımıza gedən qələbə karvanı!

Azərbaycan Ordusu, sən dərin-dərin səngərlərdə, qanlı-qadalı döyüşlərdə cəsarətinlə, hünərinlə, qəhrəmanlığınla erməni işğalçıların qalın-qalın beton sədlərini dağıtdın, illərdən bəri əsirlikdə saxladığın Qarabağa və Şərqi Zəngəzura gedən yolları açdın.

Azərbaycan Ordusu, sən sənirəndəki Babək qeyrətli, Cavanşir hünərli, Nəbi cəsarətli, Koroğlu qüvvətli hərbiçilərimiz 2020-ci ilin ilq payız günlərində Müzəffər Ali Baş Komandanın rəhbərliyi altında 28 ildən çox davam edən işğala 44 gün ərzində son qoydular. Zabit və əsgərlərimiz döyüşlərin zamanı dəqiq və sarsıdıcı zərbələrlə düşməni diz çökdürdü. "Vətən, torpaq, qələbə" - deyib döyüşə atılan şir biləkli oğullar düşmənin topundan, tüfəngindən qorxmada mövqelərində möhkəm dayanıb, qəsbkarlara güclü zərbələr vurdurdu, işğalçıni iti qovan kimi qovduca qovdu.

Azərbaycan Ordusu, sən sənirəndəki torpağın, yurdunu sevmə və qoruyan hərbiçilərimiz erməni işğalçıların hücumlarının qarşısını almaq üçün: "Vətən, səni düşməndən azad edəcəyik!" - kəlmələrini hayqıra-hayqıra döyüşlərə atdılar. Atıldılar ki, illərdən bəri işğaldan qalmış yurdumuzu ermənilərdən azad etsinlər, uzandıqca uzanan qan qoxulu qəsbə son qoysunlar. Qələbə vaxtı ilə savaşa atılan döyüşçülərimizin hayqırtıları bir an içində yerigöyü tötətdi, dünyanı lərzəyə saldı.

Azərbaycan əsgəri, Azərbaycan zabit torpaqlarımızın azadlığı uğrunda döyüşlərə yollanarkən təkcə avtomatla, pulemyotla silahlanmamışdı. Bizə zəfər sevinci yaşadan döyüşçülərimiz qəhrəman babalarımızın ölməz ruhu ilə silahlanmışdı! Təntənəli surətdə idiyi hərbi andla silahlanmışdı. Həmişə mənəvi güc-qüvvət aldığın hərbi marşlarla silahlanmışdı! Qəlbini parçalayan qisas, intiqam hissi ilə silahlanmışdı! 28 ildən çox üroyini didib-parçalayan nifrətlə silahlanmışdı! Qaradağın hirsini, Xocalı, Bağanis-Ayrim, Ağdaban, Başlıbel qəzəbi ilə, Şuşa naləsi ilə, "Qarabağ şikəstəsi" ilə, Xarıbülbül kədərli ilə, könlülləri odlayan Vətən həsrətiylə, torpaq nişgiliylə silahlanmışdı! Şəhidlərin həsrəti ilə, qara yaylıqlı anaların, bacıların gözyaşları ilə silahlanmışdı. Zəfər, uğur, qələbə vaxtı ilə silahlanmışdı. Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin "Qarabağ Azərbaycanıdır!" kəlməsi ilə silahlanmışdı! Cəsarət, hünər, əzmkarlıq, rəşadət, qəhrəmanlıq və vətənpərvərliklə silahlanmışdı! Müqəddəs amalla, pak vicdanla silahlanmışdı! Nəhayət, dönməzlik, məğlubedilməzlik, yenilməzliklə silahlanmışdı!

Azərbaycan əsgəri üroyindəki aşib-daşan Vətən sevgisi ilə ilq bir payız günündə düşməni təxribatının qarşısını almaq üçün döyüşlərə zəfər əzmi ilə girdi, savaşa xalqna qələbə müjdəsi vermək yangını ilə qatıldı. Müharibə başlayan ilk anlardan, ilk günlərdən xalq sevimli ordusunun yanında oldu, ona arxa durdu. Bildi ki, Vətən bu sarsılmaz birliyin qüdrətindən qüvvət ala-ala azad olunacaq. Vətən xalqın gücü ilə Vətən olacaq, zəfər bu birlikdən doğulacaq. Vətənin azadlığı naminə xalq-ordu, xalq-Ali Baş Komandan birliyi daha da möhkəmlənəcək. Bu monolit birlik sel kimi kükrəyərək erməni işğalçıların qabağına qatıb Qarabağdan və başqa ərazilərimizdən silib atacaq.

Qələbə əzmi ilə döyüşə giren Azərbaycan əsgəri qısa vaxtda üstünlüyü ələ alaraq torpaqlarını kənd-kənd, şəhər-şəhər erməni işğalçılarından azad etdi! Qəsbkarlar ordumuzun güclü əks-hücumları qarşısında çox dayana bilmədilər, canlı qüvvələrini, texnikalarını ataraq, ağır itkilər verərək qaçdılar. İşğalçıların məhv edilməyi, işğalın sona yetməyi gün qarşımıza döyürdü. Çünki ordumuzun güclü əks-hücumlarından başını itirən düşməni nə edəcəyini, hara gedəcəyini, harada gizlənməyini bilmirdi.

İkinci Qarabağ müharibəsinin elə ilk günlərindən zabit və əsgərlərimiz döyüşlərdə böyük hünər və rəşadət göstərərək Cəbrayıl,

Füzuliyə, Zəngilana, Qubadlıya qalibiyyət bayrağını sancdılar. Noyabrın 8-də isə şanlı Azərbaycan Ordusunun qəhrəman hərbiçiləri cəsarət və hünərləri ilə tarix yazaraq üçrəngli bayrağımızı mədəniyyət bəyimiz olan Şuşadan asdılar! O anları görmək, o anları yaşamaq necə də qürurverici idi.

Azərbaycan döyüşçüsü hünəri və cəsarəti ilə düşməni məğlubiyətə imza atmağa məcbur etdi. Bu hünər, bu rəşadət, bu qəhrəmanlıq qarşısında duruş gətirməyib, qarəsiz duruma düşən qəsbkarın məğlubiyət rəmzi olan ağ bayraq qaldırmaqdan başqa yolları qalmadı. Məhz şanlı Azərbaycan Ordusunun bütün cəhəbləyü qazandıq bir-birindən uğurlu zəfərlər sayəsində yağlar Ağdamdan, Kolbəcordan, Laçından döyüşsüz, bir güllə atmadan çıxmağa məcbur oldular.

Azərbaycan əsgəri bu qələbəni qanı, canı və qəhrəmanlığı ilə qazandı. İndi yavaş-yavaş illərdən bəri həsrətini çəkdiyimiz torpaqlarımıza qayıtmaq üçün ciddi hazırlıq işləri görüldü. Böyük quruculuq işləri aparılır. Bu qayıdış əbədi-əzəldir, həmişəlikdir.

Qürurverici faktlardan biri də odur ki, Vətən müharibəsində vuruşmuş zabit və əsgərlərin əksəriyyəti 1993-1994-cü illərdə doğma ocaqlarından didərgin düşmüş valideynlərin qolları üstündə çıxardıqları gənclərdir. Artıq onlar bütünlüklə güclənmiş və qüvvətlənmişdilər, hərbi bilikləri və döyüş vərdişlərinə dərinlən ziyələnmişdilər. Yurdumuzu işğal etməmiş düşmənlə vuruşmağa, savaşa, ona qalib gəlməyə hazır və qadir idilər.

Onlar İkinci Qarabağ müharibəsində güclərini, bacarıqlarını düşmənlərə yaxşıca göstərdilər. Döyüşlərdəki zəfərləri, uğurları ilə qəsbkarları məhv etdilər. İşğalçılara heç vaxt yaddan çıxarmayacaqları məğlubiyət dərsi keçdilər. Zabit və əsgərlərimiz hər tariximizə yeni qəhrəmanlıq səhifələri yazdılar. Doğma torpaqlara zirehli texnikaların belində, özlərində silah qayıtdılar. Cəsarət və hünərləri ilə bütün dünyaya göstərdilər ki, bu ərazilər ermənilərin deyil, onların doğma torpaqlarıdır, illərdən bəri həsrətlə yaşadıqları ata-baba yurdlarıdır.

İnanırıq ki, Azərbaycan əsgərinin zəfərlə başa çatdırdığı döyüşlərdə qazandıq uğurlardan, göstərdiyi qəhrəmanlıqlardan yeni və daha abad, daha firavan, daha müasir Qarabağ və Şərqi Zəngəzur doğulacaq. Zaman keçdikcə bu əsrarəngiz yerlər cənnətə dönəcək. Şərqi Zəngəzurun, Qarabağın gözü qönçə-qönçə açılacaq, daim qaynayıb-coşan buz bulaqlardan torpaqlarımıza damcı-damcı nur saçılacaq, doğma ata-baba yurdlarında yeni-yeni zəfər gülləri açılacaq.

Bu gün Müzəffər Ali Baş Komandanımız məğrur, xalqımız və ordumuz qalibdən qalibdir. Bu gün ordumuz zamanın azadlığı və qəhrəmanlıq karvanına bənzəyir. Əminlik ki, ümid və güvənc yerimiz olan bu karvan mənzil başına uğurla və sona qədər gedəcək. Heç yerdə ayaq saxlamayacaq, heç yerdə bürüməyəcək. Erməni işğalında qalmış bütün tarixi torpaqlarımızı cəsarət və rəşadətə azad edəcək. Qələbələri ilə xalqımızı daim sevin-dirəcək.

Bu gün xalqımız fərəhli, qürurla deyir: "Mənəm rəşadətli ordum, müzəffər ordum, sən hünərinlə düşmənin gözünü oydu, qəhrəmanlığınla tarixin səhifəsində dərin və pozulmaz izlər qoydun. Guya ki, məğlubedilməz hesab olunan erməni qəsbkarlarını cəsarətinlə, sücaətini diz çökdürdün. Dərin səngərlərdən keçərək, qanlı-qadalı döyüşlərdə ermənilərdən şəhidlərin intiqamını aldın. Göstərdiyin bu qəhrəmanlığa görə son tarix durduqca yaşayacaqsan! Sən buna layiqsən, Azərbaycan Ordusu! Sən bunu cəsarətinlə, hünərinlə, qorxmazlığınla qazanmışsan! Yaş, Azərbaycan Ordusu, yaş! Həmişə var ol! Xalqa sevinc bəxş edən qələbə, zəfər karvanının daim yollarında olsun!"

Vahid MƏHƏRRƏMOV

GENERALLAR

Daşnakların qənimi

Ötən əsrin əvvəllərində müstəqilliyinə nail olmuş Azərbaycan dövləti həm xarici müdaxilələrdən müdafiə olunmaq, həm də daxili düşmənlərin zərərsizləşdirilmək üçün ilk növbədə nizami ordu yaratmalı idi. Bu mühüm məsələ hələ 1918-ci il mayın 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin qəbul etdiyi İstiqlal Bəyannaməsində qeyd edilmişdir.

Həmin tarixi gündə qurulan ilk kabində general Xosrov bəy Sultanov cümhuriyyət hökumətinin müdafiə naziri təyin olunmuşdur.

Xosrov bəy Sultanov 1879-cu il mayın 10-da Zəngəzur qəzasının Hacısamlı nahiyəsinin Kürdhacı kəndində, Qasımsuşağı obasında (indiki Laçın rayonu) dünyaya gəlmişdir. Atası Əli Paşa bəy bütün mahalda igidliyi ilə ad qazanmışdır. Xosrov bəyin qardaşı Sultan bəy hərbi sənətin sirlərinə yiyələnmişdir. Xosrov bəy isə Gəncə gimnaziyasında təhsil almış, sonra Odessa Tibb Universitetinə daxil olmuşdu.

1903-cü ildə o, universiteti bitirib vətəne qayıtdı. Gəncə hakim Zəngəzurdə, Qarabağda xəstələri təmənnsiz müalicə etməyə başladı. Xosrov bəy Bakı müsəlman Xeyriyyə Cəmiyyətinin Qafqaz cəbhəsində qaçqınların yerləşdirilməsi üzrə baş müvəkkil də oldu. Xalqı, vətəni üçün çox məsuliyyətli günlərdə Xosrov bəy siyasət meydanına atıldı.

1917-ci ildə Müsavat partiyasına daxil oldu, Rusiya Müəssisələr Məclisinə deputat, Zaqafqaziya seyminə üzv seçildi. 1918-ci ildə İttihad partiyasına keçən. Xosrov bəy Sultanov 1918-ci il mayın 28-də İstiqlal Bəyannaməsini imzalayan 26 nəfərdən biri oldu. Qeyd etdiyimiz kimi, Tiflisdə Azərbaycan Milli Şurası tərəfindən təsdiq olunan Birinci hökumət kabinetində hərbi nazir vəzifəsini tutdu. Azərbaycan Milli Şurasının və hökumətinin qurulduğunu, məqsəd və vəzifələrini bəyan etmək, qayda-qanun yaratmaq məqsədilə Nəsim bəy Yusifbəyli və Şəfi bəy Rüstəmbəyli ilə birgə ilk nümayəndə heyətinin tərkibində Gəncəyə gəldi. Xosrov bəy 1918-ci il iyunun 17-də təşkil edilən ikinci hökumət kabinetində ölkənin naziri oldu.

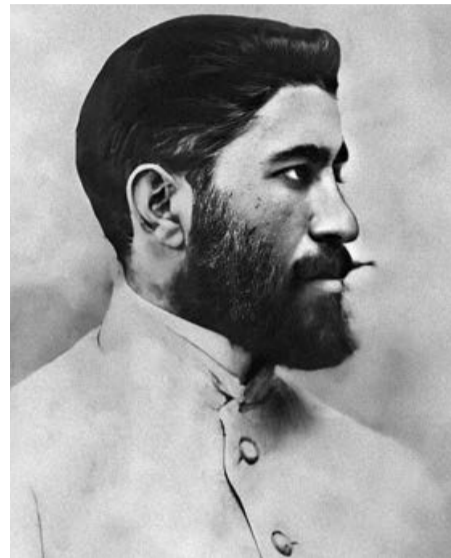
Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti 1918-ci ilin yayında Ermənistan daşnak hökumətinin Zəngəzur bölgəsində azərbaycanlılara qarşı dövlət səviyyəsində həyata keçirdiyi soyqırım siyasətinin, Andronikin, Nijdenin, Dronun quldur dəstələrinin Ca-

vanşir, Cəbrayıl, Şuşa qəzalarında törətdiyi kütləvi qətlərin, qarətərlərin qarşısını almaq məqsədilə Müvəqqəti Qarabağ general-qubernatorluğu yaradı. Xosrov bəy 1919-cu il yanvarın 29-da Qarabağın general-qubernatoru təyin olundu.

O, Şuşaya gələn kimi daşnak Andronik başda olmaqla erməni quldur dəstələri ilə əmansız mübarizəyə başladı, təhlükəli yerlərdə Milli Ordunun əsgərlərindən ibarət mühafizə dəstəsi yaratdı. 1919-cu il martın 21-də erməni daşnakları Qarabağa yeganə keçid olan Əsgoran keçidini tutdular. Dronun hərbi dəstələri Xosrov bəyin başçılıq etdiyi Azərbaycan əsgərləri tərəfindən mayın 30-da darmadağın edildi, Xankəndi və Şuşa geri alındı.

Qarabağın general-qubernatoru erməni milli yığıncağının nəzarətində olan silahlı dəstələri buraxmağı, Qarabağda əmin-amanlığın təmin olunmasını maneçilik törətməyi tələb edirdi. Üzeyir bəy Hacıbəyli "Azərbaycan" qəzetinin 1919-cu il 24 iyun tarixli sayında yazırdı: "Əgər Qarabağ müsəlmanları arasında böyük və layiqli bir nüfuzlu malik olan və erməni camaatı tərəfindən dəxi möhtərəm sayılan bu zat Qarabağın hökuməti başında olmasa idi, burası - Azərbaycanın cənaəti hesab olunan bu yer qoxdan bəri cəhənnəmə dönb qətl-qıtal olmuşdu".

Xosrov bəyin igidliyi, hərbi şücaəti sayəsində Şuşadakı gizli daşnak komitəsi üzvlərinin qaçmaqdan başqa yolla-

rı qalmadı. Erməni yaraqlıları buna cavab olaraq Şuşada silahlı toqquşma törətdilər, iyunun 6-da sülh əldə edildi. Şəhərdəki dinc ermənilər üzrxahlıq məktubu yazıb daşnakların fitnəkarlığına görə Xosrov bəyin şəxsində Şuşanın müsəlman əhalisindən üzr istədilər. Xosrov bəy 1919-cu ilin avqustunda Qarabağda yaşayan ermənilərlə yığıncaq keçirərək Azərbaycan hökumətinə tabe olmaq qərarını qəbul etdirdi.

1919-cu ilin oktyabr-noyabr aylarında cümhuriyyət hökuməti əsəyinin bərpası üçün Qarabağa Cavad bəy Şıxlinskiyin rəhbərliyi ilə 1-ci piyada diviziyasını göndərdi. Erməni-müsəlman münaqişəsinə son qoyulması məqsədilə 1919-cu il

noyabrın 23-də Azərbaycan hökuməti və Ermənistan arasında müqavilə bağlandı, çox keçməmiş ermənilər Zəngəzurdə və Qarabağda azərbaycanlılar yaşayan kəndlərə yenidən hücumlar etdilər. Andronik bolşevik Rusiyasından aldığı dəstək sayəsində yeni silahlı dəstə yaratdı. Ancaq onun Zəngəzuru, Qarabağı və Gəncəni tutaraq yenidən Stepan Şaumyanın bolşevik-daşnak hərbi hissələri ilə birləşmək, Şimali Azərbaycanda erməni hakimiyyətini genişləndirmək arzusunu Sultan bəy və Xosrov bəy Sultanovlar yenə də gözdə qoydular.

1920-ci ildə Azərbaycanı işğal edən bolşeviklərin Xosrov bəy Sultanovu da məhv etmək istəyəcəkləri şübhəsiz idi. Nəriman Nərimanov, Çingiz İldırım kimi nüfuzlu şəxslərin sayəsində Xosrov bəy Şuşada İnkilab Komitəsinin rəhbərliyində saxlandı. Lakin hakimiyyət orqanlarında, XI ordunun rəhbərliyində, NKVD-də yer tapmış daşnaklar Xosrov bəyin həbsinə Bakıdan razılıq ala bilməyəndə, Moskva donoslar göndərdilər və Serqo Orconikidzenin, Mikoyanın razılığı ilə Xosrov bəy rus ordusunun xüsusi idarəsinin zabitləri tərəfindən həbs edilib, Bayıl həbsxanasına salındı.

Ermənilər bu xəbəri böyük sevinclə qarşıladılar və Ermənistanla birləşmək tələbi ilə yenidən Şuşada, Vərəndədə Azərbaycan hökumətinə qarşı üsyan qaldırdılar. Qəza İnkilab Komitəsinin rəhbəri Şamil Mahmudbəyov 1920-ci

ilin dekabrında Nəriman Nərimanova, Həmid Sultanova, Əliheydər Qarayevə göndərdiyi məktubda Xosrov bəyin bölgədə misilsiz xidmətlərini vurğuladı və onun azad olunmasını xahiş etdi. 1921-ci il fevralın 15-də isə daşnakların daha da ağımlaşdığını yazıb Bakıdan yardım istəyən Şamil Mahmudbəyov təklif etdi ki, Qarabağ və Zəngəzurdə böyük nüfuzlu malik Sultan bəyin imkanlarından istifadə edilsin, bunun üçün əvvəlcə Xosrov bəy azadlığa buraxılsın. Lakin məqsəd Xosrov bəyi də, Sultan bəyi də aradan götürmək idi.

Erməni daşnakları arzularına çatma bilmədilər. Xosrov bəy Sultanov Bayıl türməsinə qəçirildi. Laçına gedib qardaşları Sultan bəy və İsgəndər bəy İrana yollandı. Onlar Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin təzliklə yenidən bərqəvr olacağına ümid edirdilər. Ancaq İsgəndər bəyi sovet hökumətinin xüsusi təyinatlı dəstələri qətlə yetirdi. Xosrov bəy Sultan bəy Türkiyəyə getməli oldular. Sultan bəy 1942-ci ildə Qars ətrafında - Köçköy kəndində vətən həsrəti ilə gözlərini əbədi yumdu.

General Xosrov bəy Sultanov 1923-cü ildən başlayan mühacirət həyatında da vətənin azadlığı uğrunda çalışdı. O, İrandə, Türkiyə, Fransa və Almaniyada yaşadı. Almaniyada Tibb Universitetinin professoru oldu. Xosrov bəy Sultanov 1943-cü il yanvarın 7-də dünyasını dəyişdi. Məzarı İstanbulun Feriköy qəbiristanlığında.

"Artilleriyanın Allahı"

Ordu quruculuğu haqqında Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin tədbirlər planında 1919-cu il noyabrın 1-dək ordunun ən mühüm struktur bölmələrinin, hissələrinin yaradılması nəzərdə tutuldu. Ancaq bu işləri həyata keçirmək asan deyildi.

Ən böyük çətinliklərdən biri uzun illər Azərbaycanı müstəmləkə altında saxlayan çar Rusiyasının hakimiyyəti dövründə azərbaycanlıların əsasən ordu sıralarına çağrılmamaları idi.

Odur ki, peşəkar hərbiçilərimizin sayı az idi. Amma hərbiçilərin öz biliklərinə, bacarıqlarına, istedadlarına, cəsarətlərinə, qorxmazlıqlarına görə çarizm dövründə məşhur idilər. Belə hərbiçilərimizdən biri də çar ordusu tərkibində döyüşlərdə göstərdiyi böyük

şücaətləri dillərdə gözən, "Artilleriyanın Allahı" adlandırılan general Əliğa Şıxlinski idi.

O, əsli-nəslilə ağazadə idi. Əliğa Şıxlinski 1865-ci il martın 3-də Yelizavetpol quberniyasının Qazax qəzasının Qazaxlı (indiki Aşağı Salahlı) kəndində dünyaya göz açmış-

di. 1876-cı ilin avqustunda Tiflis hərbi gimnaziyasında təhsil almağa başlamış, kadet korpusuna çevrilmiş gimnaziyaya 1883-cü ildə bitirmişdi. Həmin il Sankt-Peterburqa yollanmış, orada Mixaylovsk artilleriya məktəbində oxumuşdu. Yeddi ay sonra unter-zabit, 1885-ci il oktyabr

ın 13-də portupey-yunker olmuşdu. 1886-cı il avqustun 11-də məktəbi podporuçik rütbəsi alaraq birinci dərəcə ilə başa vurmuşdu.

Əliğa Şıxlinski 1904-1905-ci illər rus-yapon müharibəsində batarya komandiri kimi qəhrəmanlıqla döyüşmüşdü. Port-Artur qalasının müdafiəsində xüsusi şücaətinə görə ona "Qızıl qılınç" verilmişdi. Müharibədən sonra topçu zabitlər hazırlayan məktəbdə dərs demiş və 1908-ci ildə polkovnik rütbəsi almışdı. 1910-cu ildə çap olunan "Səhra topraklarının cəbhədə işlədilməsi" əsərindən dərəcə kimi istifadə edilmiş, həmçinin "Şıxlinski üçbucağı", "Şıxlinski formulu" adlı hərbi yenilikləri topçu zabitlər üçün hazırlanan dərsləklərə salınmışdı. 1912-ci ildə ona general-mayor rütbəsi verilib. Əliğa Şıxlinski Azərbaycanın ilk hərbi general-larından biri olmuşdu. Çar ordusunun aparıcı mütəxəssislərindən sayılan Əliğa Şıxlinski 1914-cü ildə başlayan Birinci Dünya müharibə-

sində də böyük qəhrəmanlıq göstərmişdi.

Görkəmli sərkdə 1917-ci il noyabrın 15-də Qafqaza qayıtdı. İlk dəfə Tiflisdə azərbaycanlılardan ibarət milli korpus yaratdı. 1918-ci il dekabrın 13-də Milli Azərbaycan korpusunun komandiri general Əliğa Şıxlinski yeni Azərbaycan Ordusunun layihəsini verdi. O yazırdı: "Azərbaycanın müstəqil respublika elan edilməsi məna may ayının 27-də qəzetlərdən aydın oldu. Mən mayın 28-də yeni dövlətin hərbi nazirliyinin layihəsini artıq hazırlamışdım, layihənin arxasında izahedici qeyd olan müfəssəl sxem əlavə edilmişdir".

Həmin ilin oktyabrında general Ə.Şıxlinski Gəncədə yeni yaratdığı Milli Azərbaycan korpusunun əsgərləri qarşısında çıxışında demişdir: "Azərbaycanlılar birdəfəlik bilməlidirlər ki, doğma ordu əsla tənəlxana deyil və onun mövcudluğu hər hansı bir azərbaycanlının maddi rifahını daha da yaxşılaşdırmaq

üçün yaranmayıb. Ordu xalqın istinadığıdır - bura xalqın ləyaqətli oğulları gəlməlidir".

1919-cu il iyunun 28-də Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 339 sayılı əmri ilə Əliğa Şıxlinskiyə tam artilleriya generalı rütbəsi verildi. 1920-ci il martın 9-da ilk dəfə onun təşəbbüsü ilə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətində Azərbaycan Qızıl Aypara Cəmiyyəti təsis edildi.

1920-ci il aprelin 27-də bolşeviklər Azərbaycanı işğal edəndə Səməd bəy Mehmandarov xəstə idi. Nazir vəzifəsini Əliğa Şıxlinski icra edirdi. İşğalçıların böyük ordu-suna döyüşməyini müsbət nəticələnməyəcəyini gören general minalınmış körpülərin partlatılmasına icazə vermədi.

Cümhuriyyət hökumətinə qarşı bolşeviklərin irəli sürdükleri 6 şərt-dən biri ordusunun ləğvi idi və buna nail oldular. Hərbi mütəxəssis kimi özündən qaynar general-lar Əliğa Şıxlinskiyə, Səməd bəy Mehmandarovu da xilas etdi.

Sovet hakimiyyəti dövründə Əliğa Şıxlinski Moskvadakı Ali Artilleriya məktəbində dərs dedi və Artilleriya Nizamnamə Komissiyasının tərkibində işlədi. 1921-ci ildə Bakıya döndü. Bakı qarnizonunun hərbi-elmi cəmiyyətində sədr müavini oldu. 1922-ci ildə Azərbaycan Komanda heyəti məktəbində topçuluqdan dərs dedi və Hərbi-Elmi Cəmiyyətin sədr müavini seçildi. 1924-cü ildə Azərbaycan Hərbi tərəcəsi məktəbinin rəis müavini, 1925-ci ildə Azərbaycan Hərbi tərəcəsi kollegiyasının baş redaktoru oldu.

O, Azərbaycanda ilk hərbi lüğəti - "Rusca-Türkcə qısa hərbi lüğəti"ni 1926-cı ildə Bakıda nəşr etdirdi. Əliğa Şıxlinski 1928-ci ildə SSRİ Hərbi İnkilab Şurasının qərarı ilə fəxri fərmanla təltif olundu. 1929-cu ildən istefaya çıxdı. Görkəmli sərkdə Əliğa Şıxlinski 1943-cü il avqustun 18-də Bakıda vəfat etdi.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Süvari hissələrin yaradıcısı

Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 22 may 1998-ci il tarixli sərəncamına əsasən, Əlahiddə Azərbaycan Korpusunun yarandığı gün - 26 İyun Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələr Günü hər il ölkəmizdə böyük təntənə ilə qeyd edilir.

Azərbaycan Milli Ordusunun təşkilatlanmasında xidmətləri olmuş şəxslərdən biri də Teymur bəy Mirzə Hacı bəy oğlu Novruzovdur.

Teymur bəy 1880-ci il aprelin 20-də Azərbaycan qərb bölgəsində - Yelizavetpol (indi Gəncə) qəzasının Qovlar kəndində peşəkar hərbiçilərin, rus ordusunun general-leytenantı Mirzə Hacı bəy Novruzovun ailəsində anadan olub.

Uşaqlıqdan hərbiçilərin peşəsinə böyük maraq göstərən Teymur ibtidai təhsilini Tiflis kadet korpusunda alıb. 1898-ci ildə Yelizavetqrad süvari yunker məktəbinə daxil olaraq zabit məktəbini bitirib. Sonra atası Mirzə Hacı bəy Novruzov zadəgan nəslindən olduğuna görə Peterburqdakı Paj hərbi korpusunda təhsil alıb.

T.Novruzov 1900-cü ildə rus ordusunda xüsusi atlı qoşun hissələri tərkibindəki polkda yunker qismində hərbi xidmətə başlayıb. 1901-ci ildə ona çar süvari qo-

şununun birinci zabit rütbəsi sayılan komet rütbəsi verilib. O, 1905-ci ildən etibarən poruçik, 1909-cu ildən ştabs-rotmistr, 1913-cü ildən isə rotmistr hərbi zabit rütbəsinə yiyələnib.

T.Novruzov rus ordusunda göstərdiyi igidliklərə görə ayrı-ayrı vaxtlarda müxtəlif ordenlərlə, o cümlədən 1909-cu ildə 3-cü dərəcəli "Müqəddəs Stanislav", 1913-cü ildə 3-cü dərəcəli "Müqəddəs Anna", 2 noyabr 1914-cü ildə 3-cü dərəcəli "Müqəddəs Anna", 24 noyabr 1914-cü ildə 4-cü dərəcəli "Müqəddəs Vladimir" ordenləri, "Georgi xaç", onların lentləri və qılınca təltif edilmişdir.

1918-ci il aprelin sonlarında general-leytenant Əliğa Şıxlinskiyin rəhbərliyi altında yaradılan Azərbaycan korpusunun sıralarında Teymur bəy res-

publikamızın ərazi bütövlüyünün qorunub saxlanılmasında yaxından iştirak edib. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti hökumətinin 2 avqust 1919-cu il tarix-

li qərarı ilə I süvari Tatar polkunun komandiri polkovnik T.Novruzova xidmətdə fərqləndiyinə görə general-mayor rütbəsi verilib. Bir qədər sonra isə Azərbaycan Ordusunda Süvari Diviziyasının komandiri təyin edilib.

Professor Ədalət Tahirzadənin, yazıçı-publisist Şəmiştan Nəzirinin, Milli Arxiv İdarəsinin sənədlərin nəşri və istifadəsi şöbəsinin baş məsləhətçisi Rafiq Səfərovun araşdırmalarına qeyd edilir ki, Azərbaycan Ordusunda süvari hissələrin yaradılması, kompleksləşdirilməsi və döyüş hazırlığının yüksəldilməsi sahəsində T.Novruzovun böyük xidmətləri olub. Süvari Diviziyasının komandiri kimi süvari polkları formalaşmasında fəal iştirak edən general Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda inamla vuruşub. O, 1920-ci ilin martında Qarabağda (Şuşada) yerləşmiş daşnaklara və daxili düşmənlərə qarşı döyüş əməliyyatlarında da fərqlənib.

T.Novruzov Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ordusunun, hələ sağlığında haqqında şərqilər qoşulmuş əzəyli hərbiçilərindənədir. O, 1917-ci ilin sonlarında Qafqaz cəbhəsindən dönen rus qoşunlarının 1918-ci il yanvarın 9-da Şəmkirdə ("Şəmkir davası"nda) tər-

silah edilməsinin, eləcə də sovet işğalçılarına qarşı Gəncə üsyanının (1920) təşkilatçılardan olub. Qırmızı Ordu çox böyük qüvvə üstünlüyü hesabına bu üsyanı yatırandan sonra T.Novruzov mühacirət etmək məcburiyyətində qalıb. O, Gürcüstandan keçərək Almaniyaya, oradan da Fransaya gedib. Teymur bəy mühacirətdə olarkən bir sıra hərbi təşkilatların sıralarında olub, 1938-ci ildə Parisdə keçirilmiş Rus Hərbi Əlillər İttifaqı Qurultayının iştirakçısı kimi İdarə Heyətinə seçilib.

General-mayor Teymur Mirzə Hacı bəy oğlu Novruzov 1961-ci il yanvarın 23-də Fransanın Nitsa şəhəri yaxınlığında-Mentonda vəfat edib və şəhərin Kokad qəbiristanlığında dəfn edilib.

Ölkəmiz tarixi müstəqilliyinə qovuşduqdan sonra Fransada yaşayan soydaşlarımız, diaspor təşkilatının üzvləri, habelə bütün xalqımız Milli Ordu quruculuğunda müstəsna xidmətləri olan general-mayor Teymur bəy Novruzovu doğum və anım günlərində, eləcə də tarixi bayramlarda böyük ehtiram və sevgi ilə yada salır, xatirəsini öziz tuturlar.

Rəhman SALMANLI,
"Azərbaycan"

 GLOBAL ENERGY AZERBAIJAN

"Global Energy Azerbaijan" şirkəti və onun törəmə şirkətləri

"Absheron Operating Company"

"Binagadi Oil Company"

"Karasu Operating Company"

"Shirvan Operating Company"

"Neftechala Operating Company"

**26 İyun -
Silahlı Qüvvələr
Günü**

*münasibətilə Azərbaycan
xalqını və Müzəffər Azərbaycan
Ordusunu təbrik edir,
yeni-yeni uğurlar arzulayırlar!*

Ötən gün ay-ulduzlu, üçrəngli bayraqlarla bəzədilmiş daha bir köç karvanı qıvrıla-qıvrıla uzanan yollarla dağların qoynunda bina olmuş əsrarəngiz şəhərə vardı. Bu xoşbəxtlik karvanının bəxtəvər sakinləri də düz 31 ilin ardından qovuşduqları ana yurdlarına sevinc gözyaşları ilə qədəm qoydular.

İllərin vətən həsrətliləri şaqıltı ilə axan çaylarla, quşların şən səsi-avazı bürümüş zümrüd meşələrlə, min bir gül-çiçəkli çəmənliklərlə dövrələnmiş qədim şəhərlərinin yeni növrəğinin tamaşasına durdular, uca dağın ötəyindən tutmuş zirvəsinə qədər durma qatırı kimi sıralanmış köhnə yurdlarının yerlərində ucaldılmış yeni evlərini seyr etdilər.

1992-ci il mayın 18-də ah-nalə, fəryadla Laçından didərgin salınan bu insanlar əbədi xoşbəxt yaşamlarının başlanğıc günündə, elə şəhərin giro-cəyində açılıb Ulu Tanrıya şükranlıq duaları etdilər.

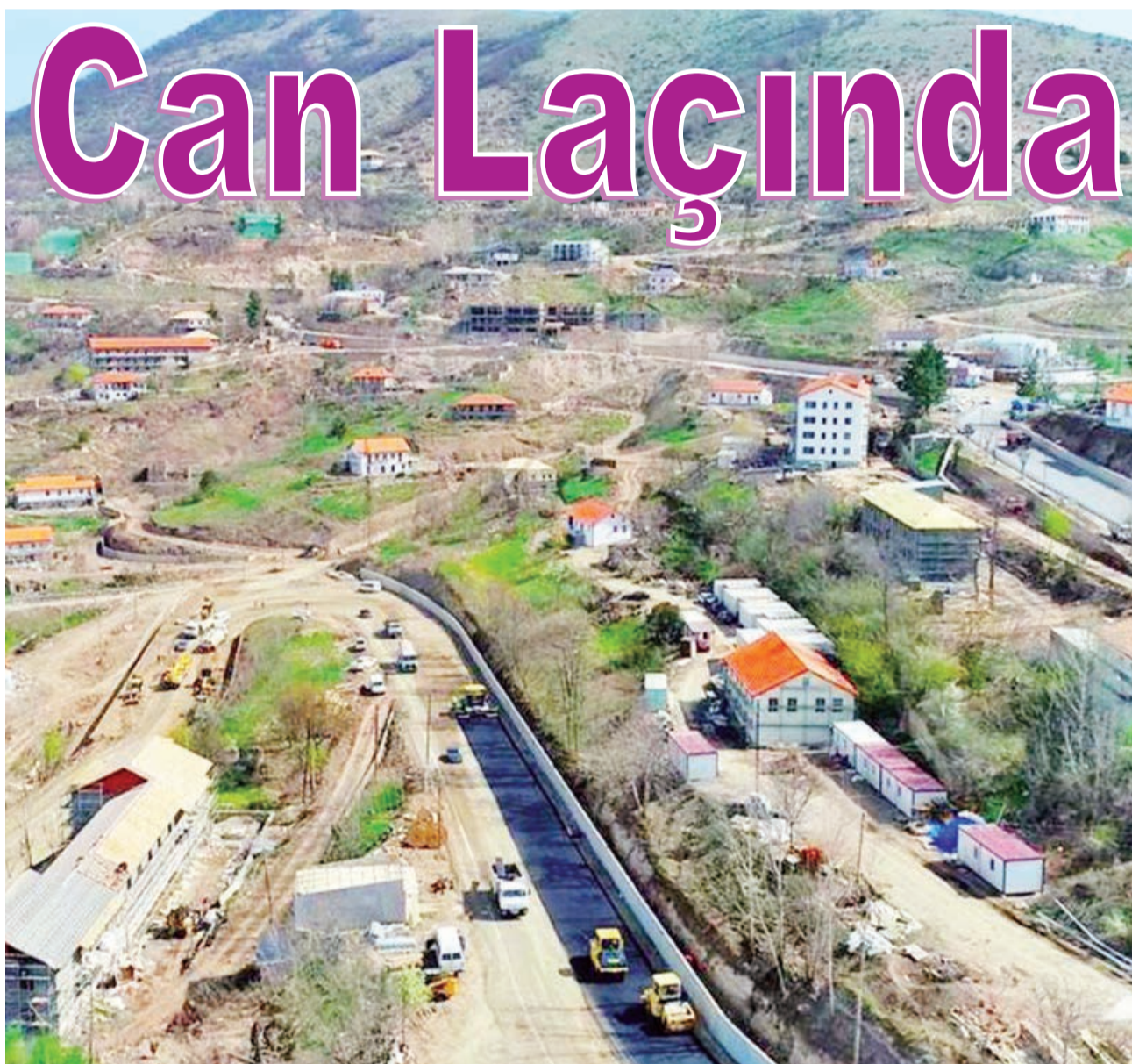
Düz bir qorğunun ardından Laçın eli qəhrəman oğullarımıza, torpaqlarımız uğrunda canlarını qurban verən şəhidlərimizə, xilaskar lider İlham Əliyevə minnətdarlıq hissi ilə yenidən qurulmuş od-ocaqlarında əbədi xoşbəxt yaşamağa başladı.

**Bundan böyük
xoşbəxtlik ola bilməz**

"Bu müvəqqəti yaşayış məntəqəsidir. Torpaqlarımız işğalçılardan azad olunan sonra bütün köçkünlər üçün Laçında, Kəlbəcərdə, Ağdamda, hətə işğal altında olan digər torpaqlarda bundan da gözəl evlər tikəcəyik. Mən buna şübhə etmirəm".

Bu sözləri 24 dekabr 2011-ci ildə dövlət başçısı İlham Əliyev 50 illik yubileyini Qarabağ torpağında - Ağcabədidə, Taxtaköprü ərazisində məskunlaşmış Laçın rayonundan olan məcburi köçkünlər ailələri ilə birgə qeyd etdiyi gün söyləmişdi.

Budur, artıq laçınlılar düz 11 il əvvəl ölkə Prezidentinin onlara verdiyi vədin gerçəkləşmə məqamını yaşa-

Dağlar qoynundakı əsrarəngiz şəhərdə yenidən xoşbəxt həyat başlayır

yırlar. Mayın 28-də - Müstəqillik Günündə Laçın sakinləri ilə doğma şəhərlərində görüşən Prezident İlham Əliyev həmin tarixi günü xatırladaraq "O görüşdə demişdim ki, gün gələcək, biz sizin üçün Laçında daha gözəl evlər tikəcəyik və gün gəldi. O tarixdən cəmi 11 il keçib, biz sizinlə artıq Laçın şəhərində görüşürük və bundan böyük xoşbəxtlik ola bilməz", - deyər fikirlərini bu qürurlu sözlərlə izhar etdi.

Cənnətin təsviri

Azərbaycan dövləti Vətən müharibəsindən ötən müddət ərzində qayıdışı həyata keçirmək üçün işğaldan

azad edilən ərazilərdə böyük miqyasda bərpa və quruculuq işləri həyata keçirib. Bunun nəticəsidir ki, artıq Böyük qayıdışa start verilib, yüzlərlə keçmiş məcburi köçkün ailəsi Zəngilan rayonunun Ağal, Tərtər rayonunun Talış kəndlərinə və Laçın şəhərinə qayıdıblar.

"Ağılı kənd" konsepsiyası ilə yenidən qurulmuş Ağal kəndində üç mərhələdə 86 ailə - 420 nəfər məskunlaşmış. Ağalıya köçün dörd mərhələdə həyata keçirilməsi planlaşdırılıb. Tərtərin Talış kəndində bu il martın 16-da ilkin mərhələdə 20 məcburi köçkün ailəsi - 90 nəfər qayıdıb. Cəmi 7-8 ay ərzində böyük hissəsi tamamilə yenidən qurulan Laçın şəhərinə

isə ilk 20 ailə bu il mayın 27-də yerləşdirilib.

Mayın 28-də Laçına dönmək üçün sakinlərlə görüşdə "Bu gün yeni Laçın şəhərinin yeni siması müstəqilliyimizin nə qədər güclü olmasını bir daha göstərir", - deyər söyləyən dövlət başçısı vurğulamışdır ki, cənnətin əgər təsviri varsa, bu gün bax budur: "Gözəl təbiət, özəmətli dağlar, gözəl binalar, evlər - hər şey çox böyük zövqlə yaradılıb ki, həm insanlar burada rahat yaşasınlar, həm də Laçın şəhərinin müasir siması Azərbaycanın öldə etdiyi uğurları ilə eyni səviyyədə olsun".

Ümumilikdə Laçın şəhərinə 700-dək, rayonun Zabux və Sus kəndlərinə isə 400 ailənin köçürülməsi nəzərdə tutulub.

Daha onlarla ailə yenidən qurulmuş od-ocağına qovuşdu

İyunun 14-də Laçın şəhərinə daha 22 ailə (72 nəfər), ayın 19-da isə 13 ailə (44 nəfər) köçürüldü. Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, Böyük qayıdış çərçivəsində keçmiş məcburi köçkünlərin bərpa edilən və yenidən qurulan Laçın şəhərinə qayıdışı davam edir. Şərqi Zəngəzurun uca dağlarının qoynunda yerləşən Laçın şəhərinə növbəti qayıdış köçü isə ötən gün gerçəkləşdirilib və daha onlarla laçınlı ailəyə yeni evlərinin açarları təqdim olub.

İyunun 25-də Bakı şəhərinin Qaradağ rayonundakı "Qobu park 3" yaşayış kompleksində Laçın şəhərinə yola salınan köçlə daha 15 ailənin (53 nəfər) köçürülməsi həyata keçirilib. Köçürülən ailələr Laçın şəhərində vaxtilə yaşadıkları, işğala son qoyulduqdan sonra bərpa edilən və ya yenidən tikilən evlərdə məskunlaşdılar. Bununla da Laçın şəhərində 70 ailə, yəni 266 nəfərin daimi məskunlaşması təmin edilib.

**Bu torpağın
sahibləri qayıdıblar**

Qarabağ və Şərqi Zəngəzur sürətlə dirçəlir, bu torpaqlara yeni həyat qayıdır və hər ötən gün bizə yurdlarımıza yeni qayıdışların xoş sorğunu yetirir.

Ötən gün də belə bir müjdəli xəbəri Laçın elindən aldıq, onlarla ailənin sevincinə şərik olduq, dövlətimizin qüdrəti ilə fəxr etdik. Bəli, illərlə torpaq həsrəti, mənəvi məhrumiyyətlərlə yaşayan keçmiş məcburi köçkünlərimizin yaşadığı bütün bu təsvirəgəlməz qayıdış xoşbəxtliyi isə bir daha onu göstərir ki, bu torpağın özəli sahibləri burada qurub-yaratmaq, əbədi yaşamaq üçün qayıdıblar.

Müstəqillik Günündə Laçın sakinləri ilə görüş zamanı xilaskar lider İlham Əliyev qürurla deyib: "Bir daha demək istəyirəm ki, bugünkü Laçın şəhərinin siması, - halbuki qeyd edilərsə, bu, sadəcə olaraq, birinci mərhələdir, - göstərir ki, biz qurub-yaradan xalq və göstərir ki, bu torpaq bizimdir. Bu, həmişə bizim torpaq olub".

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

**Şəhid ailələrinin üzvləri və
müharibə veteranları Heydər Əliyev
Mərkəzini ziyarət ediblər**

Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi "Heydər Əliyev İli" və 26 İyun - Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə iyunun 25-də şəhid ailələri üzvlərinin və müharibə veteranlarının Heydər Əliyev Mərkəzinə ziyarətini təşkil edib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, qonaqlar mərkəzdəki Heydər Əliyev Muzeyində Ulu Öndərə aid unikal eksponatlarla yaxından tanış olublar. Müasir Azərbaycan tarixinin və Ümummilli Lider Heydər Əliyevin zəngin həyat və fəaliyyətinin müxtəlif dövrlərini əks etdirən muzeydəki eksponatlar ziyarətçilərdə dərin təəssürat yaradıb.

Ziyarətçilər "Azərbaycan inciləri", "Mini - Azərbaycan" sərgiləri ilə də tanış olublar. Bildirilib ki, Azərbaycanın tarixini və mədəniyyətini əks etdirən bu sərgilərdə ölkəmizin tükənməz təbii sərvətləri, çoxəsrlik tarixi, mədəni irsi ilə bağlı eksponatlar nümayiş etdirilib. Bakıda və Azərbaycanın regionlarındakı tarixi memarlıq abidələri və bir sıra müasir binaların maketləri nümayiş olunur.

Şəhid ailələri və müharibə veteranları Ulu Öndərin ən böyük arzusunun Azərbaycanın ərazi bütövlüyünə qovuşması olduğunu xatırladaraq, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin işıqlı xatirəsini yad edib, Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə qalib ölkənin qalib vətəndaşı olmağın qürurunu yaşamaqdan şərəf duyduqlarını bildirdilər.

Ziyarətdə "Zəfər" Şəhid Ailələrinə Dəstək İctimai Birliyinin, "Xüsusi Təyinatlıların Qaziləri, Şəhid Ailələri və Veteranları" İctimai Birliyinin üzvləri, digər QHT təmsilçiləri də iştirak ediblər.

Sonda şəhid və qazi övladlarına xatirə hədiyyələri təqdim olub.

III Avropa Oyunları

Muay-tay yarışında 3 medalımız olacaq

Muay-tay üzrə Azərbaycan millisinin 4 üzvü III Avropa Oyunlarında 1/4 final görüşlərini keçirib və onlardan 3-ü yarımfinala adlayaraq ən azı bürünc medalı təmin edib.

67 kq çəki dərəcəsində çıxış edən Xəyal Əliyev bu mərhələdə Giorgi Kleyno (Gürcüstan) qalib gəlib.

Qadınlar arasında 57 kq çəki dərəcəsində təmsilçimiz Aysu Devrişova 1/4 finalda xorvatiyalı Zelyana Pitesa üzərində qələbə qazanıb.

Komandamızın digər üzvü Emili Rzayevanın (63,5 kq) rəqibi Nora Kornoll (Fransa) döyüşə buraxılmadı.

Əyri üçün idmançımız qalib elan olunub. Hər 3 atletimiz iyunun 26-da yarımfinal görüşünü keçirəcək və qələbə qazanacağı təqdirdə medalın öyrənməyi düşünəcəkdir.

Azərbaycan millisinin daha bir üzvü Məhəbbət Hümətov (71 kq) bərabər döyüş-

də hakimlərin mübahisəli qərarı ilə yerli idmançı Yakub Rajevskiyyə 28:29 hesabı ilə uduzaraq mübarizəni dayandırıb.

Qeyd edək ki, Azərbaycan komandası III Avropa Oyunlarında 2 qızıl, 1 gümüş və 2 bürünc medal qazanıb.

Atıcılarımız finala yüksələ bilmədilər

Azərbaycan atıcıları Polşada keçirilən III Avropa Oyunlarında növbəti çıxışlarını ediblər.

Regina Meftahətdinova və Nurlana Cəfərova skit növündə, Nigar Nəsirova isə 25 metr məsafədə tapança ilə atəşçilikdə qüvvəsini sınayıblar. R.Meftahətdinova 125 hədəfdən 115-ni, N.Cəfərova 109-nu dəqiq nişan alıb. Onlar növbəti mərhələyə yüksəlməyi bacarmadılar.

N.Nəsirova isə 282 xal toplayaraq 35 iştirakçı arasında 30-cu yer tutub.

Boksçularımız 1/8 finalda

III Avropa Oyunlarında boksçuların mübarizəsi davam edir. Düən Azərbaycan millisinin heyətində ilk olaraq rinqə Malik Həsənov (63,5 kq) çıxıb.

Birinci döyüşündə polşalı Bartlomey Roskoviç qalib gələn idmançı 1/8 finalda Din Klinski (İrlandiya) ilə qüvvəsini sınayıb. Görüş rəqibin 3:2 qələbəsi ilə başa çatıb.

71 kq çəkidə yarışan boksçumuz Sərxan Əliyev isə 1/16 finalda Mixal Takacs (Slovakiya) üz-üzə gəlib. Döyüş Əliyevin qələbəsi ilə başa çatıb. Hər 3 raundu aktivinə yazan dünya

çempionatının mükafatçısı yekunda 5:0 hesabı ilə qələbə qazanıb. O, 1/8 finalda latviyalı Martins Blumentalsla döyüşəcək.

92 kq-dan yuxarı çəkidə mübarizə aparan dünya çempionatının mükafatçısı Məhəmməd Abdullayev 1/16 finalda Uğur Aydemir (Türkiyə) qarşılaşıb. Döyüşdə ilk raundu rəqib qazansa da, Abdullayev növbəti hissədən təşəbbüsü ələ alıb. İkinci raunda üstün olan boksçu üçüncü hissədə vaxtından əvvəl tam üstünlüklə qalib gəlib. O, 1/8 finalda ilk mərhələdən azad olan gürcüstanlı Nikolos Beqadze ilə döyüşəcək.

Qılıncoynadanlar medalsız başladılar

Azərbaycanın iki qılıncoynadanı Polşada keçirilən III Avropa Oyunlarında play-off mərhələsinə yüksəlib.

Murad Əkbərov və Saleh Məmmədov sabilya növündə qrup mərhələsini uğurla başa vurublar.

Həm M.Əkbərov, həm də S.Məmmədov qrupda 2 qələbə qazanaraq növbəti raunda yüksəliblər. Onlardan fərqli olaraq Maqşud Hüseyinli ilə Ayxan Xasıyev mübarizəni erkən dayandırdılar.

Murad Əkbərov play-offda ispaniyalı İnyaki Bravo ilə dueldən məğlub ayrılıb. Saleh Məmmədov isə Polşa idmançısı Pyotr Şçepanikə uduzub.

“Bakı Abadlıq Xidməti” MMC

Azərbaycan xalqını

26 İyun - Silahlı Qüvvələr Günü

*münasibətilə
təbrik edir,
qüdrətli
Azərbaycan Ordusuna
uğurlar arzulayır!*

Azərbaycan Ordusunda silsilə tədbirlər keçiriləcək

26 İyun - Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə Azərbaycan Ordusunun birlik, birləşmə, eləcə də xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində silsilə tədbirlər keçiriləcək. Müdafiə Nazirliyinin Mətbuat xidmətindən AZƏRTAC-a bildirilib ki, hərbi hissələrdə ictimai-siyasi hazırlıq dərsləri, "dəyirmi masa"lar, konfranslar, muzeylərə ekskursiyalar, o cümlədən kitab, foto

və rəsm sərəğləri təşkil olunacaq, sənədli və bədii filmlər nümayiş etdiriləcək. Həmçinin şəhidlərimizin məzarları ziyarət olunacaq və onların ailələri ilə görüşlər keçiriləcək.

Gəncədə Silahlı Qüvvələr Günü qeyd olunub

Gəncə şəhərində Heydər Əliyev Park-Kompleksində Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Günüünə həsr olunmuş tədbir keçirilib.

Tədbirdə Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin rəhbərliyi, Quru Qoşunların komandanı general-leytenant Ənvər Əfəndiyev, hərbiçilər, rəsmi şəxslər, qazilər, ictimaiyyət nümayəndələri və şəhər sakinləri iştirak ediblər.

AZƏRTAC xəbər verir ki, əvvəlcə tədbir iştirakçıları Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xatirəsini yad edərək abidəsi önünə gül dəstələri düzüblər. Sonra Şəhidlər xiyabanı ziyarət olunub.

Bayram tədbiri Dövlət himninin səsləndirilməsi ilə başlayıb.

Çıxış edən general-leytenant Ənvər Əfəndiyev Silahlı Qüvvələr Günü münasibətilə hərbi qulluqçuları təbrik edərək bildirib ki, Prezident İlham Əliyevin ordu quruculuğu sahəsinə göstərdiyi diqqət və qayğı nəticəsində hazırda Azərbaycan Silahlı Qüvvələri regionun ən qüdrətli ordusuna çevrilib.

Tədbir çərçivəsində Gəncə şəhərindəki Heydər Əliyev Parkında olan "Zəfər Tağı"nın önündə silahlı qüvvələrin arsenalına daxil olan hərbi texnikalar, zirehli maşınlar və müxtəlif silahlardan ibarət sərəğ təşkil edilib.

Həmçinin Gəncə Qarnizonu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzi tərəfindən "Əsgər-məktub" layihəsi həyata keçirilib. Sakinlər əsgərlərimizə məktub yazıb, işğaldan azad olunmuş torpaqlarda çəkiş çəkən hərbiçilərə arzularını çatdırıblar.

Sonra konsert proqramı və atəşfəşanlıq olub.

Coca-Cola

şirkəti Azərbaycan xalqını

26 İyun -

Silahlı Qüvvələr Günü

*münasibətilə
təbrik edir, əmin-amanlıq və
firavan həyat arzulayır!*

Bayramınız mübarək!

Elm xadimləri

Əbədi çırağın işığı

Azərbaycan xalqı çox istedadlı bir etnos olaraq dahi şəxsiyyətləri, o cümlədən böyük alimləri ilə hər zaman seçilmişdir. XX və XXI əsrlərdə yaşayıb-yaradaraq xalqımız qarşısında əvəzolunmaz xidmət göstərmiş, eyni zamanda dünya elminə də olduqca dəyərli töhfələr vermiş görkəmli alim və ictimai-siyasi xadim, akademik Cəlal Əliyevin bu sırada özünəməxsus yeri var. Elm xadiminin keçdiyi həyat yolu, apardığı tədqiqatlar və əldə etdiyi mühüm nailiyyətlər, nəzəri və praktiki əhəmiyyəti olduqca yüksək olan kəşfləri xalqımız üçün qürur mənbəyidir.

Ensiklopedik bilikləri, elmi erudisiyası və apardığı tədqiqatların dərinliyi, güclü və uzaqgörən məntiqi ilə hər zaman seçilmiş Cəlal Əliyevin elm üçün etdikləri, xüsusilə orzaq təhlükəsizliyinin təmin olunması istiqamətində apardığı işlər beynəlxalq təşkilatlar, dünyanın aparıcı alimləri tərəfindən yüksək qiymətləndirilmişdir. SSRİ Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü İ.Tarçevski Cəlal Əliyevi belə xarakterizə etmişdir: "Mən Cəlal Əliyevi demək olar ki, yarım əsrdir tanıyıram. Onun bitkilərin fotosintezini və yeni buğda sortlarının yaradılması ilə bağlı araşdırmalarının nəticələri haqqında etdiyi çıxışlarını beynəlxalq və ümumittifaq konfranslarda dinləmişəm. Bundan başqa, mən onun doktorluq dissertasiyası və müxtəlif materialları ilə də yaxından tanışam. Nə vaxtsa bu insanın doktorluq dissertasiyasına, demək olar ki, özü ilə hələ tanış olmadığım bir vaxtda müsbət rəy vermişdim".

Cəlal Əliyevin işləyib-hazırladığı ideal buğda modelləri əsasında yaradılmış yüksək məhsuldar və keyfiyyətli sortlar, bu sortların maksimum potensialına nail olmaq istiqamətində apardığı tədqiqatlar və əldə etdiyi elmi nailiyyətlər onun kənd təsərrüfatı istehsalında yüksək məhsuldar sortlar və intensiv təsərrüfatçılığa əsaslanan yeni inqilabi paradigmanı təsvir etmək üçün istifadə olunan "Yaşıl inqilab" konsepsiyasının ataları sayılan professor N.Borlağ və professor M.Svaminathanla bir sırada qoymuşdur. Bu böyük alim-seleksiyaçı özləri, eləcə də doktor F.Peyfer, Quraq Əraziyərdə Kənd Təsərrüfatı Tədqiqatları Beynəlxalq Mərkəzinin Orta Asiya və Cənubi Qafqaz regional ofisinin rəhbərləri olmuş doktor S.Benival və professor R.Poroda, Rusiya Kənd Təsərrüfatı Elmlər Akademiyasının prezidenti, akademik G.Romanenko, eləcə də digər tanınmış alim və elm təşkilatçıları Cəlal Əliyevi Azərbaycanca "Yaşıl inqilab"ın yaradıcısı kimi görmüş, bunu açıq şəkildə etiraf etmişlər.

Doktor S.Benival görkəmli Azərbaycan alimini dünyanın elm korifeyləri, Nobel mükafatçıları ilə müqayisə edərək demişdir: "Ögər Nobel mükafatı müəyyən bir işin nəticələrinə görə verilsə, Cəlal Əliyevin kompleks şəkildə apardığı tədqiqatların hər bir istiqaməti bundan yüksək qiymətə layiqdir".

Cəlal Əliyev oğlu Əliyev 95 il əvvəl - 1928-ci il iyun ayının 30-da qədim Naxçıvan şəhərində Azərbaycan tarixinə, dövlətçiliyinə, elm və mədəniyyətinə böyük şəxsiyyətlər bəxş etmiş bir ailədə dünyaya gəlmişdir. O, 1946-cı ildə Naxçıvan Pedaqoji İnstitutunun Təbiət elmləri fakültəsini, 1951-ci ildə Azərbaycan Dövlət Universitetinin Biologiya fakültəsini fərqlənmə diplomu ilə bitirmiş, əmək fəaliyyətinə 2-ci kursda oxuyarkən universitetin Bitki fiziologiyası kafedrasında laborant kimi başlamışdır. Cəlal Əliyev 1951-1954-cü illərdə Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Bitki fiziologiyası laboratoriyasının aspirantı kimi akademik Müzəffər Abutalıbovun rəhbərliyi altında çalışmışdır. 1954-cü ildə Elmi-Tədqiqat Əkinçilik İnstitutunda kiçik elmi işçi kimi fəaliyyətə başlayan gənc mütəxəssis kənd təsərrüfatı bitkilərindən gedən fizioloji və biokimyəvi proseslərin xüsusiyyətləri, bitkilərin məhsuldarlığına mikroelementlərin təsiri, bu amillərin fotosintez ilə qarşılıqlı əlaqəsi, fotosintez prosesinə xarici mühit amillərinin təsiri, habelə kənd təsərrüfatı bitkilərindən yüksək və keyfiyyətli məhsul alınmasında günc enerjiyinin faydalı işə əməlinə nəzər almaqla bu prosesin optimallaşdırılması məsələlərini öyrənmişdir. Cəlal Əliyevin apardığı ilk tədqiqatların mühüm nəticələri 1955-ci ildə müdafiə etdiyi "Buğdanın inkişafına və məhsuldarlığına mikroelementlərin təsiri" mövzusunda namizədlik dissertasiyasında öz əksini tapmışdır.

Cəlal Əliyev Elmi-Tədqiqat Əkinçilik İnstitutunda kənd təsərrüfatı bitkilərinin, xüsusən də donlu bitkilərin məhsuldarlığı proseslərini, onların fizioloji və biokimyəvi xüsusiyyətlərini yeni elmi yanaşmalarla tədqiq etməklə orzaq və ətraf mühit problemlərinin həllinə real töhfələr verən, ideal göstəricilərə maksimum yaxınlaşan bitki sortlarını yaradılmasına həyat və fəaliyyətinin məqsədlərindən biri olaraq seçmişdir. Bu dövrdə gənc alimin uğurlu elmi tədqiqatlarının əsas yekunları 1971-ci ildə biologiya elmləri doktoru elmi dərəcəsi almaq üçün müdafiə etdiyi "Bitkilərin fotosintez fəaliyyəti, mineral elementlərin qidalanması və məhsuldarlığı" mövzusunda dissertasiya işində öz əksini tapmışdır.

Elmdə və kənd hazırlığında əldə etdiyi mühüm nailiyyətlər sayəsində görkəmli alim 1976-cı ildə Azərbaycan SSR Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü, 1980-ci ildə isə həqiqi üzvü seçilmişdir.

Həyatın yaranması, üzvi aləmin emələ gəlməsi, təbiətin əsrarəngiz və əvəzolunmaz inkişafı ilə əlaqədar olan fotosintez prosesinin əsaslı şəkildə öyrənilməsinə Azərbaycan elmi tarixində ilk dəfə akademik Cəlal Əliyev ciddi maraq göstərmiş, bu sahə onun elmi yaradıcılığının fundamental tədqiqat obyektinə çevrilmiş, alimin ardıcıl və məqsədyönlü fəaliyyəti kənd təsərrüfatı bitkilərinin, əsasən buğdanın fotosintez təhlükəsizliyinin nəzəri əsaslarının kompleks şəkildə tədqiqinə həsr edilmişdir.

Görkəmli alim apardığı multidissiplinar tədqiqat istiqamətlərini inteqrasiyası ilə "yaxşı" fotosintez haqqında yeni təsəvvür yaratmış, kənd təsərrüfatı bitkilərindən yüksək və keyfiyyətli məhsul əldə edilməsi üçün prosesin optimallaşdırılması problemlərini həll edən ideyaları irəli sürmüşdür. Cəlal Əliyev tərəfindən fotosintez və fototənzim proseslərinin müqayisəli tədqiqi ilə aşkar edilmişdir ki, fototənzim bitkilər üçün həyati əhəmiyyətli metabolik proseslərdən biridir. Onun fototənzim prosesini müqayisəli tədqiqi ilə qlobal noticə dünya elm tarixinə qızıl hərflərlə yazılacaqdır.

Akademik Cəlal Əliyev yeni buğda sortlarının yaradılmasında, seleksiya prosesinin qısaltılmasında və səmərəliliyinin artırılmasında kompleks yanaşmanın vacibliyini ısrar etmiş, seleksiyaçıların bərabər hər zaman fizioloqların, kimyaçılardan, fitopatoloqların, entomoloqların birgə fəaliyyət göstərmələrini məsləhət bilmişdir. Böyük seleksiyaçı-alim uzun illər ərzində toplanmış zəngin elmi və praktiki təcrübəsi, orijinal tədqiqatçı yaradıcılığı, intuisiyası, gərgin zəhmət sayəsində Azərbaycanca mədəni taxıl bitkilərinin və

onların yabanı əcdadlarının müxtəlif morfofizioloji əlamətlərə malik 10 minlərlə nümunədən ibarət genofondundan istifadəsi əsasında müasir dövrün tələblərinə cavab verən, müxtəlif torpaq-iqlim şəraitinə hesablanmış 60-dan çox qiymətli buğda sortunun yaradılmasına nail olmuşdur.

Cəlal müəllim mürəkkəb torpaq-iqlim şəraiti olan Azərbaycanın müxtəlif bölgələrinə uyğun yüksək məhsuldar, quraqlığa, saxtaya, xəstəlik və zərərvericilərə davamlı, şoran və şorəkət torpaqlarda da nisbətən yüksək məhsul vermək qabiliyyətinə malik hibrid növsəllər almışdır. Onun biologiya, kimya, fizika, riyaziyyat, aqrokimya yönümlü müxtəlif ali təhsil müəssisələrindən öz təşəbbüsü ilə xüsusi ustad himayəsi və uzaqgörənliklə seçərək AMEA-nın Botanika İnstitutunda və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunda rəhbərlik etdiyi laboratoriyaya və şöbələrə işə cəlb etməklə təqribən 50 il ərzində yetişdirdiyi 300-ə yaxın alim bu gün Azərbaycanda və dünyanın ABŞ, Böyük Britaniya, Yaponiya, Rusiya, Türkiyə, Cənubi Koreya, Avstraliya, İsviç, Kanada, Almaniya və s. kimi ölkələrlə qabaqcıl ölkələrinin tanınmış elm və təhsil mərkəzlərində, nüfuzlu universitetlərdə tədqiqatçı və pedaqoq kimi fəaliyyət göstərir. Cəlal Əliyevin elmi məktəbini və ümumən Azərbaycan elmini layiqincə təmsil edirlər. Onun bilavasitə elmi məsləhətçiliyi və rəhbərliyi ilə 15 elmlər doktoru, 81 elmlər namizədinin hazırlanması da əlamətdər faktlardır.

Akademik Cəlal Əliyevin bioloji müxtəlifliyin mühafizəsi və səmərəli istifadəsi sahəsində də fəaliyyəti tədqiqə layiqdir. O, bu müxtəlifliyi seleksiya üçün tükənməz mənbə kimi baxırdı.

1995-ci və 2006-cı illərdə akademik Cəlal Əliyevin təşəbbüsü və bilavasitə rəhbərliyi ilə Azərbaycanca bitki genetik ehtiyatları üzrə fəaliyyətə dair ətraflı təhlil olunaraq, geniş ölkə mənzərəli hazırlanmış, eyni zamanda Bitki Genetik Ehtiyatlarına dair Milli Program yaradılaraq BMT-nin Kənd Təsərrüfatı və Ərzaq Təşkilatına (FAO) təqdim edilmişdir. Bütün bu işlər beynəlxalq ekspertlər tərəfindən yüksək qiymətləndirilmiş və Azərbaycan FAO-ya qəbul olunmuşdur.

Biomüxtəlifliyin mühafizəsi sahəsində akademik Cəlal Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilmiş ən mühüm layihələrdən biri də 2013-cü ildə Azərbaycanca nadir və nəslə kəsilməkdə olan fauna və flora növləri haqqında elmi-tədqiqat və mühafizə məlumatlarından ibarət Azərbaycan Respublikasının "Qırmızı Kitab"ının 2-ci nəşrinin dərc olunması olmuşdur. Bu gün qürur hissi ilə deyə bilərik ki, "Heydər Əliyev lili", Azərbaycan təbiətinin böyük hamisi Ulu Öndərin 100 illik yubi-

leyinə həsr edilmiş "Qırmızı Kitab"ın bu yaxınlarda nəfis şəkildə çapdan çıxması 3-cü nəşrinin ərəşə gətirilməsində də Cəlal Əliyev məktəbinin nümayəndələri xüsusilə fəxr-lənmişlər.

Akademik Cəlal Əliyev həmişə gənc alimlərlə əlaqə-də qalmışdır. Onun biologiya, kimya, fizika, riyaziyyat, aqrokimya yönümlü müxtəlif ali təhsil müəssisələrindən öz təşəbbüsü ilə xüsusi ustad himayəsi və uzaqgörənliklə seçərək AMEA-nın Botanika İnstitutunda və Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin Əkinçilik Elmi-Tədqiqat İnstitutunda rəhbərlik etdiyi laboratoriyaya və şöbələrə işə cəlb etməklə təqribən 50 il ərzində yetişdirdiyi 300-ə yaxın alim bu gün Azərbaycanda və dünyanın ABŞ, Böyük Britaniya, Yaponiya, Rusiya, Türkiyə, Cənubi Koreya, Avstraliya, İsviç, Kanada, Almaniya və s. kimi ölkələrlə qabaqcıl ölkələrinin tanınmış elm və təhsil mərkəzlərində, nüfuzlu universitetlərdə tədqiqatçı və pedaqoq kimi fəaliyyət göstərir. Cəlal Əliyevin elmi məktəbini və ümumən Azərbaycan elmini layiqincə təmsil edirlər. Onun bilavasitə elmi məsləhətçiliyi və rəhbərliyi ilə 15 elmlər doktoru, 81 elmlər namizədinin hazırlanması da əlamətdər faktlardır.

Akademik Cəlal Əliyevin tələbələri yeni-yeni uğurlara imza atmaqla bu məktəbin şöhrətini daha yüksəklərə qaldırırlar. 2021-ci ildə Türkiyənin Biotexnologiya İnstitutunun Peyvənd Elmi Komitəsinin üzvü Tarlan Məmmədov və onun rəhbərlik etdiyi tədqiqatçı qrupu tərəfindən yeni texnologiya əsasında protein əsaslı vaksin hazırlanması və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının sınaq mərhələsində olan peyvənd namizədlər siyahısına daxil edilmişdir.

Akademik Cəlal Əliyev məktəbinin daha bir yetirməsi - biologiya sahəsində tanınmış azərbaycanlı alim, Rusiya Federasiyasının Əməkdar elm xadimi, Moskva Dövlət Universitetinin professoru, AR ETN Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunun Bionanotexnologiya beynəlxalq laboratoriyasının rəhbəri Süleyman Allahverdiyev çoxillik səmərəli fəaliyyətinə görə fiziki-kimyəvi biologiya ixtisasında Rusiya Elmlər Akademiyasının müxbir üzvü seçilmişdir.

Böyük alimin elmi məktəbinin ardıcılıları sırasında həmçinin Kəmbir Universitetinin professoru, AR ETN Molekulyar Biologiya və Biotexnologiyalar İnstitutunun Hesablama struktur biologiyası beynəlxalq laboratoriyasının müdiri professor Qorib Mürşüddovun, ABŞ Fraunhofer Molekulyar Biotexnologiya Mərkəzinin icraçı direktoru olmuş, hazırda ABŞ-nin İndiana Universitetinin program rəhbəri vəzifəsində çalışan professor

İradə HÜSEYNOVA, AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik

İradə HÜSEYNOVA, AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik

İradə HÜSEYNOVA, AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik

İradə HÜSEYNOVA, AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik

İradə HÜSEYNOVA, AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik

İradə HÜSEYNOVA, AMEA-nın vitse-prezidenti, akademik

VI Beynəlxalq Musiqi Festivalı

Beynəlxalq Musiqi Festivalında

"Muğam hekayətləri" təqdim olunub

"Muğam ələmi" 6-cı Beynəlxalq Musiqi Festivalı çərçivəsində növbəti konsert proqramı iyunun 24-də Azərbaycan Milli Konservatoriyasında təşkil olunub.

AZƏRTAC xəbər verir ki, "Muğam hekayətləri" layihəsi adlandırılan konsertdə Azərbaycanın tanınmış xanəndəsi Xalq artisti Teyyub Aslanov və caz pianosu Nicat Aslanov çıxış ediblər. Konsertdə eyni zamanda ifaçıları tərda Əliqası Sədiyev, kontrabassa Ruslan Hüseynov, zərb alətlərində Tofiq Cabbarov və Həsən Bilalov müşayiət ediblər. Proqramda dinləyicilərə Azərbaycan muğamlarının modern caz musiqisi ilə sintezi təqdim olunub.

Konsertdən əvvəl AZƏRTAC-a müsahibə verən xanəndə, Xalq artisti Teyyub Aslanov festival barədə öz təəssüratlarını bölüşüb: "Çox qürurvericidir ki, artıq neçə illərdir belə gözəl layihələr həyata keçirilir. Bütün təşkilatçılara, başda Heydər Əliyev Fondu olmaqla, həmçinin Mədəniyyət Nazirliyinə bu təşəbbüsə görə təşəkkürümü zü bildiririk. Festival çərçivəsində yüksək səviyyədə muğam müsabiqəsi də keçirildi. Bu gün burada muğamın cazın möhtəşəm sintezinin şahidi olacağıma zü, - deyər T.Aslanov vurğulayıb.

Qeyd edək ki, "Qədim Musiqi Alətləri" Dövlət Ansamblının solisti, xanəndə, Xalq ar-

tisti Teyyub Aslanov 1995-ci ildən Azərbaycan muğam üçlüyü və müxtəlif ansamblın rəhbəri kimi çox xarici konsert və festivallarda iştirak edib. Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universitetinin dosenti, "Muğam sənəti" kafedrasının müdürüdür.

Ü.Hacıbəyli adına Bakı Musiqi Akademiyasının fortepiano fakültəsinin məzunu Nicat Aslanov isə istedadlı caz ifaçısıdır. O, cazın müxtəlif janrlarında maraqlı kompozisiyalar təqdim edir. İfaçının 2012-ci ildə Bakı Caz Mərkəzində ilk çıxışı olub. Eyni zamanda bir çox yerli, eləcə də xarici konsert və festivallarda ifa edib.

Xatırladaq ki, iyunun 18-dən başlayan "Muğam ələmi" 6-cı Beynəlxalq Musiqi Festivalı Heydər Əliyev Fondu və Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı, Elm və Təhsil Nazirliyinin, Azərbaycan Milli Konservatoriyasının dəstəyi ilə keçirilib.

AzMİU-da məzun günü keçirilib

Azərbaycan Memarlıq və İnşaat Universitetində (AzMİU) məzun günü keçirilib. "Elektra Events Hall"da təşkil edilən mərasimdə universitetin rəhbərliyi, professor-müəllim heyəti, məzunlar və onların valideynləri, Milli Məclisin deputatları, ictimaiyyət nümayəndələri iştirak ediblər.

AzMİU-nun rektoru professor Gülcəhrə Məmmədova 2022/2023-cü tədris ilində universiteti bitirən məzunların statistikasını açıqlayıb və bu məzunların azad olumuzu ərazilərimizin dirçəldilməsi işinə verəcəkləri töhfəyə diqqət çəkib. Rektor çıxışında həmin məzunlara səslənərək onların məzun gününün Ulu Öndər Heydər Əliyevin 100 illik yubileyinə təsadüf etməsinə əlaqədar hadisə kimi dəyərləndirib. Ümummilli Liderin təhsil, elmə olan diqqəti, gənclərə olan qayğısını yada salan

rektor məzunlara vətəno layiqli vətəndaş olmağı, bütün enerjilərini ölkəmizin inkişafına sərf etməyi tövsiyə edib. Professor Gülcəhrə Məmmədova AzMİU-nun məzunu adını qazanan gəncləri bir daha təbrik edib, onlara gəncliyin bəxş etdiyi enerjini faydalanaaraq böyük uğurlara imza atmağı arzulayıb.

Qonaqlar da çıxışlarında məzunlara təbrik edib, onlara dəyərli tövsiyələr veriblər. Məzunlara peşəkar karyeraya yolunda atacağı addımlarda

uğurlar diləyiblər. Çıxışlardan sonra rektor və mərasimin fəxri qonaqları AzMİU-nun müxtəlif fakültələrini əla qiymətlərlə bitirmiş məzunlara fərqlənmə diplomlarını təqdim ediblər. Təhsildə və ictimai işlərdə fərqlənən tələbələrə də mükafatlar verilib. Məzunların ənənəvi "pa-paqatma" mərasimi keçirildikdən sonra xatirə şəkli çəkdirilib. Mərasim əyləncəli proqramla davam edib.

Nəzrin QARDAŞANOVA, "Azərbaycan"

Erməni sakinlərin "hüquq və təhlükəsizliyi" məsələsindən sui-istifadə cəhdləri qəbul edilməzdir

"Ermənistan tərəfinin təxribatından sonra Azərbaycanın həyata keçirdiyi təhlükəsizlik və istintaq tədbirləri ilə əlaqədar Laçın sərhəd-buraxılış məntəqəsinin fəaliyyətinin müvafiq olaraq məhdudlaşdırılması "blokada və etnik təmizləmə" kimi təqdim edilməsi Ermənistanın saxta təbliğatının tərkib hissəsidir".

AZƏRTAC xəbər verir ki, bu fikirlər Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin (XİN) Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin 24 iyun tarixli bəyanatına dair şərhində əksini tapıb. "Ərazilərimizi 30 ilə yaxın müddətdə işğal altında saxlayan, azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasəti həyata keçirən, öhdəliklərini zidd olaraq erməni silahlı qüvvələrini Azərbaycan ərazilərindən hələ də tam olaraq çıxarmayan, Azərbaycanın sülh prosesini təkliflərinə uzun müddət laqeyd yanaşan və bir sıra əsaslı iddiaları ilə hazırda prosesə maneçilik törədən Ermənistanın Azərbaycanı niyyət və düşmənçiliklə təqdir etməsinə qətiyyətlə pisləyirik. Ermənistan tərəfinin təxribatından sonra Azərbaycanın həyata keçirdiyi təhlükəsizlik və istintaq tədbirləri ilə əlaqədar Laçın sərhəd-buraxılış məntəqəsinin fəaliyyətinin müvafiq olaraq məhdudlaşdırılması "blokada və et-

nik təmizləmə" kimi təqdim edilməsi Ermənistanın saxta təbliğatının tərkib hissəsidir.

Görünür ki, Ermənistan tərəfi buraxılış məntəqəsi təsis edilən gündən yüzlərlə erməni sakinlərin azərbaycanlı sərhədçilərlə qarşılıqlı anlaşılmaq və əməkdaşlıq ruhunda hər iki istiqamətdə keçirdi həzm etməyə, bu kimi təhriki addımları təkidlə davam etdirməkdə maraqlıdır. Eyni qaydada Azərbaycanın Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni sakinlərə qarşı "humanitar təhdidlər" olduğu iddiaların heç bir əsası yoxdur. Azərbaycanın zərurət olduğu təqdirdə sakinlərə yardım etmək təkliflərindən özlərini erməni sakinlərin nümayəndələri kimi təqdim edən şəxslər tərəfindən hər vaxtə imtina olunması erməni tərəfinin bu məsələdə öz dar siyasi məqsədləri üçün istifadə etdiyini göstərir.

Qeyd edilənlərlə yanaşı, erməni sakinlərin "hüquq və təhlükəsizliyi" məsələsindən sui-istifadə cəhdləri qəbul edilməzdir. Azərbaycan tərəfi erməni sakinlərin reinteqrasiyası istiqamətində səy göstərir və Ermənistan tərəfinin müxtəlif bəhanələrlə prosesə müdaxiləsinə, habelə destruktiv şəkildə maneçilik törətməsinə son qoyulması zəruridir", - deyər məlumatda bildirilib.

İŞİMİZ, GÜZƏRANIMIZ

Beynəlxalq yük daşımaları kontekstində Zəngəzur dəhlizinin əhəmiyyəti artır

Bunu "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-nin insan resurslarının idarə edilməsi üzrə mütəxəssisi Ceyhun Nağıyev "Alstom"un tədris mərkəzinin (dəmir yolu sahəsində mütəxəssislər hazırlayan mərkəz) diplomlarının təqdim olunma mərasimində deyib.

Trend xəbər verir ki, onun sözlərinə görə, Azərbaycan təkcə Şərqi Qərba deyil, həm də Şimal-Cənub istiqamətində yüklərin daşınmasında böyük rol oynayır.

"Ölkəmizin dəmir yolu sektorunun gələcək inkişafında mühüm potensial görürük və bununla əlaqədar olaraq müvafiq kadrların təlimi və hazırlığı vacibdir. Azərbaycan Texniki Universitetinin Fransanın "Alstom" şirkəti ilə əməkdaşlığı ölkəmizdə dəmir yollarının və dəmir yolu layihələrinin gələcək inkişafına böyük töhfə verəcək", - C.Nağıyev qeyd edib.

Qeyri-neft məhsullarının ixracında artım qeydə alınıb

Cari ilin yanvar-may ayları ərzində Azərbaycanın ümumi ixracının dəyəri 16,1 milyard, o cümlədən qeyri-neft məhsulları üzrə ixracın dəyəri 1,5 milyard dollar olub. Qeyri-neft sektoru üzrə ixrac 2022-ci ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 22,1 faiz artıb.

İqtisadi İslahatların Təhlili və Kommunikasiya Mərkəzinin "İxrac icmalı"nın iyun sayında bildirilir ki, 5 ay ərzində yeyinti məhsulları üzrə ixracın dəyəri 334,4 milyon dollara çatıb. Spirtli və spirtsiz içkilərin ixracı 5,9

dəfə, şəkər ixracı 43,8, meyvə-tərəvəz ixracı isə 10,4 faiz artıb. 5 ay ərzində aqrar və aqrar-sənaye məhsulları üzrə birgə ixracın statistik dəyəri 16,9 faiz artaraq 349,1 milyon dollar təşkil edib. Qeyri-neft-qaz ixracının tərkib hissəsində əhəmiyyətli yer tutan aqrar-sənaye məhsullarının yaratdığı dəyər ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 55,8 faiz artaraq 92,2 milyon dollar olub.

"Bu gün Azərbaycan nəqliyyat və logistika habıdır"

Bu fikri Fransanın Azərbaycandakı səfiri Ann Bua-yon "Alstom"un tədris mərkəzinin (dəmir yolu sahəsində mütəxəssislər hazırlayan mərkəz) diplomlarının təqdim olunma mərasimində söyləyib.

Səfir qeyd edib ki, Fransa və fransız şirkətləri Azərbaycanın nəqliyyat sektorunun gələcək inkişafına töhfə verməyə hazırdır. Trend xəbər verir ki, onun sözlərinə görə, "Alstom" tədris mərkəzi Azərbaycan Texniki Universitetinin bazasında dəmir yolu işçilərinin hazırlanması prosesinə yeniliklər gətirir və ən son texnologiyaları tətbiq edir.

"Hamımız yaxşı bilirlik ki, bu gün Azərbaycan nəqliyyat və logistika habıdır. Ölkə möhtəşəm dəmir yolu və digər dəhlizlərə, həmçinin beynəlxalq əhəmiyyətli marşrutlara malikdir. Fransa fransız şirkətləri, xüsusən "Alstom"la yanaşı, nəqliyyat sektorunun gələcək inkişafına töhfə verməyə hazırdır", - deyər A.Bua-yon qeyd edib.

Səfir Fransanın Bakıda və Gəncədə də bir sıra dəmir yolu layihələrini maliyyələşdirəcəyini vurğulayıb.

Çoxdan qəbul olunmuş reallıq ki, hansı ölkə sənayenin inkişafına daha çox diqqət yetirirsə, o, uğur qazanır. Xüsusilə yüksək texnologiyalar hesabına sənayesini inkişaf etdirən ölkələr daha irəli gedirlər.

Xammal ixracatçısı olan ölkələr isə birjələrdə cərəyan edən proseslərin əsiri olurlar. İndi aydın olur ki, birjələrdə qiyməti təkcə iqtisadiyyatın qızıl qanunu olan tələb və təklif müəyyən edir. Əsasən də strateji xarakterli məhsulların alış-satışında qiymətləri idarə edən hegemon dövlətlərin siyasi ambisiyaları olur. Bu üzündən xammal ixracatçısı olan ölkələrin iqtisadiyyatları həmişə risk altında qalır.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə icra edilən iqtisadi islahatların əsas məqsədi də ölkənin neft-qaz gəlirlərindən asılılığını azaltmaqdır. Artıq bu istiqamətdə görülən işlər tədricən öz bəhrəsini verir. Son

dövlər ixracatda qeyri-neft sənaye məhsullarının çəkisinin artması da bununla bağlıdır.

Dövlət başçısı ölkənin hərtərəfli və dayanıqlı inkişafında qeyri-neft sənayesinin əhəmiyyətini vurğulayaraq demişdir: "Çünki neft sektoru həm qiymət dəyişikliklərinə, həm də neft hasilatının müəyyən artımına, yaxud azalmasına məruz qalır. Azərbaycan OPEK+ proqramının fəal iştirakçısıdır və biz bu yaxınlarda bütün ölkələrlə həmrəylik nümayiş etdiririk, çünki üçün hasilatın azaldılması üzrə üzərilməyə əlavə öhdəliklər götürmüştük. Buna görə də homin amillərə əsaslanaraq biz həmişə qeyri-neft iqtisadiyyatına və qeyri-neft sənayesinə daha çox diqqət yetiririk. Fikrimiz, bizim bu istiqamətdə də nəticələrimiz xeyli yaxşı olacaq".

Sitatın davamı olaraq qeyd edək ki, ölkəmizdə müasir sənaye müəssisələrinin qurulmasına xüsusi diqqət

Qəri Counz: "Azərbaycan enerji sahəsində geniş təcrübəyə malikdir"

Ulu Öndər Heydər Əliyevin yaratdığı bir çox dəyərli ənənələr bu gün də yaşayır, xalqımıza faydalar gətirir və zamanın tələbi ilə daha da inkişaf edir.

Nümunə kimi ilk dəfə 1994-cü ilin mayında Ümummilli Liderin təşəbbüsü və təşkilatçılığı ilə keçirilən Beynəlxalq Xəzər Neft və Qaz Sərgisini də göstərmək olar. Ötən illər ərzində bu tədbir genişlənmiş, yeni-yeni sahələri əhatə etmiş və çoxsaylı iştirakçı toplamışdır. Buna müvafiq olaraq adını da dəyişmiş və artıq ikinci ildir "Bakı Enerji Həftəsi" adlansa da, məkanını və məramını dəyişməmişdir.

Tədbirin bir yeniliyi də yekunda ona evsahibliyi edən Azərbaycanın paytaxtında regionlarına da üz tutmasıdır. Belə ki, keçən il həftənin yekun tədbiri Şuşa şəhərində keçirilmişdir. Bu il 31 may-3 iyun tarixlərində keçirilən tədbirlər isə sonuncu gün Naxçıvan şəhərində xüsusi sessiya ilə tamamlanmışdır.

"Bakı Enerji Həftəsi"nin bu diyara "səfər"i təsadüfi deyildi. Tədbirin təşkilatçıları burada keçirilən sessiyanı "Heydər Əliyev İli"nə həsr etdilər. Bu da böyük məntiqi mənə daşıyırdı. Çünki Naxçıvan Ulu Öndərimizin dünyaya göz açdığı məkandır. İştirakçılar və təşkilatçılar onu da yaxşı bildirdilər ki, Azərbaycanın yeni neft strategiyasının müəllifi Heydər Əliyevdir, o cümlədən sözügedən sərgi də onun yadigarlarındandır.

Bunları ölkəmizdə ən iri neft, qaz və ixrac layihələrinin əməliyyatçısı olan bp şirkətinin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə üzrə regional prezidenti Qəri Counz da vurğulamışdır. 2017-ci ilin əvvəlində Azərbaycana gəldiyi vaxtdan indiyədək bu gözəl ölkənin bir çox görməli yerləri və guşələri ilə tanış olduğunu demişdir. Naxçıvana ilk dəfədir səfər etdiyini və buralara valeh olduğunu bildirmişdir: "Sanki dünya sivilizasiyasının yarandığı yerlərdən birinə səfər etmişəm. Naxçıvanın qədim tarix və memarlıq abidələri haqqında çox eşitmışəm. Naxçıvanın çox qədim tarixi və özünəməxsus simvolikası var. O, həm də nadir təbiəti və zəngin mədəni irsi olan bir bölgədir. Azərbaycanın bir çox böyük müfəkkirləri, şairləri və yazıçıları əslən buradandırlar".

Naxçıvanın bu il bütün ölkədə anadan olmasının 100 illik yubileyi geniş qeyd

edilən Ümummilli Lider Heydər Əliyevin doğulduğu yer kimi böyük bir irsin daşıyıcısı olduğunu vurğulayan Qəri Counz sözügedən sessiya üçün bu diyardan daha münasib yer təsəvvür edə bilmədiyini də diqqətə çatdırmışdır. bp rəsmisinin Azərbaycanı və Heydər Əliyevə həsr etdiyi həmin çıxışından ayrı-ayrı hissələrlə oxucuları da tanış etmək istərdik.

Q.Counz: "Heydər Əliyevin liderliyi və fədakarlığı bu ölkədə öz silinməz izini qoyub. Onun xatirəsi Azərbaycan xalqı tərəfindən böyük ehtiramla yad edilir. Biz də bp-də bu böyük şəxsiyyəti dərin hörmət və minnətdarlıqla anırıq. Azərbaycanın müasir tarixi və yeni neft strategiyası Heydər Əliyevin uzaqgörənliyi sayəsində formalaşmışdır. O, haqlı olaraq hesab edirdi ki, ölkənin nəhəng karbohidrogen ehtiyatları onun iqtisadi və sosial inkişafında əsas amilə çevrilə bilər. O, həmin ehtiyatların işlənməsi üçün xarici investisiyaların və təcrübənin cəlb edilməsinin vacibliyini də bildirdi. "Azəri-Çıraq-Günəşli", Bakı-Tbilisi-Ceyhan və "Şahdəniz" kimi dünya səviyyəli enerji layihələrinin uğurla həyata keçirilməsi Heydər Əliyevin şəxson iştirakı və güclü dəstəyi ilə mümkün oldu. Bu gün biz Ulu Öndərin öz xalqı üçün cızdığı strateji baş planının möhtəşəm nəticələrinin şahidiyik. Həmin meqalayihələrin fenomenal iqtisadi inkişaf üçün necə zəmin yaratdığını və Azərbaycanı müasir enerji mərkəzinə çevirdiyini görürük".

Bəli, bu gün Azərbaycan global enerji oyunçusudur. Ölkəmizdə yeni enerji dövrünə keçid üçün də geniş imkanlar var. Yeri gəlmişkən qeyd edək ki, bp-nin regional prezidenti bunları da vurğulamışdır: "Ölkənin nəhəng neft və qaz ehtiyatları enerjiyə artan tələbatı qarşılamaya və təchizatın təhlükəsiz və etibarlı olmasını təmin etməyə imkan verir. Prezident İlham Əliyevin və Azərbaycan hökumətinin dəstəyi sayəsində ölkənin böyük enerji layihələri bütün maraqlı tərəflərə fayda gətirməkdə davam edir. İnandırıcı ki, Azərbaycan yeni enerji dövrünə keçid prosesində də irəlidə gedə bilər. Çünki bunun üçün münasib olan hər cür şəraiti var. Azərbaycan qabaqcıl infrastrukturaya, güclü tərəfdaşlıq əlaqələrinə və enerji sahəsində geniş təcrübəyə malikdir. Ölkənin həmçinin zəngin bərpəolunan enerji resursları var. Xüsusən də Naxçıvan və Şərqi Zəngəzur kimi bölgələrdə. Bu ərazilər böyük günəş, geotermal, hidroenergetika və külək potensialı ilə seçilir. Bu rəngarənglik tam xalis sıfır enerji sistemi üçün ideal imkan yaradır. Azərbaycan da bu əraziləri nümunəvi "yaşıl zona"ya çevirmək niyyətindədir".

bp-nin indiyədək Azərbaycanın möhtəşəm enerji tarixinin bir hissəsi olmağında böyük qürur duyduğunu bildiren Qəri Counz demişdir: "Bundan sonra isə biz ölkənin enerji gələcəyinin formalaşmasına da dəstək verməyə hazırıq".

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

Qeyri-neft-qaz sənayesinin inkişafından başqa yol yoxdur

verilir. Bu məqsədlə sənaye zonalarında çalışmaq istəyən yerli və xarici investitorlara sərfəli güzəştlər edilir. Onun nəticəsidir ki, son bir neçə ildə çox sayda yerli və xarici sahibkar bu əlverişli imkanlardan istifadə etməyə qərar vermişdir.

Söz düşmüşkən, Azərbaycanda qeyri-neft-qaz sənayesinin inkişafında özəl sektorun rolu böyükdür. Sahibkarlığın inkişafına verilən dövlət dəstəyi sayəsində qeyri-neft-qaz sənayesində məhsul istehsalında iş adamlarının rolu artır. Təkcə cari ilin yanvar-may aylarında sənayedə qeyri-dövlət sektorunun payı 85,9 faiz olmuşdur.

Başqa fakt: Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumatda qeyd edilir ki, cari ilin ilk 5 ayında neft-qaz sektorunda məhsul istehsalı 2,8 faiz azalsa da, qeyri-neft sektorunda 7,4 faiz artmışdır.

Hesabat dövründə toxuculuq sənayesi, geyim, dəri və deridən məmulatlar, ayaqqabıların istehsalı sahələrində 207,3 milyon manat dəyərində məhsul istehsal edilmiş, əvvəlki ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə toxuculuq sənayesində 49,9 faiz artım müşahidə edilmişdir. Qeyri-neft-qaz sektorunda kimya sənayesi önəmli rol oynayır. Hesabat dövründə kimya sənayesi, əczaçılıq məhsul-

larının, rezin və plastik kütlə məmurlarının istehsalı sahələrində 847,4 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuşdur. Ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə rezin və plastik kütlə məmullarının istehsalı 16,5, kimya sənayesi məhsullarının istehsalı 8,9 faiz artmışdır.

İndiki halda ölkəmizdə tikinti materialları istehsalının artmasının böyük əhəmiyyəti var. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə nəhəng abadlıq-quruculuq işləri görüldüyü üçün tikinti materiallarına tələbat xeyli artıb. Deməli, istehsal, yeni təklif də bu tələbə cavab verməlidir.

Bos statistika nə deyir? DSK-nin məlumatına görə, hesabat dövründə tikinti materiallarının istehsalı sahəsində cari ilin 5 ayında istehsalın ümumi dəyəri 402,2 milyon manat olmaqla əvvəlki ilin müvafiq dövrünün göstəricisini 18,8 faiz üstələmişdir. Bu aylar ərzində tikinti gipsinin istehsalı 2,2 dəfə, əhəng istehsalı 56,2, tikinti şüşəsinin istehsalı 29,7, beton istehsalı isə 21,7 faiz artmışdır. Metallurgiya sənayesi və hazır metal məmullarının istehsalına gəldikdə, cari ilin yanvar-may aylarında həmin sahə üzrə 425,9 milyon manatlıq məhsul istehsal olunmuş, hazır metal məmullarının istehsalı sahəsində 9,7 faiz artım müşahidə edilmişdir.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

Azərbaycanın gömrük xidməti DGT-nin Maliyyə Komitəsinə üzv seçilib

Dünya Gömrük Təşkilatı (DGT) Gömrük Əməkdaşlıq Şurasının 141/142-ci sessiyası başa çatıb. DGT-nin Brüsseldəki baş qarargahında keçirilən tədbirdə Azərbaycan Dövlət Gömrük Komitəsinin sədri Şahin Bağrovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti iştirak edib.

Sessiyanın son iş günündə büdcə və maliyyə məsələlərinin müzakirəsi aparılıb, DGT-nin baş katibi, DGT Gömrük Əməkdaşlıq Şurasının sədri və digər vəzifələrə, eləcə də DGT-nin müvafiq qurumları üzrə seçkilər keçirilib.

Dünya Gömrük Təşkilatının Gömrük Əməkdaşlıq Şurasının sədri vəzifəsinə Cənubi Afrika Respublikasının, DGT baş katibi vəzifəsinə isə Amerika Birləşmiş Ştatlarının nümayəndələri seçiliblər.

Azərbaycan 2023-2024-cü illər üçün DGT-nin Maliyyə Komitəsinə üzv seçilib. Norveç Krallığı isə DGT-nin Avropa regionu üzrə sədr müavini olub.

Taxıl biçini davam edir

Sahələrin 38,9 faizində biçin başa çatıb

İyunun 25-nə olan operativ məlumata görə, 410237 hektar sahədə biçin prosesi başa çatıb. Sahələrdən 792444 ton arpa və 523354 ton buğda yığılıb. Orta məhsuldarlıq arpa üzrə 30,4, buğda üzrə 34,9 sentnerdir.

Artıq Aran rayonlarında arpa biçini tam yekunlaşmaq üzrədir. Bu gündəlik payızlıq arpa sahələrinin 65 faizi biçilib, yaxın günlərdə dağətəyi bölgələrdə arpa biçinində start verilecək.

Bu mövsüm Ağcabədi rayonunda 38290 hektar sahədə payızlıq taxıl əkilib. İyunun 25-dək 9924 hektar sahədə biçin başa çatıb. Sahələrdən 40 min tondan çox məhsul yığılıb. Taxıl üzrə orta məhsuldarlıq 40 sentnerdən yuxarıdır. Ağcabədi rayonunda xüsusilə buğda üzrə məhsuldarlıq göstəricisi yüksəkdir. Biçin başa çatmış buğda sahələri üzrə orta məhsuldarlıq göstəricisi 46 sentnerə çatıb.

Hazırda rayonun taxıl sahələrində 43 kombayn biçin aparır. Bunlardan 35 kombayn "Aqroservis" ASC-nin yerli rayon bölməsinin balansında olan və digər bölmələrdən dislokasiya edilmiş kombaynlardır. Biçin prosesinə həmçinin fiziki və hüquqi şəxslərə məxsus 8 özəl kombayn cəlb olunub.

Qeyd edək ki, hazırda respublikanın 61 rayonunda biçin gedir. Biçin prosesinə ümumilikdə 1491 kombayn cəlb olunub. Ölkə üzrə biçin aparılmış sahələrin 112952 hektarı "Aqroservis" ASC-nin kombaynları, qalan hissəsi isə özəl kombaynlar vasitəsilə biçilib. "Aqroservis" ASC-nin kombaynları dislokasiya planı üzrə ilkin mərhələdə 5 hektaradək olan kiçik sahələrdə biçin aparır. Sosial biçin prosesi növbəlik prinsipi əsasında həyata keçirilir.

Qeyd edək ki, bu il ölkə ərazisində 1 milyon hektardan artıq sahədə taxıl əkilib ki, bunun 40 faizi arpa, 60 faizi buğda sahəsidir.

Gəncədə dəmir yolu mütəxəssisləri hazırlanacaq

Gələcək il Gəncədə Fransanın "Alstom" şirkətinin tədris mərkəzinin açılması planlaşdırılır.

Bunu şirkətin Azərbaycan, Gürcüstan, Özbəkistan və Türkmənistan üzrə icraçı direktoru Elşən Zeynalov "Alstom"un tədris mərkəzinin (dəmir yolu sahəsində mütəxəssislər hazırlayan mərkəz) diplomlarının təqdim olunma mərasimində deyib. Onun sözlərinə görə, dəmir yolu sahəsi bütün ölkələrin iqtisadiyyatlarının təkanverici qüvvəsidir.

"Dəmir yolu sahəsi uzun illər üzrə perspektivlərə malikdir və əminlik ki, tələbələrımız Azərbaycanın dəmir yollarının və bütün ölkələrdə nəqliyyat sektorunun inkişafına böyük töhfə verəcəkdir", - deyər E.Zeynalov əlavə edib.

Pakistandan gətirilmiş çəltik sortları açıq sahələrə köçürülüb

Kənd Təsərrüfatı Nazirliyinin tabeliyində fəaliyyət göstərən Dövlət Toxum Fondu tərəfindən Pakistan İslam Respublikasından Azərbaycana gətirilən yeni çəltik sortları istixanalardan açıq sahələrə köçürülüb.

Cənub zonasının fermerləri tərəfindən yeni sortların ısağı uğurla həyata keçirildikdən sonra əkinə yararlı açıq sahələrə köçürülüb.

Dövlət Toxum Fondundan alınan yeni çəltik sortlarından bu il yüksək məhsuldarlıq gözlənilir. Qeyd edək ki, əkinqabağı sahələrdə hamaralama, tirləmə işləri aparılıb və normaya uyğun su ilə dölürülüb. Hazırda sahələrdəki su dəyişdirilib, əlaq otlarına qarşı mübarizə tədbirləri görülür.

Xatırladaq ki, Dövlət Toxum Fondu tərəfindən ölkəmizə id-xal olunan yeni "KS-282", "KSK-133", "PK-386" və "Chenab Basmati" çəltik sortları təzətişən, məhsuldar və xəstəliklərə qarşı davamlıdır. Bitkinin hündürlüyü 100 sm, dəninin uzunluğu 6,7 mm olmaqla məhsuldarlığı hektardan 10 tondur.

Xeyirxahlıq və mərhəmət bayramı

Qurban bayramı xeyirxahlığın, bərabərliyin, fədakarlığın simvolu sayılır. Əsrlər boyudur ki, bu bayram Azərbaycanda yüksək əhvali-ruhiyyə və böyük təntənə ilə qeyd edilir. Qurban bayramı İslam aləmində ən müqəddəs bayramlardan biridir. Hər il hicri təqvimə ilə zilləcə ayın 10-cu günündən başlayır və üç gün davam edir.

Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra Milli Məclisin 1992-ci il 27 oktyabr tarixli "Azərbaycan Respublikasının bayramları haqqında" qanununa əsasən, Qurban bayramı ölkəmizdə dövlət səviyyəsində keçirilir. Bu bayram mərhəmət duyğularının təəcəsimi olmaqla yanaşı, həm də bərabərlik, dözümlülük ovqatını gücləndirir.

Yaradana qəlbən sadiqliyin hekayəsi

Haqqında müqəddəs kitabdan - Qurani-Kərimdə də bəhs olunan bu bayramın tarixi ömrünü Yaradana xidmətə həsr etdiyi üçün "Allahın dostu" ləqəbini qazanmış Həzrət İbrahim peyğəmbərlə bağlıdır. Övladı olmayan İbrahim peyğəmbər uzun illər dua edir. Ahıl yaşında arzusuna çatır. Allah ona bir oğul nəsihət edir. İbrahim peyğəmbər oğlu İsmayılı anası Həcərlə birlikdə Məkkə yaxınlığında yerləşdirir. Bir gün İbrahim peyğəmbər yuxusunda Allahın ondan yeniyyətə yaşına çatmış oğlu İsmayılı qurban kəsməyini buyurduğunu görür. Bu yuxu peyğəmbəri qəssələndirir. Yaşlı ataya sevimli övladını itirmək fikri ağır təsir edir. Odur ki, yuxuda gördüklərinə

əməl etmir. Ancaq eyni yuxunu təkrar-təkrar görür. Dərk edir ki, Yaradanın əmri yerinə yetirilməlidir. Bundan sonra tərəddüdünə son qoyur. Oğlunu qurban kəsmək üçün Məkkə yaxınlığındakı Məna dağına aparır. İsmayıl qurban verilməsinə bilmədən etiraz etmir. O da atası kimi bunu Allahın buyruğu kimi qəbul edərək razılaşır. Yolboyu üç dəfə şeytan İbrahimi fikrindən daşdırmamağa, yeniyyətə oğlunu qurban verməməyə çağırır. Amma o, şeytana aldanmır. Allaha qəlbən yaxın və sadiq olduğunu göstərir.

Məna dağında oğlunu qurban kəsmək istəyən İbrahim bığağı kəsmir. Elə bu vaxt vəhy mələyi Cəbrayıl nazil olur. O, Həzrət İbrahimi Yaradandan sinəsinə üzəgə çıxardığını, oğlunu deyil, Allahın göndərdiyi qoçu qurban kəsməsinə buyurur: "Ey İbrahim! Artıq sən rəyanın düzgünlüyünü (Allah tərəfindən olduğunu) təsdiq etdin. Sənə yuxuda nə əmr olunmuşdursa, onu yerinə yetirdin. Yaradandan sonə lütf edərək oğlunun yerinə bir qoç kəsməyi buyurur. Biz yaxşı iş gördükləri belə mükafatlandırırıq".

Qurban bayramının yaranması tarixi bərədə qeyd etdiklərimiz, Həzrət İbrahimin hekayəsi Allaha qəlbən bağlılı

ğın, onun əmrinə tərəddüdsiz itaətin, sədaqətin nümunəsidir. Bu həm də insanın qurban verilməsinin qadağan olunduğunu təsdiq edir.

Sosial yardımlaşma, xeyirxahlıq...

Azərbaycanda da yüzillərdir ki, qeyd olunan bu müqəddəs bayramın mahiyyətində sosial yardımlaşma, xeyirxahlıq duyğuları var. Belə ki, bayram günü kəsilən qurban paylaşılmalıdır. Qurban kəsilməsi mərasiminin bir əhəmiyyəti də ondan ibarətdir ki, kasıblara, ehtiyacı olanlara bu ətdən verilməlidir ki, onlar da doğunca yeyə bilsinlər. Yəni bununla maddi cəhətdən imkanlı olanlar, heç olmasa, bir günlük də olsa, kasıbların ehtiyacını ödəməlidirlər. Həzrət Məhəmməd Peyğəmbər (s.v.s) bir hədisdə buyurub: "Allah qurbanlıq gününü bayram kimi qərarlaşdırdı ki, kasıblar da həmin gün ət xörəyi yeyə bilsinlər. Ona görə siz də kasıblara qurban payı verin".

Qurbanı fərdi və ya müştərək qaydada kəsmək mümkündür. Daha yaxşı olar ki, xırda-buynuzlu heyvan fərdi qaydada, iribuynuzlu heyvan isə müştərək qaydada kəsilsin. Ancaq hər heyvan qurban kəsilməsi üçün seçilə bilməz. Belə ki, xəstə, axtalanmış, buynuzlu qırılmış və ya hər hansı bədən üzvündə eybi olan heyvanı qurban kəsmək olmaz. Yaşlı heyvanı da qurban kəsmək İslamda düzgün hesab edilmir. Bir sözlə, qurbanlıq heyvan sağlam və nöqsansız olmalıdır.

"Bakı Abadlıq Xidməti" MMC

Azərbaycan xalqını
Qurban bayramı
münasibətilə təbrik edir,
firavan həyat, ruzi-bərəkət və
xoş günlər arzulayır!

Ölkəmizdə hər il Qurban bayramı günlərində heyvan kəsimi və satışın rahat həyata keçirilməsi məqsədilə qurbanlıq heyvanların satışı və kəsimi xidmətləri təşkil edilir. Heyvanların kəsimi və satışı aidiyyəti dövlət orqanlarının müəyyən etdiyi yerlərdə həyata keçirilməli olduğu diqqətə çatdırılır. Sanitariya-gigiyena tələblərinə uyğun olmayan küçə, yol kənarı, məhəllə və digər ictimai yerlərdə kəsimlərin aparılması qadağan edilir. Qeyd edək ki, baytarlıq şəhadətnaməsi olmadan iri və xırda-buynuzlu heyvanların daşınması da yolverilməz hesab olunur.

Qurban bayramı həm də müsəlmanların birlik, həmrəylik və qardaşlıq duyğularını ifadə edir. İnsanlar bir-birləri ilə bayramlaşır, sevinclərini bölüşürlər. Qurban bayramında qohumlara, yaxınlara qonaq gədir, küsülülər bərsir, kimsəzlərə baş çəkirlər.

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

AHİK daha 5350 ailəyə bayram sovgatı göndərmiş

Azərbaycanda hər zaman şəhid ailələrinə və qazilərə, müharibə iştirakçılarına və aztəminatlı ailələrə diqqət və qayğı göstərilir.

Bayramlarda, əlamətdar günlərdə bu kateqoriyadan olan insanlara baş çəkilir, maddi-mənəvi dəstək göstərilir. Bu aksiyada iştirak edən ictimai təşkilatlardan biri də Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasıdır.

AZƏRTAC xəbər verir ki, önənin davamı olaraq Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyası (AHİK) qarşından gələn müqəddəs Qurban bayramı münasibətilə iyunun 25-də ölkəmizin rayonlarında yaşayan 4100 aztəminatlı ailəyə, o cümlədən şəhid və qazi ailələrinə orzaqla dolu avtomobil karvanı yola salıb. Bundan başqa, Naxçıvan Muxtar Respublikasında yaşayan həmin kateqoriyadan olan 1250 ailəyə də bayram sovgatı göndərilib.

Qeyd edək ki, AHİK-dən başqa, sahə həmkarlar ittifaqları da bu ərəfədə həssas kateqoriyadan olan ailələrə orzaq yardımları göstərirlər.

AHİK-in sədri, Milli Məclisin deputatı Səttar Möhbəliyev jurnalistlərə müsahibəsində ölkəmizdə müxtəlif sosial layihələr icra olduğunu bildirdi. Həssas əhali qruplarının sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi istiqamətində əhəmiyyətli işlər görüldüyünü diqqətə çatdıran Səttar Möhbəliyev bu istiqamətdə həyata keçirilən tədbirlərdə ölkəmizin aparıcı ictimai təşkilatlarının da fəal iştirak etdiklərini, bu cür humanist layihələrə dəstək verdiklərini qeyd etdi.

"Heydər Əliyev Fondu bu istiqamətdə də nümunəvi fəaliyyəti ilə seçilir. Fondun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə şəhid ailələrinə, qazilərə, aztəminatlı ailələrə bayramlarda və dövlətimiz üçün əlamətdar günlərdə sovgatlar,

hədiyyələr göndərilir, bayram süfrələri təşkil olunur. Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları da qeyd olunan sosial layihələrin əsas iştirakçılarıdır", - deyərək AHİK-in sədri vurğulayıb.

Sovqatla dolu maşın karvanı yola düşdükdən sonra Səttar Möhbəliyev Birinci Qarabağ müharibəsinin bir qrup iştirakçısı və qazisi, şəhid ailələrinin üzvləri, həmçinin aztəminatlı ailələrdən olan vətəndaşlarla görüşüb. Onları qarşından gələn Qurban bayramı münasibətilə təbrik edən AHİK sədri vətəndaşların qayğı və problemləri ilə maraqlanıb, müraciətlərini dinləyib. Sonda görüş iştirakçılarına maddi-mənəvi dəstək göstərilib. Vətəndaşlar diqqət və qayğıya görə minnətdarlıqlarını bildirdilər.

Xatırladaq ki, AHİK İcraiyyə Komitəsinin müvafiq qərarları əsasında 2020-ci ildə 3900, 2021-ci ildə 7900, 2022-ci ildə 13 min 65, cari ilin mart ayında isə 4650 şəhid ailəsi və qazi, həmçinin aztəminatlı ailələr üçün sovgat göndərilib. Eləcə də Naxçıvan Muxtar Respublikası Həmkarlar İttifaqları Şurasına orada yaşayan həmin kateqoriyadan olan ailələrə sovgat göndərilməsi üçün hər dəfə maliyyə vəsaiti ayrılıb.

Coca-Cola

şirkəti Azərbaycan xalqını

Qurban bayramı

münasibətilə təbrik edir,
bolluq və firavan həyat
arzulayır!

Bayramınız mübarək!

Qəzetin daim yenilənən
rəsmi internet ünvanı:
www.azerbaijan-news.az

"Global Energy Azerbaijan"

şirkəti və onun törəmə şirkətləri

Azərbaycan xalqını

"Absheron Operating Company"

"Binagadi Oil Company"

"Karasu Operating Company"

"Shirvan Operating Company"

"Neftechala Operating Company"

Müqəddəs Qurban bayramı

*münasibətilə təbrik
edir, hər bir ailəyə
səadət, sevinc
dolu günlər və
firavan həyat
arzulayırlar!*

Tarixlə müasirliyi, təbiətlə mətbəxi birləşdirən nədir

Hər bir insan işləməklə bərabər, istirahət etməyi də düşünür. Təbii ki, bu onun haqqıdır. Məzuniyyətə çıxanların bir qismi əsasən xarici ölkələrdə dincəlməyə üstünlük verirlər. On bir aylıq fasiləsiz işdən sonra səyahətə çıxmaq, dünyanın gözəli, görülməli yerlərini ziyarət etmək həm yaxşı ruh dinliyi, həm də başqa ölkə, xalq haqqında məlumat əldə etməkdir.

Məlumdur ki, ikiillik karantin şərtləri azərbaycanlıların istirahətini məhdudlaşdırmışdı. Sərhədlər bağlı olduğu üçün insanların xaricə getmək imkanları sifirə enmişdi. Amma hava yolları açıldıqdan sonra gəzmək, dincəlmək üçün yenidən fürsət yarandı. Bununla yanaşı, ölkə daxilində dincəlməyə, müalicə almağa üstünlük verənlər də az deyil. Quba, Qusar, Lənkəran, Qəbələ, Şəki, Şamaxı, Şabran, Nabran, Qax, İsmayıllı, Astara və digər regionlarımızın təkrarsız təbiəti, yerli mətbəxi daxili turizmin "əlinəndən tutduğunu" üçün həmin yerlərə səyahət edənlər xeyli çoxalıb. Yaxın vaxtlarda Qarabağ və Şərqi Zəngəzur da turizm marşrutlarına əlavə olunacaq. Artıq turizm şir-

kətləri həmin istiqamətlərdə turlar təşkil etmək haqqında fikirləşirlər.

Bəs xarici ölkə vətəndaşları turist kimi Azərbaycanı seçməkdə nə qədər maraqlıdır? Öncə onu deyək ki, xeyli vaxtdır turizm Azərbaycan da iqtisadiyyatın ayrıca bir sektoru kimi formalaşmışdır. Bu gün dünyada turizm üzrə 148 ölkə arasında 39-cu yerdə qərarlaşan Azərbaycana marağ həddən artıq çoxalıb. Maraqlıdır ki, bunun kökündə işğaldan azad edilmiş Qarabağ və Şərqi Zəngəzura səyahət etmək arzusu da var.

Bununla belə, turistləri Azərbaycana əsas cəlb edən milli mətbəximiz, təbii təbiət, tarixi abidələrimiz və turizm infrastrukturudur. Paytaxtımızın da dünyanın ən gözəl şəhərləri

ri sırasında olduğunu heç kim inkar edə bilməz. Bakının qədimdən qədim tarixi abidələri, müxtəlif memarlıq üslubunda tikilmiş binaları, parkları, İçərişəhəri, bənzərsizliyi ilə diqqət çəkən Dənizkənarı bulvarı hər kəsi heyran edir. Bizə qalan onlara gülrüzlü "Xoş gəldiniz" demək və normal xidmət etməkdir.

Xidmət deməyən, xarici turistlərə göstərilən xidmətin səviyyəsi ilə bağlı suala həmsöhbət olduğumuz Bakıdakı turizm şirkətlərindən birinin öməkdaşı Samirə Məhərrəmovaya belə cavab verdi:

- Qonaqları hava limanında qarşılayıb hotellərə yerləşdirmək, gözəli, görülməli yerlərə aparmaq və səyahət günləri bitəndən sonra yenidən hava limanına qaytarmaq əsas xidmətimizdir. Onların istəklərini və arzularını uyğun olaraq bölgələrimizdəki mədəni, tarixi abidələr və dağ turizmi ilə tanış etmək, eləcə də nəqliyyat, ekskursiyalar, yemək və hotelle təminat etmək həmin xidmətə daxildir.

madan artır. Çünki regionlarımızda turizm infrastrukturunu təzəliklərin. Bir vaxtlar qaz, su, elektrik təchizatında problemi olan rayonlarda indi bu hallar demək olar yoxdur. "Şahdağ" qış-yay turizm kompleksi bir dəfəyə 5 min turisti qəbul edə bilir. Qəbələdəki qolf meydançasına görə ora gedən turistlərin də sayı çoxdur. Bakının tarixi yerləri isə hələ də turistləri özünə cəlb edir. Çox maraqlıdır ki, Yaxın Şərqi ölkələrindən gələn turistlər Qəbələyə üstünlük verirlər. Şimal-Şərqi Asiya ölkələrindən gələn turistlər isə daha çox Şəkiyə üz tuturlar. Yeri gəlmişkən, onu da deyim ki, Azərbaycanın hazırkı sürətli inkişafı xarici iş adamlarında çox böyük marağ yaradıb. Onlar turist kimi gəlsələr də, ölkəmizə sərmayə qoymaq istəyirlər. Bilirlər ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı dumdan güclənir. Hansı ölkənin iqtisadiyyatı güclüdirsə, ora marağ da çox olur. Bu səbəbdən də Azərbaycana bugünkü axın turizminin yaxın illərdə daha çox güclənəcəyinə imkan yaradacaq. Çünki vətənimizdə 11 iqlim tipindən 9-nun olması onu dünyanın başqa ölkələrindən fərqləndirir. Fərqli hət də bizdə qış xizək turizmindən tutmuş, çimərlik kurort turizminə kimi müxtəlif turizm növlərinin inkişafı etməsindir. Xarici turistləri cəlb edən Naxçıvanın duz dağı, Qəbələnin quruğu, Abşeronun Yanar dağı, palçıq vulkanları, Naftalanın nefti Azərbaycan turizminin üstünlükləridir."

Samirə xanımla söhbətimizdən məlum oldu ki, pandemiyadan sonra Azərbaycana səfər edən turistlərin sayında artım müşahidə olunur. Xüsusilə də Yaxın Şərqi və Şimal-Şərqi Asiya ölkələri olan Birləşmiş Ərəb Əmirliklərindən, Türkiyə, İsrail, Misir, Yaponiya, Cənubi və Şimali Koreyadan gələn ilk sıralardadır.

"Turistlər tur paketləri gəlir, yoxsa fərdi gələnələr çoxdür?" sualımıza həmsöhbətimiz belə cavab verdi:

- Tur paketləri gələnələr üstünlük təşkil edirlər. Türkiyə, Kipr, İsraildən gələnələr əsasən ailə üzvləri və dostlarla səyahət etməyi xoşlayırlar. Yaponiya, Koreya, Rusiyadan olan turistlər isə, adətən, fərdi gəlirlər. Onu da deyim ki, birincilər daha çox pul xərcləyirlər. İkincilərin marağında isə mədəni irsimiz, tarixi abidələrimiz olduğu üçün birincilərdən fərqli olaraq nəqliyyat vasitəsi və gecələmə yeri onlar üçün prioritet deyildir. Təbii ki, belə halda çox pul xərcləməyə də gərəkdir.

Züleyxa ƏLİYEVƏ,
"Azərbaycan"

Rusiyada hərbi qiyam sülhlə bitdi

"Rusiyada antiterror əməliyyatı rejimi çox yaxın vaxtlarda ləğv ediləcək". Bu barədə Prezident Vladimir Putinin mətbuat katibi Dmitri Peskov məlumat verib.

Məlum olduğu kimi, "Vaqner"çilər tərəfindən Rostovda başlanan və getdikcə daha çox əraziləri əhatə etmək ehtimalı olan hərbi qiyamın qarşısını almaq üçün srağın Moskva, habelə Moskva və Voronej vilayətlərində antiterror əməliyyatı rejimi tətbiq edilmişdi. Bir müddət əvvəl isə Kreml Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun vasitəçiliyi ilə "Vaqner" özəl hərbi şirkətinin (ÖHŞ) döyüşçülərinin dislokasiya yerlərini qaytarmaları barədə razılığın əldə edildiyini bildirmişdir.

Son məlumata əsasən, Yevgeni Priqojinə qarşı cinayət işinə də xitam veriləcək və o, Belarusa gedəcək. Dmitri Peskovun deyinə görə, Belarus Prezidenti Aleksandr Lukaşenkonun Priqojinə danışıqlar aparıb, nəticədə onlar "bütün vəziyyəti gərginliyi artırmadan" həll etməyə nail olublar. Yekunda "Vaqner"çilərin öz düşmənlərinə qayıtmaları ilə bağlı razılıq əldə olunub və qiyamçılar Rostov-Dondan və Voronej vilayətindən çıxıblar.

Onların arasında arzu edənlər və qiyama qoşulmayanlar Müdafiə Nazirliyi ilə müqavilə bağlaya bilərlər. Qalan döyüşçülərə gəlince, cəbhədəki xidmətlərini nəzərə alaraq heç kim onları təqib etməyəcək.

Xatırladaq ki, iyunun 24-də Rusiya Federasiyasının Prezidenti Vladimir Putin ölkədə yaranmış vəziyyətlə bağlı xalqa müraciət edərək "Vaqner"in rəhbəri Yevgeni Priqojinin hərəkətlərini "qiyam" və "avantiura" adlandırmışdır. Dövlət başçısı üsyançıları cinayətkar fəaliyyətdə iştirakını dayandırmamağa çağırmışdır: "Mən bu cinayət cəlb olunanları fəlakətli və faciəli, təkrarlınmaz səhvə yol verməməyə, yeganə düzgün seçim etməyə - cinayət əməllərində iştirakdan əl çəkməyə çağırıram". Vladimir Putin bildirmişdir ki, Rusiyada üsyan təşkil etməyə çalışanları ölkəni qardaş qırğınına, məğlubiyyətə, təslim olmağa sövq edirlər.

O, baş verənləri xəyanət adlandırmış və qiyamçılara qarşı sort tədbirlərin görülməyini vurğulayaraq qeyd etmişdir ki, xəyanət yoluna qəsdən qədəm qoyan, silahlı üsyan hazırlayan, şantaj və terror üsullarına əl atan hər kəs qaçılmaz cəzasını çəkəcək, hom qanun qarşısında, həm də xalq qarşısında cavab verəcək.

Prezident həmçinin əlavə etmişdir ki, silahlı qüvvələr və digər dövlət qurumları lazımı ömrləri alıblar. O, "Vaqner" ÖHŞ-nin hərəkətlərini "arxadan vurulan zərbə" adlandırmış və ölkədəki vəziyyəti 1917-ci ilin oktyabrı ilə müqayisə etmişdir.

Qeyd edək ki, "Vaqner" Sankt-Peterburqdan olan iş adamı Yevgeni Priqojinin 10 il öncə yaratdığı qeyri-rəsmi özəl silahlı birləşmədir. Bu qruplaşma hələ 2013-cü ildə Suriya döyüşlərində üzə çıxan "Slavyan korpusu" adlı Rusiya müzdlü birləşməsindən qaynaqlanır. Şirkətə daxil olan müzdlülərin Konqo Demokratik Respublikası, Sudan, Liviya, Madaqaskar, Anqola, Qvineya, Qvineya-Bisau, Mozambik, Zimbabve, Suriya, Mərkəzi Afrika Respublikası və digər ölkələrdə xüsusi tapşırıqlar icra etdiyi və hərbi əməliyyatlar həyata keçirdiyi bildirilir.

Ötən ilin fevralında Rusiyanın Ukraynada başladığı və hələ də davam edən xüsusi hərbi əməliyyatın da fəal iştirakçısı olan bu qruplaşmaya həbsxanalarından xeyli sayda məhbus köntüllü olaraq cəlb edilmiş.

Rizvan CƏFƏROV,
"Azərbaycan"

"Apple"ın ilk qarışıq reallıq cihazı

"Apple" "Vision Pro" adlı ilk qarışıq reallıq (Mixed Reality/MR) cihazını təqdim edib. O, ilk mərhələdə AR (Artırılmış reallıq) cihazı kimi qələmə verilə bilər, onda xüsusi dünyə vasitəsilə VR (Virtual reallıq) rejimə keçid imkanı da reallaşdırılıb.

"Vision Pro"nın kompleksində idarəetmə təchizatları mövcud deyil. Belə ki, idarəetmə prosesi gözlər, barmaq jestləri və səsli əmrlər vasitəsilə həyata keçirilir. Cihazın konstruksiyası 5 sensor, 12 kamera və 2 yüksəkkeyfiyyətli ekrandan təşkil olunub. O, həmçinin aktiv soyutma sistemə və yüksəkkeyfiyyətli səsəməni təmin edən 2 stereo səs gücləndiriciyə sahibdir. Bataryaya naqil vasitəsilə qoşulan MR 2 saat ərzində çalışa bilər.

MR cihazı hazırda texnologiya bazarında olan ən yüksəkkeyfiyyətli micro-OLED ekranlarla təchiz olunub. Onlar rekord göstəricidə piksel sıxlığına sahibdirlər. Bu isə istifadəçiyə 4K-dan daha yüksək keyfiyyətdə görüntünü təqdim edir. Cihaz, həmçinin istifadəçini "Optic ID" göz skanı vasitəsilə tanıya bilər. Cihazdan istifadə zamanı istifadəçinin qarşısına dairəvi ikonlar şəklində

olan təbiiqələr ortaya çıxır, ikonlar sanki göydə asılı vəziyyətdə qalır. İstifadəçi işə salınan təbiiqlərin pəncərələrinin ölçülərini istədiyi kimi tənzimləyir və onları AR mühit çərçivəsində istənilən yeri sürüşdürür.

Hor hansısa təbiiqdən istifadə edən zaman istifadəçi öz istəyinə uyğun olaraq işə salınmış təbiiqin ətrafını qara fon və ya hansısa mənzərəyə çevirə bilər. Yaxınlıqda kənar şəxs olan zaman onun ətrafındakı interfeys şəffaf olur. Eyni anda "Vision Pro"dan istifadə edən gözələri də ekran xaricindən görünməyə başlayır. Bu texnologiya "EyeSight" adlanır. İstifadəçi "Vision Pro" vasitəsilə 3D videolar da çəkiş onları izləyə bilər.

Şirkətin ilk MR cihazı gələcək ilin əvvəlində satışa çıxacaq.

Virtual mühitdəki obyektləri hiss etdirən yeni əlcək

Hollandiyanın "SenseGlove" texnologiya şirkəti "Nova 2" əlcəyini təqdim edib. Bu texnoloji əlcək virtual və artırılmış reallıq mühitindəki obyektlərlə qarşılıqlı əlaqə zamanı güclü taktik geridönüşü sərgiləyir. Bu əlcək vasitəsilə dünyanın digər hissəsində yerləşən biznes partnyorun əlini sıxmaq və ya müxtəlif rəqəmsal obyektlərlə qarşılıqlı əlaqədə olmaq olar.

Yeni texnologiya əlcəkdən istifadə edən şəxsə toxunmuş hissələrini imitasiya edir. İstifadəçinin əlinə toxunan istənilən virtual obyekt real kimi hiss olunur. Güclü taktik geridönüş texnologiyası bu halda istifadəçinin barmaq hərəkətlərini məhdudlaşdırır və nəticədə istifadəçidə əl vasitəsilə real obyektin tutulması hissi yaranır.

Qeyd etmək lazımdır ki, "Nova 2" bu ilin sonunda satışa çıxacaq.

"Google Lens" dəri xəstəliklərini təyin edəcək

Fotolardakı obyektləri, mətnləri təyin etməyi bacaran və istifadəçiyə bir sıra faydalı imkanları təqdim edən "Google Lens" in funksionallığı genişləndirilib. Servis daha bir neçə faydalı funksiya əldə edib. Onlardan biri sağlamlıqla bağlıdır.

Belə ki, "Google Lens" çəkilmiş foto vasitəsilə dəri xəstəliklərini təyin edə biləcək. Bu funksiya diaqnostik xarakter daşımasa da, istifadəçiyə hansı tibbi mütəxəssisə müraciət etmək lazım olduğunu müəyyən etməkdə kömək edəcək.

Yeni funksiyadan istifadə etmək üçün istifadəçi ilk növbədə dərinin problemləri sahəsinin fotosunu çəkərək, "Google Lens"ə yükləməlidir. Bundan sonra servis axtarış prosesinə start verərək yüklənmiş fotonun digər fotolarla vizual uyğunluqlarını axtaracaq. Bu axtarış digər xəstəliklərin simptomlarını da təqdim edə biləcək.

Google Lens

Telefonlar əl istisi ilə enerji yığacaq

Rusiyanın Nijni Novqorod Universitetinin alimləri smartfonu sarj etməyin maraqlı həllərini tapıblar. Onlar telefonun əl istiliyi ilə enerji yığmasına kömək edəcək xüsusi termoelektrik pilyonka (lent) hazırlayıblar.

Bu inqilabi inkişaf smartfon sənayesini ciddi şəkildə dəyişə bilər. O həmçinin günəş enerjisi mənbələri ilə ciddi rəqabət aparmaq üçün nəzərdə tutulub. Belə ki, Rusiyanın ekşər ərazilərində günəş batareyalarının doldurulması üçün kifayət qədər işıq istisi yoxdur. Termoelektrik pilyonka isə həftə gecələr də enerji yığa bilər.

Tərtibatçılar insan istiliyini elektrik enerjisində çevirən termoelektrik pilyonkanın ilk pro-

totiplərini artq hazırlayıblar. Cərəyanın yaranması insan orqanizmi ilə ətraf mühit arasındakı temperatur fərqiə görə dəyişir. Bu proses qışda daha effektiv şəkildə baş verir.

Termoelektrik pilyonkanın yaradılması prosesi o qədər də sadə deyil. O, silisium birləşmələrindən xrom, dəmir və manqan ilə 1800 dərəcəyə qədər temperaturda sintezlənir. Sonra pilyonka bir sprey kamerasına yerləşdirilir, burada aşağı istilik keçiriciliyi olan bir substrat üzərində lazerlə həkk olunur.

Qeyd etmək lazımdır ki, termoelektrik pilyonka gələcəkdə yalnız smartfonları doldurmaq üçün deyil, həm də elektrik cərəyanı mənbəyinin uzunmüddətli işləməsinin vacib olduğu kardiostimulyatorları və digər aşağı güclü cihazları gücləndirmək üçün istifadə edilə bilər.

Bu ölkədə də dron istehsal olunacaq

Gürcüstan pilotsuz uçuş aparatlarının satışına başlayacaq. Dronları "Mission" şirkəti istehsal edəcək. Bu haqda məlumat "Biznes Partner" nəşrində dərc olunub.

Gürcü mühəndisləri tərəfindən hazırlanmış pilotsuz təyyarələr həm keşfiyyat, həm də meşə yanğınıları zamanı xəbərdarlıq və vaxtında müdaxilə üçün istifadə ediləcək.

"Samsung" yeni smartfonunu təqdim edib

"Samsung" Hindistanda "Galaxy F54 5G" smartfonunu təqdim edib. O, "Galaxy A54 5G"nin yaxşılaşdırılmış versiyasıdır. "Galaxy A54 5G"dən fərqli olaraq, yeni smartfon daha böyük həcmli batareya və daha keyfiyyətli əsas arxa kamera ilə təchiz olunub.

"Galaxy F54 5G" 120 Hz-lik təsvir yenilənməsinə sahib Full HD+ keyfiyyətli 6.7 düym Super AMOLED+ ekranla təchiz olunub və "Gorilla Glass 5" qoruyucu şüşəsi ilə əhatə olunub. Ekranın yuxarı mərkəz hissəsində ön kamera üçün nəzərdə tutulmuş kiçik dairəvi çıxıntı yerləşdirilib.

Yeni smartfonda barmaq izi skanı texnologiyası yandırılıb-söndürmə düyməsinə inteqrasiya edilib. O, özündə kontaktsız ödənişlər üçün nəzərdə tutulmuş NFC çipi də birləşdirir. Bundan əlavə, gövdəsi IP67 standartı üzrə sudan qorunur. Əsas texniki göstəricilərə gəldikdə isə "Galaxy F54 5G" "Exynos 1380" prosessoru, 8 GB RAM, 256 GB daxili yaddaş həcmi, üçlü arxa kamera, 32 MP-lik ön kamera və 25 vatt gücündə sürətli şarj texnologiyalı 6000 mAh enerji tutumlu batareya ilə təchiz olunub.

Çatbot instaqrama inteqrasiya olunacaq

Son zamanlar sosial şəbəkə istifadəçilərinin əsas seçimi sünü zəka sistemləri əsasında hazırlanmış çatbotlardır. Buna görə də bütün IT şirkətlər onları öz məhsullarına inteqrasiya etməyə çalışırlar.

Mütəxəssislər bildirirlər ki, tezliklə sünü zəka əsaslı çatbot instaqramda da istifadəyə verəcək. Təqdim edilmiş "screenshot" fotoya əsasən demək olar ki, çatbot istifadəçinin suallarına cavab və onlara məsləhət verə biləcək.

Robot dirijorluq da edəcək

Koreya Milli Orkestrinin Seulda verəcəyi konsertdə dirijorun birinin robot olacağı açıqlanıb.

"EveR 6" adlı robot Koreya Sənaye Texnologiyaları İnstitutunun mütəxəssisləri tərəfindən hazırlanıb. Android robotu xarici görünüşü insan bədənini xatırladır. O, boyun və qolunu da çəvik şəkildə idarə edə bilər. Konsertdə robot və dirijor Çoi Su Yeol ayrı-ayrılıqda çıxış edəcək, daha sonra iki dirijor konserti birlikdə idarə edəcək. Konsert iyunun 30-da keçiriləcək.

Ən yüngül notbuk

"ASUS" şirkəti "ExpertBook B9 OLED" adlı ən yüngül notbuku təqdim edib. Onun çəkisi cəmi 990 qramdır. OLED ekran notbukun yuxarı hissəsinin 90 faiz sahəsini əhatə edir.

Notbukun mühüm özəlliklərindən biri də aktiv soyutma sistemə sahib olmasıdır. Onun gövdəsi daxilində 2 pər mövcuddur. Yeni cihaz özündə USB girişlərini və naqillli qulaqlıqlar üçün nəzərdə tutulmuş 3,5 mm-lik audio girişini birləşdirir. Notbuka 4K keyfiyyətli 3 ödə xərci monitor da qoşmaq mümkündür. O, bir dəfə şarj olundandan sonra 11 saat ərzində çalışır.

Hazırladı: **Ülkər XASPOLADOVA**, "Azərbaycan"

OXUCULARIN NƏZƏRİNƏ!

"AZƏRBAYCAN" qəzetinə abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır. Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

"Azərpoçt" MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
"Azər mətbuat yayımı" ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
"Qaya" firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
"Region Press" MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
"Səma-M" MMC	(012) 594-09-59
"Ziya" LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
"Pressinform" MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
"City press" MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 124,80 (yüz iyirmi dörd manat səksən qəpik) manat
6 aylıq - 62,40 (altmış iki manat qırx qəpik) manat
3 aylıq - 31,20 (otuz bir manat iyirmi qəpik) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz, redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

İyulda havanın orta aylıq temperaturunun iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir

Birinci ongünlüyün ilk günlərində ölkə ərazisində hava şəraitinin qeyri-sabit keçəcəyi, aralıq yağış yağacağı gözlənilir

İyul ayına olan hava proqnozu açıqlanıb. Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən AZƏRTAC-a verilən məlumatla görə, iyul ayında havanın orta aylıq temperaturunun iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə bir qədər yüksək olacağı gözlənilir.

Aylıq yağıntının miqdarı əsasən iqlim normasına yaxın, bəzi ərazilərdə isə normadan bir qədər çox olacağı ehtimal olunur.

Birinci ongünlüyün ilk günlərində ölkə ərazisində hava şəraitinin qeyri-sabit keçəcəyi, aralıq yağış yağacağı gözlənilir. Əsasən dağlıq və dağətəyi rayonlarda leysan xarakterli, intensiv olacağı, şimşək çaxacağı, dolu düşəcəyi ehtimalı var. Şimal-qərb küləyi aralıq güclənəcək.

Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın orta aylıq temperaturunun 26-28 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu 20-25 dərəcə, gündüzlər 30-35 dərəcə isti, bəzi günlərdə 38-40 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarı iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə normadan bir qədər çox olacağı gözlənilir (norma 2-3 millimetr).

Naxçıvan şəhəri, Culfa, Ordubad, Sədərək, Şahbuz və Şərur rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 24-28 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Gecələr havanın temperaturu 18-23 dərəcə, gündüzlər 21-26 dərəcə isti, bəzi günlərdə 29-34 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı ehtimalı var (norma 10-36 millimetr).

cağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı ehtimalı var (norma 6-16 millimetr).

Xankəndi şəhəri, Şuşa, Goranboy, Xocalı, Xocavənd, Ağdam, həmçinin Daşkasan-Gədəbəy rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 17-20 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Gecələr havanın temperaturu 12-17 dərəcə, gündüzlər 19-24 dərəcə isti, bəzi günlərdə 27-32 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı ehtimalı var (norma 29-72 millimetr).

Şərqi Zəngəzurd - Cəbrayıl, Kəlbəcər, Qubadlı, Laçın, Zəngilan rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 20-23 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Gecələr havanın temperaturu 13-18 dərəcə, gündüzlər 21-26 dərəcə isti, bəzi günlərdə 29-34 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı ehtimalı var (norma 10-36 millimetr).

Şirvan şəhəri, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan,

Qazax, Gəncə, Tərtər, Ağdam, Füzuli rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 25-27 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu 19-24 dərəcə, gündüzlər 28-33 dərəcə, bəzi günlərdə 35-39 dərəcə, isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın olacağı gözlənilir (norma 10-32 millimetr).

Mingəçevir şəhəri, Balakən, Zaqatala, Qax, Şəki, Oğuz, Qəbələ, İsmayıllı, Ağsu, Şamaxı, Siyəzən, Şabran, Xızı, Quba, Xaçmaz, Qusar rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 21-25 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Gecələr havanın temperaturu 18-23 dərəcə, gündüzlər 25-30 dərəcə, bəzi günlərdə 33-38 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə normadan bir qədər çox olacağı gözlənilir.

Şirvan şəhəri, Yevlax, Göyçay, Ağdaş, Kürdəmir, İmişli, Ağcabədi, Beyləqan, Sabirabad, Saatlı, Hacıqabul, Zərdab, Salyan, Neftçala rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 27-29 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxın və bir qədər yüksəkdir. Gecələr havanın temperaturu 20-25 dərəcə, gündüzlər 31-36 dərəcə, bəzi günlərdə 38-42 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə normadan bir qədər çox olacağı gözlənilir (norma 3-22 millimetr).

Masallı, Yardımlı, Lerik, Lənkəran, Biləsuvar, Astara, Cəlilabad rayonlarında havanın orta aylıq temperaturunun 22-27 dərəcə isti olacağı gözlənilir ki, bu da iqlim normasına yaxındır. Gecələr havanın temperaturu 20-25 dərəcə, gündüzlər 28-33 dərəcə, bəzi günlərdə 35-38 dərəcə isti olacağı gözlənilir. Aylıq yağıntının miqdarının iqlim normasına yaxın, bəzi yerlərdə isə normadan bir qədər çox olacağı gözlənilir (norma 7-33 millimetr).

«AZƏRBAYCAN» qəzetinin reklam xidməti

539-49-20

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman	
Baş redaktor müavinləri	- 538-86-86,	və informasiya şöbəsi	- 539-63-82, 432-37-68
	434-63-30, 539-72-39	İnformasiya şöbəsi	- 538-56-60
Məsəl kitab	- 539-43-23,	İctimai əlaqələr şöbəsi	- 539-49-20, 538-31-11,
Məsəl kitab müavinləri	- 539-44-91,	Fotolüstrasiya şöbəsi	- 538-84-73,
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Kompüter mərkəzi	- 538-20-87,
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq	- 539-59-33

AZ 1073, Bakı şəhəri, Mətbuat prospekti, 529-cu məhəllə, "Azərbaycan" nəşriyyatı, IV mərtəbə

contact@azerbajjan-news.az
azreklam@mail.ru

www.azerbajjan-news.az

Qeydiyyat № 1

"Azərbaycan" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılıb sahifələnməmiş, "Azərbaycan Nəşriyyatı" MMC-nin mətbəhsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün göndərilən materiallar Azərbaycan dövlətinin mövqeyinə uyğun olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj 5784 Sifariş 1554

Qiyəti 40 qəpik